

دانشگاه علوم پزشکی تبریز

آئین نامه ها و مقررات آموزشی

ویژه کارشناسان آموزشی

آیین نامه های آموزشی دوره های:

- کاردانی و کارشناسی
- دکتری عمومی پزشکی
- دکتری عمومی دندانپزشکی
- دکتری عمومی دارو سازی
- آیین نامه کمیسیون موارد خاص

بخش اول

آیین نامه دوره کاردانی و کارشناسی

پیوسته و ناپیوسته

مصوب بیست و ششمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی

علوم پزشکی مورخ 83/3/23

تعاریف زیر در آیین نامه های کلیه مقاطع مختلف تحصیلی به صورت یکسان پذیرفته شده و حسب مقطع مربوط مورد استناد می باشد و جز لاینفک آیین نامه ها بوده و هر نوع تغییر و تفسیر مغایر با آن مجاز نیست.

دانشگاه علوم پزشکی: مؤسسه ای است آموزشی، پژوهشی و خدماتی که علاوه بر وظیفه اصلی خود که تربیت نیروی انسانی در رده های مختلف گروه پزشکی است، به انجام آموزش، پژوهش و ارائه خدمات بهداشتی و درمانی پرداخته و در این امور به عنوان مرکز نهایی ارجاع، عمل مینماید. هر دانشگاه علوم پزشکی از دانشکده پزشکی و حداقل دو دانشکده دیگر تشکیل می شود.

دانشکده: دانشکده واحدی از یک دانشگاه است که از حداقل سه گروه آموزشی تشکیل می شود. مانند دانشکده پزشکی، دانشکده دندانپزشکی و دانشکده بهداشت.

آموزشکده در گروه پزشکی: مؤسسه آموزش عالی است که از تجمع گروه های آموزشی در سطح کاردانی رشته های گروه پزشکی تشکیل می گردد و امکانات و تجهیزات لازم برای ارائه آموزش رشته های تحصیلی در آن دایر است.

مؤسسه: مؤسسه در آموزش عالی یک مفهوم عام است که به هر یک از مراکز آموزش عالی و پژوهشی که با مجوز رسمی از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تأسیس شده باشد، اطلاق می گردد.

گروه آموزشی: عهده دار آموزش و پژوهش و یا ارائه خدمات درمانی در ارتباط با یک رشته و یا یک شاخه میباشد. مثل گروه بهداشت، گروه فیزیولوژی و گروه جراحی.

گروه آزمایشی: سازمان سنجش آموزش کشور در امتحانات سراسری ورود به دانشگاهها، داوطلبان را برحسب رشته های انتخابی به گروههای خاص تقسیم می کند که هر یک از این گروهها، گروه آزمایشی نامیده میشود.

دوره: دوره تحصیلی مجموعه دروسی است هماهنگ و منسجم و به هم وابسته در یک رشته که در چارچوب نظام خاص و در یک مدت زمان معین به دانشجوی ارائه می شود تا سرانجام به دریافت یکی از مدارک مرسوم دانشگاهی منجر شود، دوره های تحصیلی در نظام آموزش عالی علوم پزشکی ایران در مقاطع تحصیلی زیر ارائه میشود:

- کاردانی (فوق دیپلم)
- کارشناسی (لیسانس) پیوسته و ناپیوسته
- کارشناسی ارشد (فوق لیسانس) ناپیوسته دکترای عمومی
- دکترای تخصصی (پی. ای. دی)
- تخصص بالینی (دستاری)
- فوق تخصص

اداره آموزش: منظور از اداره آموزش، یک واحد اداری در یک دانشکده یا دانشگاه است که همه امور

آموزشی مربوط به دانشجویان از قبیل نام نویسی، انتخاب واحد، انجام امتحانات، جمع آوری نمرات و اعلام نتایج را بر عهده دارد.

استاد: هر عضو هیأت علمی که مسئولیت تدریس دروس نظری یا عملی را بر عهده دارد استاد نامیده میشود.

رشته: رشته یکی از شعب فرعی گروه های علمی (علوم پزشکی، علوم انسانی، علوم پایه، فنیمهندسی، کشاورزی و هنر) است که از لحاظ موضوع کاملاً مشخص و از دیگر موضوعات متمایز بوده و حداقل به یک کارآیی مشخص می انجامد. در دو رشته متمایز دروس مشترک نباید از 30 درصد کل واحدها (بدون احتساب دروس عمومی) تجاوز کند.

گرایش: هر یک از شعب یک رشته که ناظر بر یک تخصص باشد، گرایش نامیده می شود. اختلاف دروس در دو گرایش از یک رشته نباید از 7 درصد کل واحدها کمتر و از 30 درصد کل واحدها (بدون احتساب دروس عمومی) بیشتر باشد.

دروس: دروس دانشگاهی از لحاظ محتوی، به دروس عمومی و اختصاصی (پایه و تخصصی رشته) و از نظر ارتباط با یکدیگر به دروس پیوسته (پیش نیاز) و مستقل و از جنبه لزوم یا عدم لزوم انتخاب به دروس اجباری و اختیاری و از لحاظ نحوه تعلیم و تدریس، به دروس نظری، عملی، نظری و عملی، نظری عملی کارآموزی، کارورزی و کارآموزی در عرصه تقسیم میشود.

تبصره: دروسی که به صورت نظری و عملی نوشته می شوند مستقل از یک دیگر تدریس می شوند و هر یک کد جداگانه و نمره جداگانه دارند. دروسی که به صورت نظری - عملی نوشته میشوند یک درس محسوب شده و کد مشترک و نمره مشترک دارند.

دروس عمومی: دروسی است که به منظور توسعه بخشیدن به اطلاعات عمومی دانشجویان و رشد و بینش فرهنگی آنان بر اساس فرهنگ و معارف و عقاید اسلامی و نیز آشنایی با روشهای علمی عرضه می شود. این دروس برای کلیه دانشجویان تمامی رشته های علوم پزشکی در مقاطع تحصیلی کاردانی، کارشناسی پیوسته و ناپیوسته و دوره های دکترای عمومی الزامی است.

دروس اختصاصی: این دروس به دو دسته، دروس پایه و دروس تخصصی رشته به شرح زیر تقسیم می شود:

الف) دروس پایه، دروسی است که برای آماده نمودن دانشجو، توسعه اطلاعات و تقویت بنیه و بینش علمی وی و درک بهتر دروس تخصصی رشته عرضه می شود.

ب) دروس تخصصی رشته، دروسی است که صرفاً به منظور ایجاد و افزایش کارایی های علمی و عملی یک رشته تدریس می شود.

دروس جبرانی: در صورتی که دانشجو دروسی را در مقطع قبل نگذارنده باشد موظف است اضافه بر واحدهای درسی مقرر، به تشخیص گروه آموزشی و مطابق برنامه آموزشی مربوط آن دروس را به عنوان دروس جبرانی بگذراند.

دروس اجباری: دروسی است که فارغ التحصیل شدن دانشجو منوط به گذراندن آنهاست و با دروس

دیگر قابل تعویض نمی باشد.

دروس اختیاری: دروسی است که با توجه به مقررات و برنامه های آموزشی می توان آنها را از میان مجموع های از دروس انتخاب کرد.

دروس پیوسته (پیش نیاز): دروسی است که گذراندن آنها برای گرفتن یک درس دیگر ضروری است. دروس جبرانی یا اجباری می توانند پیش نیاز باشند . دروس اختیاری نمی توانند پیش نیاز باشند.

دروس مستقل: دروسی است که انتخاب آنها منوط به انتخاب یا گذراندن درس یا درسهای دیگری نیست.

دروس نظری: دروسی است که در کلاس درس ارائه میشود.

دروس عملی: دروسی است که در کارگاه، آزمایشگاه و مرکز مهارتهای بالینی یا بخشهای مربوط در دانشکده ارائه میشود.

دروس کارآموزی: دروسی است که در محیط کار واقعی (بیمارستان، درمانگاه، مراکز خدمات درمانی) و یا در محیط شبیه سازی شده (مرکز مهارتهای بالینی) برای آموزش مهارت های عملی ارائه می شود.

دروس کارورزی: دروسی است که در محیط کار واقعی و برای کسب تسلط برمهارتهای عملی ارائه میشود.

دروس کارآموزی در عرصه: دروسی است که با هدف آموزش مهارتهای عملی در عرصه ارائه خدمات بهداشتی

آیین نامه آموزشی دوره کاردانی، کارشناسی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته در 12 فصل، 69 ماده و 81 تبصره در بیست و ششمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ 83/3/23 به تصویب رسید.

این آیین نامه از ابتدای سال تحصیلی 84-1383 برای آن دسته از دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی تابعه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می شوند، لازم الاجرا است و از این تاریخ به بعد کلیه آیین نامه ها و بخشنامه های مغایر با آن برای دانشجویان مشمول این آیین نامه ، لغو می شود.

فصل اول

شرایط ورود و نام نویسی

شرایط ورود :

ماده 1) شرایط ورود به دوره های کاردانی، کارشناسی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته ، اعم از دوره های روزانه و شبانه بشرح زیر است :

- 1-1-** پذیرفته شدن در آزمون ورودی .
  - 1-2-** برخورداری از سلامت تن و روان براساس ضوابط شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی
  - 3-1-** مجاز بودن به تحصیل از نظر قوانین و مقررات جاری کشور و داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی ، برابر مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی
  - 4-1-** داشتن گواهینامه پایان دوره متوسطه (نظام قدیم) و یا گواهینامه دوره پیش دانشگاهی (نظام جدید) از داخل یا خارج از کشور، مورد تایید وزارت آموزش و پرورش (باتوجه به نظام جدید آموزش متوسطه) یا برابر آن برای آموزش های حوزوی (مطابق مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی) و یا داشتن گواهینامه دوره کاردانی برای ورود به دوره کارشناسی ناپیوسته که حسب مورد به تایید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی رسیده باشد.
  - ***دقت:** براساس نامه شماره 11484 مورخ 88/3/20 دفتر گسترش و ارزیابی آموزش پزشکی در خصوص عدم ارسال اصل مدارک تحصیلی (اصل دیپلم متوسطه و پیش دانشگاهی) برای دانشجویان ذکوری که دارای معافیت تحصیلی می باشند ، به اطلاع می رساند پذیرش تاییدیه تحصیلی محرمانه از ادارات آموزش و پرورش به جای اصل گواهینامه پایان دوره پیش دانشگاهی جهت ثبت نام و ادامه تحصیل دانشجویان فوق / لذکر بلا مانع است. و این بخشنامه شامل کلیه مقاطع کاردانی ، کارشناسی و دکتری عمومی می باشد. و از تکرار آن در آیین نامه های بعد جلوگیری شده است .
  - 5-1-** سپردن تعهد خدمات براساس ضوابط و قانون آموزش رایگان یا پرداخت شهریه مطابق تعرفه و مقررات که از طریق مراجع ذیربط صادر می شود.
- تبصره 1:** چنانچه دانشجو باتوجه به ضوابط اعلام شده در دفترچه آزمون سراسری سازمان سنجش آموزش کشور از سلامت جسمی و روانی لازم برای رشته پذیرفته شده برخوردار نباشد، براساس نظر شورای پزشکی دانشگاه اجازه تحصیل در رشته اعلام شده را ندارد.
- تبصره 2:** ارائه تاییدیه تحصیلی دوره متوسطه نظام قدیم یا پیش دانشگاهی نظام جدید در زمان ثبت نام و حداکثر تا پایان نیمسال اول تحصیلی و ارائه اصل گواهی نامه پایان دوره متوسطه یا اصل گواهینامه دوره پیش دانشگاهی حداکثر تا یکسال بعد از ثبت نامه اولیه الزامی است.
- تبصره 3:** پرداخت شهریه ، دانش آموختگان را از انجام دیگر تعهدات قانونی خاص معاف نمی کند.
- تبصره 4:** در مورد دانشجویان شبانه به هنگام نام نویسی در هر نیمسال تحصیلی ، پرداخت شهریه به دو صورت ثابت و متغیر، برابر ضوابط مربوط، علاوه بر رعایت سایر شرایط الزامی است.
- تبصره 5:** چنانچه دانشجوی دوره روزانه بدون اراده شخصی و به دلیل مشکلات دانشگاه به دوره شبانه معرفی گردد از پرداخت هرگونه شهریه اعم از ثابت و متغیر معاف خواهد بود.

نام نویسی :

ماده 2) پذیرفته شدگان آزمون ورودی ، موظفند در مهلت هایی که توسط سازمان سنجش آموزش کشور یا دانشگاه اعلام می شود برای نام نویسی و انتخاب واحد به دانشگاه ذیربط مراجعه نمایند. عدم مراجعه برای نام نویسی در نخستین نیمسال تحصیلی پس از اعلام نتایج آزمون، انصراف از تحصیل تلقی خواهد شد.

ماده 3) دانشجو موظف است در هر نیمسال تحصیلی در زمانی که دانشگاه اعلام می کند، برای ادامه تحصیل و انتخاب واحد به اداره آموزش مراجعه کند، عدم مراجعه دانشجو برای نام نویسی در یک نیمسال بدون اطلاع و عذر موجه به منزله ترک تحصیل است و دانشجو اخراج خواهد شد.

تبصره 1: در موارد استثنائی که دانشجو ترک تحصیل خود را موجه می داند باید دلایل آن را حداکثر یک ماه قبل از پایان همان نیمسال بصورت مکتوب به اداره آموزش ارائه دهد، در صورت تایید موجه بودن ترک تحصیل توسط شورای آموزشی دانشگاه، آن نیمسال جزو مدت مجاز تحصیل وی محسوب و مرخصی تحصیلی برای آن نیمسال صادر می شود.

تبصره 2: دانشجویی که ترک تحصیل نموده، چنانچه بخواهد مدارک تحصیلی خود را دریافت نماید موظف است به کلیه تعهدات قانونی دوران تحصیل خود عمل نماید.

ماده 4) دانشجو در یک زمان حق نام نویسی و ادامه تحصیل در بیش از یک رشته و در هر رشته بیش از یک گرایش در یک یا چند دانشگاه اعم از دولتی یا غیردولتی ، روزانه و شبانه را نخواهد داشت. در صورت تخلف ، به تشخیص کمیته نظارت بر حسن اجرای مقررات آموزشی وزارت متبوع از ادامه تحصیل در یکی از رشته های انتخاب محروم و سوابق تحصیلی وی باطل اعلام می شود و دانشجو در این حال موظف است کلیه هزینه های مربوط به رشته حذف شده را مطابق تعرفه های تعیین شده به دانشگاه ذیربط بپردازد.

تبصره: دانشجویان ممتاز (استعدادهای درخشان) از شمول این ماده مستثنی و تابع آئین نامه و ضوابط مربوط به خود می باشند.

فصل دوم

نظام آموزشی

واحد درسی :

ماده 5) آموزش در تمام دانشگاههای کشور مبتنی بر نظام واحدی است.

در نظام واحدی ، ارزش هر درس با تعداد واحدهای آن درس سنجیده می شود و قبولی یا عدم قبولی دانشجو در یک درس، به همان درس محدود است.

هر واحد درسی، مقدار یا میزان درسی است که مفاد آن به ترتیب به صورت نظری 17 ساعت، عملی یا آزمایشگاهی 34 ساعت، کارگاهی و کارآموزی یا عملیات میدانی و کارآموزی در عرصه 51 ساعت، در طول یک نیمسال تحصیلی یا دوره تابستانی، طبق برنامه مصوب شورای عالی برنامه ریزی تدریس می شود. درمورد رشته هایی که دارای پروژه هستند مدت اجرای پروژه در یک نیمسال متناسب با واحد آن، توسط استاد مربوط تعیین می شود.

سال تحصیلی :

ماده 6) هر سال تحصیلی مرکب از دو نیمسال تحصیلی و در صورت ضرورت و داشتن شرایط و امکانات یک دوره تابستانی است. مدت آموزش هر نیمسال تحصیلی شامل 17 هفته و هر دوره تابستانی شامل 6 هفته آموزش با رعایت مفاد ماده 5 است.

تبصره 1: طول مدت امتحانات پایان نیمسال یا پایان دوره تابستانی جزو مدت آموزش محسوب نمیشود.

تبصره 2: در موارد استثنائی و ضروری، شامل وقوع بلایای طبیعی، عدم امکان حضور استاد مربوط در طول 17 هفته ، بیماری استاد و مواردی از این قبیل ، به پیشنهاد دانشکده مربوط و موافقت شورای آموزشی دانشگاه، می توان درس یا درس هایی را در مدتی کوتاه تر از 17 هفته جهت کلیه دانشجویانی که آن درس یا درسها را اخذ کرده اند تدریس نمود،

مشروط بر اینکه مجموع ساعات هر واحد درسی از میزان مقرر در ماده 5 این آیین نامه کمتر نشود و شرکت در کلیه کلاسها مطابق ساعات هر واحد درسی الزامی است.

حدود اختیارات دانشگاه در مورد برنامه درسی

ماده 7) تمام دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی موظفند برنامه های درسی مصوب شورای عالی برنامه ریزی را اجرا نمایند.

تبصره: ترتیب دروس با رعایت پیش نیازها، تنظیم برنامه تحصیلی دانشجویان در طول دوره، روش تدریس و جابجا کردن ریز مواد و طرح مطالب جدید در یک درس و انتخاب منابع برعهده دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی است.

دروس اختیاری:

ماده 8) دانشگاههای دارای هیات ممیزه می توانند باتوجه به برنامه آموزشی در هر رشته و به تشخیص گروه مربوط تعدادی از دروس اصلی مرتبط با رشته را تعیین و به عنوان دروس اختیاری به دانشجویان ارائه دهند، مشروط بر آنکه تعداد واحدها و طول دوره در هر رشته از سقف مجاز در این آیین نامه تجاوز نکند.

ساعات حل تمرین:

ماده 9) دانشگاهها می توانند در صورت لزوم به تشخیص گروه آموزشی و تایید دانشکده و دانشگاه، در هر رشته از دوره های کارشناسی تا 20 ساعت و در دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته تا 10 ساعت به عنوان حل تمرین به ساعات تدریس رشته در طول دوره بیفزایند. این افزایش ساعت موجب افزایش واحد هر درس نمی شود.

فصل سوم

تعداد واحدها

ماده 10) تعداد واحدهای درسی لازم برای گذراندن هر یک از دوره های تحصیلی گروه پزشکی، برابر سرفصل برنامه های مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی بشرح زیر است:

دوره کاردانی: 64 تا 68 واحد

دوره کارشناسی: 130 واحد

دوره کارشناسی ناپیوسته: 65 واحد

ماده 11) هر دانشجوی دوره روزانه در هر نیمسال تحصیلی حداقل 12 و حداکثر تا 20 واحد درسی و دانشجوی دوره شبانه حداقل 10 و حداکثر 18 واحد را باید انتخاب کند.

تبصره 1: در صورتی که میانگین کل نمرات دانشجو در یک نیمسال تحصیلی حداقل 17 باشد می تواند با نظر استاد راهنما و موافقت دانشکده، در هر نیمسال بعد حداکثر تا 24 واحد درسی را انتخاب کند. دانشجوی دوره شبانه که دارای این شرایط باشد می تواند حداکثر تا 20 واحد درسی را انتخاب کند.

تبصره 2: در هر نیمسال قبل از کارآموزی در عرصه دانشجو از رعایت شرط انتخاب حداقل 12 واحد در دوره روزانه و 10 واحد در دوره شبانه معاف است.

تبصره 3: تعداد واحدهای انتخابی در دوره تابستانی حداکثر 6 واحد درسی است.

ماده 12) اخذ واحد درسی همراه با کارآموزی در عرصه مجاز نمی باشد.

تبصره 1: در صورت ضرورت و به تائید شورای آموزشی دانشگاه اخذ حداکثر یک درس عمومی همراه با کارآموزی در عرصه امکان پذیر است. همچنین در صورتی که دانشجو تنها یک درس تئوری باقیمانده داشته باشد و قبلاً آن درس را اخذ نموده و در کلاسهای مربوط حضور داشته ولیکن در امتحان آن درس شرکت نکرده و یا نمره قبولی کسب نکرده باشد، با نظر دانشگاه و تائید استاد مربوط می تواند آن درس را همراه با کارآموزی در عرصه اخذ و امتحان آن را در طول ترم از طریق معرفی به استاد بگذراند.

تبصره 2: چنانچه دانشجو در درس معرفی به استاد نمره مردودی گرفت در نیمسال بعد ملزم به انتخاب مجدد آن درس و شرکت در کلاس مربوط و کسب نمره قبولی است.

تبصره 3: در مواردی که در نیمسال قبل از کارآموزی در عرصه دانشجوی دوره روزانه حداکثر 24 واحد درسی و دانشجوی دوره شبانه حداکثر 20 واحد درسی باقی داشته باشد، در صورتی که در نیمسال قبل مشروط نشده باشد با نظر دانشکده می تواند کلیه آن واحدها را در آن نیمسال انتخاب نماید.

دروس پیش نیاز دانشگاهی :

ماده 13) آن دسته از پذیرفته شدگان آزمون سراسری ورود دانشگاهها در دوره های کاردانی، کارشناسی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته همه رشته های تحصیلی که نمره خام مواد امتحانی آنها در آزمون ورودی، در یک یا چند درس به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه پذیرفته، از حد نصاب معینی کمتر باشد، موظفند حسب نیاز رشته، دروسی را که آن دانشگاه تعیین می کند بعنوان دروس پیش نیاز دانشگاهی علاوه بر دروس مندرج در برنامه مصوب، در اولین یا دومین نیمسال تحصیلی بگذرانند.

تبصره 1: تعیین نوع درس، تعداد واحد، ریز مواد، نحوه ارائه و زمان تدریس دروس پیش نیاز دانشگاهی برعهده شورای آموزشی دانشگاه پذیرنده و براساس پیشنهاد گروههای آموزشی است.

تبصره 2: سازمان سنجش آموزش کشور، پس از اعلام نتایج آزمون ورودی، کارنامه پذیرفته شدگان، مشتمل بر نمره خام آنها را در هریک از مواد امتحانی در اختیار دانشگاههای ذیربط قرار می دهد.

تبصره 3: ارائه دروس پیش نیاز دانشگاهی و چگونگی اجرای آنها، در دانشگاهها از هر لحاظ از جمله ثبت نمرات در کارنامه دانشجو، احتساب در میانگین پایان نیمسال و مشروطی و میانگین کل نمرات دانشجو، مانند دروس دانشگاهی و تابع مقررات آموزش عالی است.

تبصره 4: به حداکثر طول دوره تحصیل دانشجویانی که حداقل 8 واحد از دروس پیش نیاز دانشگاهی را گذرانده باشند، حداکثر یک نیمسال تحصیلی افزوده می شود.

طول دوره :

ماده 14) حداکثر مدت مجاز تحصیل در دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته روزانه 3 سال و در دوره کارشناسی پیوسته روزانه 6 سال و در دوره های شبانه به ترتیب 3/5 سال و 7 سال است. در صورتی که دانشجو نتواند واحدهای دوره را در حداکثر مدت مجاز تحصیل با موفقیت بگذراند از دانشگاه مربوط اخراج می شود.

فصل چهارم

حضور و غیاب

حضور در جلسات درس :

ماده 15) حضور دانشجو در تمام جلسات مربوط به هر درس الزامی است و ساعات غیبت دانشجو در هر درس نظری از 4/17، عملی و آزمایشگاهی از 2/17 و کارآموزی و کارآموزی در عرصه از 1/10 مجموع ساعات آن درس نباید تجاوز کند، در غیراینصورت نمره دانشجو در آن درس صفر محسوب می شود.

تبصره 1: غیبت در جلسات درس تا سقف مشخص شده در ماده 15، در صورتی مجاز خواهد بود که با ارائه مدارک مستند و تشخیص استاد مربوطه موجه شناخته شود. نحوه برخورد با غیبت دانشجو (موجه یا غیرموجه) برعهده استاد و با تایید دانشکده خواهد بود.

**دقت: برابر تصمیم شورای آموزشی مورخ 1389/4/14 به استحضار می رساند مصوب شد: در

صورتیکه دانشجویی به علت فوت خانواده درجه یک (پدر، مادر، همسر، فرزند) نتواند در امتحان پایان نیمسال شرکت نماید با ارائه مستندات به اداره آموزش دانشکده غیبت وی موجه محسوب شده و اگر برابر مقررات تنها واحد مانده وی

برای تغییر مقطع یا فارغ التحصیلی باشد برای درس نظری معرفی به استاد داده خواهد شد ولی در غیر اینصورت درس مذکور علاوه بر واحدهای ترم بعد به وی داده خواهد شد و نیازی به شرکت مجدد در کلاس نبوده و در پایان ترم در امتحان شرکت خواهد کرد و لذا تاکید می شود که به هیچ وجه موضوع امتحان مجدد مطرح نمی باشد، استفاده از این مصوبه تنها برای یک درس خواهد بود.

تبصره 2: در صورتی که غیبت دانشجو در هر درس بیش از میزان تعیین شده در ماده 15 باشد ولی غیبت او با تشخیص شورای آموزشی دانشگاه موجه تشخیص داده شود، آن درس حذف می شود. در این حال رعایت حداقل 12 واحد برای دوره روزانه و 10 واحد برای دوره شبانه در هر نیمسال الزامی نیست ولی نیمسال مذکور به عنوان یک نیمسال کامل جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب می شود.

غیبت در امتحان :

ماده 16) غیبت غیرموجه در امتحان هر درس به منزله گرفتن نمره صفر در امتحان آن درس است و غیبت موجه در امتحان هر درس موجب حذف آن درس می گردد. تشخیص موجه بودن غیبت در جلسه امتحان برعهده شورای آموزشی دانشگاه است.

فصل پنجم

حذف و اضافه

ماده 17) دانشجو می تواند در هر نیمسال تحصیلی، فقط در مهلتی کمتر از دوهفته پس از شروع نیمسال تحصیلی حداکثر دو درس دیگر اخذ نماید یا دو درس اخذ شده خود را حذف یا دو درس اخذ شده خود را با دو درس دیگر جابجا نماید، مشروط بر آنکه تعداد واحدهای اخذ شده وی از حد مقرر تجاوز نکند.

تبصره 1: غیبت در جلسات دو هفته اول هر درس به دلیل حذف و اضافه و یا به هر دلیل دیگر مجاز نیست و در صورت پیش آمد، جزو حداکثر غیبت مجاز دانشجو (میزان تعیین شده در ماده 15) محاسبه و مفاد ماده مذکور اجرا خواهد شد.

تبصره 2: حذف و اضافه در دوره تابستانی امکان پذیر نیست.

ماده 18) در صورت اضطرار، دانشجو می تواند تا 5 هفته به پایان نیمسال تحصیلی مانده، فقط یکی از دروسهای نظری (و عملی براساس نامه شماره 500/272 مورخ 97/3/24 معاون آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی) خود را به تایید گروه آموزشی مربوط حذف کند، مشروط بر آنکه اولاً غیبت دانشجو در آن درس بیش از 4/17 مجموع ساعات آن درس نباشد و ثانیاً، تعداد واحدهای باقیمانده وی از 12 واحد در دوره روزانه و 10 واحد در دوره شبانه کمتر نشود.

ماده 19) حذف کلیه دروسهای اخذ شده در یک نیمسال، حداکثر تا قبل از شروع امتحانات پایان آن نیمسال تنها در صورتی مجاز است که بنابه تشخیص شورای آموزشی دانشگاه، دانشجو قادر به ادامه تحصیل در آن نیمسال نباشد. در این صورت آن نیمسال برای دانشجو مرخصی تحصیلی محسوب خواهد شد. محاسبه یا عدم محاسبه این مرخصی در سنوات مجاز تحصیل دانشجو به عهده شورای آموزشی دانشگاه است.

تبصره: حذف کلیه دروسهای اخذ شده در دوره تابستانی حداکثر تا قبل از شروع امتحانات آن دوره با تایید شورای آموزشی دانشگاه امکان پذیر است.

فصل ششم

معیارهای ارزیابی

ماده 20) ارزیابی پیشرفت دانشجو در هر درس براساس میزان حضور و فعالیت در کلاس، انجام فعالیتهای آموزشی و نتایج امتحانات بین نیمسال و پایان نیمسال صورت می گیرد و استاد هر درس مرجع ارزیابی دانشجو در آن درس است.

تبصره: برگزاری امتحان کتبی پایان نیمسال برای هر درس نظری الزامی است.

ماده 21) ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو در واحدهای کارآموزی و کارآموزی در عرصه باتوجه به موارد زیر انجام می شود:

1- رعایت اخلاق اسلامی و حرفه ای و حفظ شئون دانشجویی و حسن رابطه با بیماران و مراجعین و کارکنان واحد مربوط

2- حضور مرتب و تمام وقت

3- دقت و احساس مسئولیت در انجام امور محوله طبق ضوابط واحد مربوط

4- افزایش مهارت و بهره گیری دانشجو از واحدهای کارآموزی و کارآموزی در عرصه

5- شرکت در امتحانات پایانی واحدها و کسب نمره لازم

ماده 22) نتیجه ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو، براساس مفاد مندرج در ماده 20 و 21 به صورت نمره تعیین می شود و نمرات دانشجو در هر درس به صورت عددی بین صفر تا بیست مشخص می گردد.

**دقت: بر اساس مجوز شماره 2/2233 مورخ 80/2/30 سازمان اسناد ملی ایران مدت زمان نگهداری اوراق امتحانی امتحانات درون دانشگاهی رشته های گروه پزشکی 2 سال پس از اعلام نتیجه هر امتحان می باشد و بعد از آن در صورت عدم نیاز می تواند اوراق مذکور را از طریق واحد اسناد دانشگاه و نهایتاً مدیریت اسناد دفتر وزارتی امحا نمایند.

ماده 23) حداقل نمره قبولی در هر درس نظری و آزمایشگاهی 10 و کارآموزی و کارآموزی در عرصه 12 می باشد. دانشجویی که در هریک از دروس اجباری مردود شود، در اولین فرصت، ملزم به تکرار آن است. با این حال نمرات کلیه دروس اعم از قبولی و ردی در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه میانگین نیمسال مربوط و میانگین کل منظور می شود.

تبصره 1: اگر دانشجویی در یک درس اختیاری مردود شود، به جای آن درس می تواند از جدول دروس اختیاری در برنامه مصوب، درس دیگری را انتخاب کند. با این حال نمرات کلیه دروس اعم از قبولی و ردی در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه میانگین نیمسال مربوط و میانگین کل منظور می شود.

**دقت: به موجب مصوبه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ 88/2/3 چنانچه دانشجو در طول تحصیل از درسی نمره مردودی کسب نماید و پس از اخذ مجدد درس در اولین فرصت ممکن، در آن درس نمره 16 و بالاتر اخذ نماید نمره مردودی او حذف و در میانگین نیمسال و کل دانشجو محاسبه نخواهد شد. موارد مجاز استفاده از این مصوبه جهت دانشجو یان مقاطع کاردانی و کارشناسی ناپیوسته تا سقف یک بار و مقطع کارشناسی پیوسته تا سقف 2 بار می باشد. و نیز تصمیم گیری در خصوص تعمیم آن به دروسی که قبل از ابلاغ مصوبه شرایط مذکور را داشته اند در صورتی که مشکلات اجرایی به وجود نمی آورد به عهده شورای آموزشی دانشگاه می باشد. لازم است رعایت تعداد موارد مجاز استفاده از مصوبه مذکور ضروری است.

تبصره 2: هریک از دروس نظری و عملی نمره مستقل دارند، اما نمره دروس نظری - عملی که یک درس محسوب می شوند، معدل دو قسمت نظری و عملی و باتوجه به ضرایب هر کدام است. در صورتی که معدل دو قسمت نظری و عملی به 10 نرسد و یا یکی از آنها از 8 کمتر باشد، هرچند معدل به 10 رسیده باشد هر دو قسمت باید مجدداً تکرار شود.

ماده 24) در موارد استثنایی، نمره کارآموزی در عرصه و دروسی که در برنامه آموزشی مصوب، توأم با پروژه ارائه می شوند در صورتی که به تشخیص استاد و تایید گروه آموزشی مربوطه، تکمیل آنها در طول یک نیمسال تحصیلی میسر نباشد، ناتمام تلقی می گردد. نمره ناتمام باید حداکثر تا پایان نیمسال بعد به نمره قطعی تبدیل گردد، بدیهی است ثبت نمره ناتمام در نیمسالی خواهد بود که دانشجو واحد را اخذ نموده است.

اعلام نمرات

ماده 25) استاد موظف است گزارش نمره نهایی هر درس را حداکثر ظرف 10 روز پس از برگزاری امتحان آن درس به اداره کل آموزش دانشکده یا واحد مربوط تسلیم نماید.

تبصره: پس از اعلام نمره توسط آموزش، دانشجو می تواند حداکثر تا 3 روز پس از اعلام نتایج اعتراضات خود را کتباً به

آموزش دانشکده اعلام کند تا رسیدگی لازم صورت پذیرد.

ماده 26) اداره آموزش هر دانشکده یا واحد ذیربط در هر دانشگاه موظف است نمرات دانشجویان را حداکثر تا دو هفته پس از برگزاری آخرین امتحان هر نیمسال و بعد از رسیدگی به اعتراضات دانشجویان و رفع اشتباهات احتمالی، به آموزش کل دانشگاه تسلیم نماید.

تبصره: نمره پس از اعلام به آموزش کل دانشگاه غیرقابل تغییر است.

میانگین نمرات

ماده 27) در پایان هر نیمسال تحصیلی، میانگین نمرات دانشجو در آن نیمسال و میانگین کل نمرات او تا پایان آن نیمسال محاسبه و در پایان دوره تحصیلی نیز، میانگین کل نمرات دانشجو محاسبه و در کارنامه وی ثبت می شود.

تبصره 1: برای محاسبه میانگین نمرات، تعداد واحدهای هر درس در نمره آن درس ضرب می شود و مجموع حاصل ضرب ها بر تعداد کل واحدهایی که دانشجو برای آنها نمره قبولی یا مردودی دریافت داشته است تقسیم می شود.

تبصره 2: دوره تابستانی، به عنوان نیمسال تحصیلی محسوب نمی شود. نمرات دروسی که دانشجو در دوره تابستانی می گذراند، تنها در محاسبه میانگین کل دانشجو محسوب می شود.

نام نویسی مشروط

ماده 28) میانگین نمرات دانشجو در هیچ نیمسال تحصیلی نباید کمتر از 12 باشد درغیراینصورت، نام نویسی دانشجو در نیمسال بعد، به صورت مشروط خواهد بود.

تبصره 1: در مواردی که تعداد واحدهای ارائه شده توسط دانشگاه برای دوره روزانه کمتر از 12 واحد و برای دوره شبانه کمتر از 10 واحد باشد، آن نیمسال جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب نخواهد شد. ولیکن در صورت کسر میانگین به عنوان نیمسال مشروطی محاسبه خواهد شد. در مواردی که به علت مشکلات دانشجو، در دوره روزانه تعداد واحدها کمتر از 12 واحد و در دوره شبانه کمتر از 10 واحد باشد، آن نیمسال جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب و در صورت کسر میانگین به عنوان نیمسال مشروطی نیز محاسبه خواهد شد.

تبصره 2: هر دانشگاه موظف است موضوع مشروط بودن دانشجو را هر بار به وی و اولیاء او کتباً اطلاع دهد و یک نسخه از آن را در پرونده دانشجو ضبط نماید. با این وصف قصور در اخطار به وی از طرف دانشگاه و یا اظهار بی اطلاعی دانشجو از این امر، مانعی در اجرای مقررات نخواهد بود.

ماده 29) دانشجویی که به صورت مشروط نام نویسی می کند حتی در نیمسال قبل از کارآموزی در عرصه حق انتخاب بیش از 14 واحد درسی در دوره روزانه و بیش از 12 واحد درسی در دوره شبانه را ندارد.

تبصره: در موارد استثنایی، در نیمسال قبل از کارآموزی در عرصه باتوجه به تعداد واحد باقی مانده و سوابق تحصیلی دانشجو، ارائه واحد بیشتر از حد مقرر به دانشجوی مشمول ماده 29 به عهده شورای آموزشی دانشگاه است. در هر صورت این تعداد بیش از 20 واحد درسی در دوره روزانه و 18 واحد درسی در دوره شبانه نباید باشد.

اخراج دانشجوی مشروط

ماده 30) در صورتی که میانگین نمرات دانشجو در دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته در دو نیمسال تحصیلی، اعم از متوالی یا متناوب و کارشناسی پیوسته در سه نیمسال متوالی یا 4 نیمسال متناوب، کمتر از 12 باشد در هر مرحله ای از دوره که باشد، از ادامه تحصیل محروم می شود.

ماده 31) دانشجویی که به لحاظ مشروط شدن بیش از حد، از ادامه تحصیل در دوره کارشناسی پیوسته محروم می شود و یا دانشجویی که تمایل به ادامه تحصیل در آن مقطع را ندارد، می تواند پس از تطبیق واحدها مطابق قوانین و مقررات مربوط و گذراندن واحدهای کمبود در مقطع پایین تر و با رعایت سایر ضوابط مربوط، در دوره کارشناسی رشته تحصیلی خود فارغ التحصیل شود.

تبصره 1: در صورتی که مقطع پایین تر رشته دانشجو در آن دانشگاه دایر نباشد دانشجو می تواند پس از اخذ پذیرش از دانشگاه دیگری که مقطع کاردانی رشته مربوط در آن دایر است ادامه تحصیل داده و فارغ التحصیل شود مدرک تحصیلی

دانشجو توسط دانشگاه مقصد صادر می شود.

تبصره 2: در صورتی که رشته تحصیلی دانشجو در مقطع پایین تر، برنامه مصوب و دایر نداشته باشد، دانشجو می تواند با نظر گروه آموزشی مربوط، به یکی از رشته های موجود نزدیک به رشته تحصیلی خود، در مقطع پایین تر، در آن دانشگاه یا دانشگاه دیگر، تغییر رشته دهد و پس از تطبیق واحدها با برنامه رشته جدید مطابق مقررات مربوط و گذراندن واحدهای کمبود، در مقطع کاردانی رشته جدید فارغ التحصیل شود. بدیهی است که تطبیق واحدها و تعیین دروس کمبود، برعهده گروه آموزشی دانشگاه پذیرنده است حداکثر فرصت مجاز جهت اخذ پذیرش از دانشگاه دیگر یک نیمسال می باشد.

ماده 32) دانشجویی که به دلیل مشروط شدن بیش از حد، از ادامه تحصیل محروم می شود، در صورت انجام یا لغو تعهداتی که در دوران تحصیل سپرده است، می تواند برای تحصیل مجدد به غیر از رشته قبلی خود، در آزمون سراسری شرکت کند و در صورت قبولی در رشته مورد علاقه خود ادامه تحصیل دهد دانشگاه پذیرنده می تواند، واحدهایی را که دانشجو در رشته قبلی گذرانده است، با برنامه رشته جدید تطبیق داده و طبق ضوابط این آیین نامه بعضی یا تمام آنها را بپذیرد.

فصل هفتم

مرخصی تحصیلی و انصراف از تحصیل

مرخصی تحصیلی

ماده 33) دانشجو می تواند پس از گذراندن یک نیمسال تحصیلی، در هریک از دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته حداکثر برای 1 نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته برای 2 نیمسال متوالی یا متناوب از مرخصی تحصیلی استفاده کند. دانشجویان دوره شبانه می توانند در هریک از دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته حداکثر برای 2 نیمسال و در دوره های کارشناسی پیوسته حداکثر برای 3 نیمسال متوالی یا متناوب، از مرخصی تحصیلی استفاده کنند.

تبصره 1: موافقت با مرخصی تحصیلی دانشجویان در اولین نیمسال تحصیلی، با شورای آموزشی دانشگاه می باشد.

تبصره 2: مدت مرخصی تحصیلی جزو حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجو در هر دوره محسوب میشود.

ماده 34) تقاضای مرخصی تحصیلی باید به صورت کتبی، حداقل دوهفته قبل از شروع نام نویسی هر نیمسال، توسط دانشجو به اداره آموزش دانشگاه تسلیم گردد.

تبصره 1: چنانچه تقاضای مرخصی تحصیلی خارج از زمان مقرر ارائه شود، تصمیم گیری بعهده شورای آموزشی دانشگاه است.

تبصره 2: اداره آموزش دانشگاه موظف است پس از کسب نظر از دانشکده ذیربط قبل از اتمام مهلت نام نویسی موافقت یا عدم موافقت با درخواست دانشجو را کتباً به وی ابلاغ نماید.

تبصره 3: عواقب ناشی از مرخصی تحصیلی برعهده دانشجو می باشد.

ماده 35) دانشجویان زن باردار شاغل به تحصیل در کلیه رشته های علوم پزشکی، می توانند با رعایت سایر ضوابط و مقررات از یک نیمسال مرخصی زایمان، بدون احتساب در سنوات تحصیلی استفاده نمایند.

***دقت: به موجب مصوبه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ 86/5/31 در خصوص تبدیل وضعیت نیمسال تحصیلی که دانشجو به دنبال یک نیمسال مرخصی زایمان و عدم ارایه واحد توسط دانشگاه دچار وقفه تحصیلی می شود، مقرر گردید این نیمسال به صورت مرخصی تحصیلی بدون احتساب در سنوات تحصیلی دانشجو محاسبه شود.

ماده 36) دانشجویانی که گواهی و عذر پزشکی موجه آنها به تأیید شورای پزشکی و شورای آموزشی دانشگاه رسیده باشد می توانند از حداکثر یک نیمسال مرخصی تحصیلی بدون احتساب در سنوات استفاده نمایند.

مرخصی تحصیلی همسر دانشجوی بورسیه و همسر کارکنان دولت :

ماده 37) دانشجویی که به عنوان همسر یکی از کارکنان دولت یا همسر یکی از دانشجویان بورسیه به عنوان همراه به خارج

از کشور اعزام می شود می تواند با ارائه حکم مأموریت همسر و به تشخیص و تایید شورای آموزشی دانشگاه علاوه بر استفاده از میزان مرخصی مجاز در طول دوره تحصیل تا 4 سال دیگر نیز از مرخصی تحصیلی بدون احتساب در سنوات بهره مند گردد.

انصراف از تحصیل :

ماده 38) دانشجویی که تمایل به انصراف از تحصیل داشته باشد باید درخواست انصراف خود را شخصاً به اداره آموزش دانشگاه یاداننشده تسلیم نماید. این دانشجوی مجاز است فقط برای یکبار حداکثر تا یک ماه قبل از پایان همان نیمسال تقاضای انصراف خود را پس بگیرد. پس از انقضای این مهلت حکم انصراف از تحصیل وی صادر می شود و پس از آن حق ادامه تحصیل در آن رشته را ندارد.

تبصره : دانشجوی منصرف از تحصیل چنانچه بخواهد مدارک تحصیلی خود را دریافت نماید موظف است به کلیه تعهدات قانونی دوران تحصیل خود عمل نماید.

فصل هشتم

انتقال و جابجایی

انتقال

ماده 39) انتقال به معنی تغییر محل تحصیل دانشجو از یک دانشگاه به دانشگاه دیگر در همان رشته و همان مقطع تحصیلی است.

ماده 40) انتقال دانشجو باتوافق دانشگاههای مبدا و مقصد منوط به داشتن همه شرایط زیر است :

40-1- ادامه تحصیل متقاضی در دانشگاه مبدا از نظر مقررات آموزشی و انضباطی بلامانع باشد.

40-2- متقاضی حداقل یک نیمسال از دوره آموزشی خود را در دانشگاه مبدا گذرانده باشد.

40-3- واحدهای باقیمانده دانشجو برای دانشگاه مقصد، حداقل نصف کل واحدهای دوره باشد.

40-4- میانگین نمرات دروس گذرانده شده متقاضی، حداقل 12 باشد.

تبصره : انتقال محل تحصیل دانشجویانی که به دستگاههای اجرایی خاص تعهد سپرده اند با رعایت شرایط ماده 40 و اعلام موافقت دستگاه اجرایی ذیربط، امکان پذیر است.

ماده 41) انتقال دانشجو به هریک از دانشگاههای تهران ممنوع است جز در موارد زیر :

41-1- شهادت، فوت یا معلول شدن سرپرست خانواده دانشجو به طوری که وی به تشخیص مراجع قانونی، به عنوان کفیل خانواده شناخته شود.

41-2- بیماری صعب العلاج یا معلولیت موثر دانشجو، به نحوی که به تشخیص شورای عالی پزشکی قادر به ادامه زندگی به طور مستقل نباشد.

41-3- ازدواج رسمی و دائمی دانشجوی دختر که محل تحصیل یا اشتغال شوهر در تهران باشد به تایید مراجع ذیربط

تبصره 1 : هریک از موارد مذکور در این ماده باید بعد از قبولی دانشجو در دانشگاه صورت گرفته باشد.

تبصره 2 : برای کارمندان رسمی یا پیمانی دولت ارائه حکم اشتغال ضروری است و اگر شغل همسر آزاد است گواهی اشتغال و سکونت او در تهران باید به تایید مراجع قانونی یا نیروی انتظامی رسیده باشد.

تبصره 3 : در موارد استثنائی چنانچه محل تحصیل دانشجوی دختر در تهران باشد و همسر او نیز در شهرستان دانشجو باشد، اگر رشته تحصیل دختر در شهرستان محل تحصیل همسر موجود نباشد، همسر او می تواند به تهران منتقل شود.

تبصره 4 : صحت هریک از موارد مذکور باید به تایید دانشگاه مقصد نیز برسد.

ماده 42) انتقال از دوره های شبانه به روزانه و از دانشگاههای غیرحضوری (پیام نور) به دانشگاههای حضوری اعم از روزانه و شبانه و از دانشگاههای غیردولتی به دانشگاههای دولتی ممنوع است ولی انتقال به عکس آن باموفقیت مبدا و مقصد و

رعایت ضوابط مربوطه بلامانع است.

تبصره 1: انتقال فرزندان اعضای هیات علمی تابع ضوابط و آیین نامه مربوط به خود می باشد.

تبصره 2: انتقال دانشجویان ایرانی شاغل به تحصیل در خارج از کشور به دانشگاهها و موسسات آموزش عالی داخل کشور تابع ضوابط و آیین نامه مربوط به خود می باشد.

ماده 43) دانشجوی متقاضی انتقال باید درخواست انتقال خود را کتباً با ذکر مورد، حداقل 6 هفته قبل از شروع نیمسال تحصیلی به اداره آموزش دانشگاه مبداء تسلیم نماید.

ماده 44) دانشگاه مبداء در صورت موافقت با انتقال متقاضی واجد شرایط، موظف است حداکثر ظرف یک هفته، موافقت خود را همراه با درخواست دانشجو و ریز نمرات او به دانشگاه مقصد ارسال دارد و دانشگاه مقصد مکلف است حداقل دو هفته قبل از شروع نام نویسی نظر خود را به دانشگاه مبداء اعلام نماید.

تبصره: در صورت موافقت با انتقال، کلیه سوابق دانشجو از دانشگاه مبداء به دانشگاه مقصد ارسال و ارتباط دانشجو با دانشگاه مبداء قطع می شود.

ماده 45) در صورت انتقال، واحدهای گذرانده شده دانشجو که نمرات آنها از 12 و یا بالاتر است پذیرفته می شود و پذیرفتن واحدهایی که نمره آنها کمتر از 12 و بیشتر از 10 است برعهده دانشگاه مقصد است. در هر حال عدم پذیرش واحدهای درسی دانشجوی انتقالی در حدودی مجاز است که وی امکان گذراندن واحدهای باقیمانده خود را در طول مدت مجاز تحصیل داشته باشد.

تبصره: تمام نمرات درسی دانشجو در دانشگاه مبداء اعم از قبولی و یا ردی و سوابق آموزشی دانشجوی انتقالی از لحاظ مشروطی، عیناً در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه میانگین کل او محسوب می شود.

ماده 46) مدرک فراغت از تحصیل دانشجوی انتقالی توسط دانشگاه مقصد صادر می شود و در آن مدرک تعداد واحدهای گذرانده شده دانشجو و مجموع واحدهای اخذ شده در دانشگاههای مبداء و مقصد، با ذکر میانگین نمرات آنها و سوابق تحصیلی دانشجو قید می شود.

ماده 47) انتقال دانشجو در طول مدت تحصیل در هر مقطع، فقط یک بار مجاز است.

جناب آقای دکتر قاضی خوانساری
 رئیس محترم مرکز خدمات آموزشی

با سلام و احترام؛

عطف به نامه شماره ۵۲۱/۴۷۰۰ مورخ ۱۳۹۰/۷/۲۰ بدینوسیله مصوبه چهل و ششمین جلسه مورخ ۱۳۹۰/۸/۱۴ شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی بشرح زیر جهت اجراء ابلاغ می گردد:

« انتقال و میهمانی دانشجویان جدیدالورود از تهران به شهرستانها و از دانشگاه های تیپ یک به سایر دانشگاههای تیپ دو و سه در بدو قبولی به شرط موافقت دانشگاههای مبدا و مقصد در چهل و ششمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۹۰/۸/۱۴ مطرح و با توجه به بند اول بخشنامه شماره ۳۹۰۰۳/ت/۴۴۳۹ مورخ ۱۳۸۹/۲/۲۲ معاون اول محترم ریاست جمهوری مورد موافقت قرار گرفت.

دکتر محمد علی محقق
 معاون آموزشی

شهرک قدس : خیابان سیمای ایران ، بین فلامک و زرافشان ، ستاد مرکزی وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی
 تلفن : ۸۸۳۶۳۵۶۰-۸۰
 صفحه الکترونیکی معاونت آموزشی: <http://dme.behdasht.gov.ir>
 صفحه الکترونیکی وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی <http://www.behdasht.gov.ir>

جابجایی :

**دقت : به موجب مصوبه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ 87/11/15 جابجایی دانشجویان مقاطع تحصیلی رشته های علوم پزشکی (کاردانی ، کارشناسی پیوسته و نا پیوسته ، دکتری عمومی پزشکی ، دندانپزشکی و داروسازی) ممنوع می باشد لذا مفاد مواد 48 لغایت 51 بی اثر می باشند .

ماده 48) جابجایی دودانشجو باموافقت دانشگاههای مبداء و مقصد ، پس از گذراندن حداقل یک نیمسال و در صورت احراز شرایط زیر در طول مدت تحصیل برای یک بار بلامانع است.

1-48- ادامه تحصیل هر دو دانشجو در دانشگاههای مبداء از نظر مقررات آموزشی و انضباطی بلامانع باشد.

2-48- سال ورود به تحصیل هر دو دانشجو باید یکسان باشد و در هر صورت هر دو دانشجوی متقاضی جابجایی نباید بیش از 50٪ از واحدهای دوره را گذرانده باشند.

تبصره 1 : برای جابجایی دانشجویانی که به دستگاههای اجرایی خاص تعهد سپرده اند، کسب موافقت دستگاه اجرایی ذیربط علاوه بر شرایط مذکور الزامی است.

تبصره 2 : جابجایی پذیرفته شدگان آزمون سراسری در هر سال تحصیلی با ارائه درخواست، پس از گذراندن یک نیمسال تحصیلی در دانشگاه مبداء با رعایت مفاد این فصل بلامانع است.

تبصره 3 : مدرک فراغت از تحصیل دانشجویانی که جابجا شده اند، توسط دانشگاه مقصد صادر می شود.

ماده 49) دانشجوی متقاضی جابجایی بایستی دو نسخه فرم مربوط به جابجایی را از دانشگاه محل تحصیل خود دریافت و تکمیل نموده و در فاصله پانزدهم الی پایان تیرماه هر سال به آموزش دانشگاه مبداء تسلیم کند.

تبصره 1 : دانشجوی متقاضی جابجایی منحصراً می تواند یک دانشگاه را به عنوان مقصد انتخاب کند.

تبصره 2 : تقاضای جابجایی دانشجویانی که قبلاً یکبار منتقل یا جابجا شده اند پذیرفته نخواهد شد.

ماده 50) دانشگاهها پس از انقضای مهلت تعیین شده نسبت به بررسی تقاضاهای رسیده اقدام و حسب مورد یک نسخه از تقاضاهای تایید شده را به همراه شرح واحدهایی که متقاضیان گذرانده اند به دانشگاه مقصد ارسال می دارند.

تبصره : جابجایی منحصراً یک بار در سال صورت خواهد گرفت و تقاضاهای جابجایی بایستی حداکثر تا پایان مردادماه به دانشگاه مقصد رسیده باشد.

ماده 51) از ابتدای شهریورماه هر سال تحصیلی تقاضاهای رسیده در شورای آموزشی و یا کمیته منتخب از شورا در دانشگاه مقصد مورد بررسی قرار می گیرد و نتایج تصمیمات متخذه قبل از شروع نام نویسی براساس تقویم دانشگاهی ، توسط معاون آموزشی دانشگاه مقصد به دانشگاه مبداء و از آن طریق به دانشجویان ذینفع اعلام می گردد.

تبصره : جابجایی دانشجویان متقاضی پس از تصویب شورای آموزشی و یا کمیته منتخب آن شورا امری است قطعی و برای طرفین لازم الاجرا است.

فصل نهم

دانشجوی میهمان

ماده 52) در مواردی که دانشجو بطور موقت ناگزیر به تغییر محل تحصیل خود باشد می تواند با توافق دانشگاههای مبداء و مقصد به عنوان دانشجوی میهمان ، محل تحصیل خود را بطور موقت برای مدت معین تغییر دهد.

تبصره : میهمانی از دوره های روزانه به شبانه و از دانشگاههای حضوری به غیرحضوری و از دانشگاههای دولتی به غیردولتی و برعکس ممنوع است.

ماده 53) میهمان شدن دانشجو در یک دانشگاه مشروط بر این است که دانشجو حداقل یک نیمسال تحصیلی خود را در دانشگاه مبداء گذرانده باشد.

ماده 54) میهمان شدن دانشجو در یک دانشگاه برای گذراندن یک یا چند درس باموافقت دانشگاه مبداء و دانشگاه مقصد،

بشرط آنکه تعداد واحدهای درسی مذکور کمتر از 10 واحد باشد و جمع واحدهای درسی اخذ شده دانشجوی در دانشگاه مبداء و مقصد در آن نیمسال از 12 واحد کمتر و از 20 واحد بیشتر نشود، بلامانع است.

ماده 55) هر دانشجو در هر رشته می تواند حداکثر یک نیمسال در دوره کاردانی و یا کارشناسی ناپیوسته و دو نیمسال در دوره کارشناسی پیوسته، در یک دانشگاه به طور تمام وقت، به صورت میهمان تحصیل کند. در هر حال واحدهایی که دانشجو به صورت میهمان، چه به صورت تمام وقت و چه به صورت تک درس در یک یا چند دانشگاه گذرانده است، نباید از 40٪ دروس کل واحدهای دوره تجاوز کند.

تبصره: انتخاب واحد دانشجو، چه به صورت تک درس و چه به صورت تمام وقت باید با اطلاع گروه آموزشی مربوط در دانشگاه مبداء و طبق شرایط دانشگاه مقصد باشد.

ماده 56) واحدهایی که دانشجوی میهمان در یک یا چند دانشگاه می گذراند، عیناً در کارنامه او در دانشگاه مبداء ثبت میشود و نمرات آنها در محاسبه میانگین نیمسال و میانگین کل او منظور خواهد شد.

حداقل نمره قبولی دانشجوی میهمان در دانشگاه مقصد 12 می باشد و واحدهایی را که دانشجو در دانشگاه مقصد بانمره کمتر از 12 گذرانده است باید مجدداً بگذراند.

ماده 57) مدرک فراغت از تحصیل دانشجوی میهمان توسط دانشگاه مبداء صادر می شود.

فصل دهم

تغییر رشته

ماده 58) دانشجو در طول دوران تحصیل در مقطع کاردانی و کارشناسی پیوسته می تواند با داشتن شرایط زیر و موافقت دانشگاه ذیربط از رشته ای به رشته دیگر تغییر رشته دهد.

1-58- ادامه تحصیل متقاضی در رشته قبلی از نظر مقررات آموزشی بلامانع باشد.

2-58- حداقل یک ششم و حداکثر یک دوم واحدهای دوره را گذرانده باشد.

براساس نامه شماره 500/711 مورخ 1393/7/16 معاونت آموزشی وزارت حداقل یک نیمسال و حداکثر یک دوم واحدهای دوره، تغییر یافت.

3-58- نمره آزمون ورودی متقاضی در سال ورود به دانشگاه از نمره آزمون پایین ترین فرد پذیرفته شده در سهمیه و رشته مورد تقاضا در همان سال در دانشگاه مقصد کمتر نباشد.

4-58- با توجه به حداکثر مدت مجاز تحصیل، امکان گذراندن واحدهای درسی مورد نیاز در رشته جدید را داشته باشد.

تبصره 1: تغییر رشته در مقطع کارشناسی ناپیوسته ممنوع است.

تبصره 2: تغییر رشته دانشجویانی که به دستگاههای اجرایی خاص تعهد دارند، با رعایت کلیه شرایط این ماده و اعلام موافقت دستگاه اجرایی ذیربط امکان پذیر است.

تبصره 3: تغییر رشته به رشته هایی که در ضوابط گزینش آنها شرایط خاصی پیش بینی شده است موکول به احراز شرایط مربوط است.

تبصره 4: دانشجو در طول تحصیل خود تنها یک بار می تواند تغییر رشته دهد.

ماده 59) تغییر رشته در مقاطع هم سطح صورت می گیرد، در غیراین صورت فقط از مقطع بالاتر به مقطع پایین تر امکان پذیر است.

ماده 60) در صورت موافقت با تقاضای تغییر رشته، دانشجو موظف است در اولین فرصت در رشته جدید ثبت نام و انتخاب واحد نماید. پس از ثبت نام، دانشجو اجازه بازگشت به رشته قبلی را ندارد.

تبصره 1: اقدام نکردن دانشجو به ثبت نام در رشته جدید در وقت معین به منزله انصراف از تغییر رشته تلقی می شود و حق تغییر رشته تا پایان دوره از وی سلب می شود.

تبصره 2: دانشجو تا قبل از ثبت نام در رشته جدید تابع مقررات رشته قبلی می باشد.

تغییر رشته توام با انتقال :

ماده 61) در صورتی که دانشجو هم زمان دارای شرایط انتقال و همچنین شرایط تغییر رشته باشد، تغییر رشته توام با انتقال بلامانع است.

تبصره: تغییر رشته توام با انتقال از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و برعکس در صورت داشتن شرایط تغییر رشته و انتقال، بلامانع است.

ماده 62) دروسی که دانشجو در رشته قبلی گذرانده است در گروه آموزشی رشته جدید بررسی و معادل سازی می شود و فقط دروسی از وی پذیرفته می شود که به تشخیص گروه آموزشی، با دروس رشته جدید، حداقل 80 درصد اشتراک محتوایی داشته و نمره هریک از آن دروس نیز از 12 کمتر نباشد.

تبصره 1: دروس پذیرفته شده در کارنامه دانشجو ثبت و نمرات آنها در محاسبه میانگین کل منظور می شود، ولی نمرات دروس پذیرفته نشده بدون احتساب در میانگین در کارنامه دانشجو باقی می ماند. در این صورت چنانچه میانگین کل واحدهای پذیرفته نشده او کمتر از 12 باشد با تصمیم شورای آموزشی دانشگاه، جمعاً به عنوان یک نیمسال مشروطی، برای دانشجو در رشته جدید منظور می شود.

تبصره 2: در صورتی که تعداد واحدهای دروس پذیرفته نشده دانشجو، در حدی باشد که امکان گذراندن واحدهای مورد نیاز رشته جدید را در طول مدت مجاز تحصیل از وی سلب کند، باتقاضای تغییر رشته او موافقت نمی شود.

ماده 63) متقاضی تغییر رشته باید درخواست خود را همراه با مدارک لازم حداقل 6 هفته پیش از شروع نیمسال تحصیلی به اداره آموزش دانشگاه محل تحصیل خود تسلیم نماید.

ماده 64) چنانچه دانشجو از مقطع کارشناسی پیوسته به مقطع کاردانی تغییر رشته دهد، حداکثر مدت مجاز تحصیل بر مبنای دوره کاردانی محاسبه و به ازای هر 20 واحد پذیرفته شده از دانشجو حداکثر یک نیمسال از طول مدت مجاز تحصیل وی کاسته می شود.

تغییر رشته اضطراری

ماده 65) چنانچه دانشجو در دوران تحصیل، دچار بیماری یا سانحه ای گردد که به تشخیص شورای پزشکی دانشگاه و تایید شورای آموزشی دانشگاه توانایی ادامه تحصیل در آن رشته و یا امکان بهره گیری از کارایی حاصل از آن را طبق جدول نقص عضو از دست بدهد، اجازه ادامه تحصیل در آن رشته را ندارد و می تواند با رعایت سایر مقررات به رشته دیگری که از لحاظ نمره آزمون ورودی نزدیکترین نمره را دارد تغییر رشته دهد. در این حال دانشجو از رعایت شرایط موضوع ماده 58 باستثنای بند 1 معاف خواهد بود.

تبصره: در مواردی که دانشجو در طول دوره تحصیل دچار اختلالات روانی و رفتاری یا بیماری جسمی و نقص عضو مؤثر گردد به نحوی که توانایی ادامه تحصیل در هیچ یک از رشته های گروه آزمایشی مربوط را نداشته باشد، می تواند با نظر شورای پزشکی دانشگاه و تایید شورای آموزشی دانشگاه به رشته ای در گروه آزمایشی دیگر که از لحاظ نمره آزمون ورودی نزدیکترین نمره را دارد، پس از کسب موافقت دانشگاه مقصد تغییر رشته دهد.

فصل یازدهم

پذیرش واحدهای درسی

ماده 66) معادل سازی و پذیرش دروسی که دانشجو قبلاً در دانشگاهها یا دیگر مقاطع تحصیلی گذرانده است با رعایت شرایطی به شرح زیر مجاز است :

1-66- دانشجو باتوجه به سوابق تحصیلی خود مجاز به شرکت در آزمون ورودی رشته جدید باشد.

2-66- دانشگاه قبلی و مدارک تحصیلی آن مورد تایید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا وزارت علوم تحقیقات و فناوری باشد.

3-66- تحصیل دانشجو در دانشگاه قبلی مطابق برنامه مصوب شورای عالی برنامه ریزی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و یا وزارت علوم، تحقیقات و فناوری باشد.

4-66- محتوای آموزشی دروس گذرانده شده دانشجو با دروس رشته جدید به تشخیص گروه آموزشی حداقل 80٪ اشتراک محتوایی داشته و نمره هریک از دروس از 12 کمتر نباشد.

تبصره 1: معادل سازی دروس تخصصی در مقاطع هم سطح یا از مقاطع بالاتر به پایین تر امکان پذیر است.

*** دقت: برابر مصوبه هفتمین جلسه شورای معین شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ 86/10/16 تبصره 1 ماده 66 از متن آیین نامه حذف گردیده است.

تبصره 2: معادل سازی و پذیرفتن دروس توسط گروههای آموزشی ذیربط در دانشگاه پذیرنده انجام می شود.

تبصره 3: نمرات دروس پذیرفته شده از دانشجو در محاسبه میانگین نیمسال محسوب نمی شود ولی در محاسبه میانگین کل دانشجو محسوب خواهد شد.

تبصره 4: به ازاء هر 20 واحد از دروس پذیرفته شده دانشجو، یک نیمسال تحصیلی از حداکثر مدت مجاز تحصیل وی کاسته می شود.

برابرنامه شماره 523/113 مورخ 1398/3/3 شورایعالی برنامه ریزی علوم پزشکی (تعداد واحدهای گذرانده شده باید برابر یا بیشتر از تعداد واحدهای درس در رشته جدید باشد).

فصل دوازدهم

فراغت از تحصیل

ماده 67) میانگین کل نمرات دانشجو در پایان دوره تحصیل باید حداقل 12 باشد تا در رشته تحصیلی خود حسب مورد مدرک کاردانی، کارشناسی پیوسته و یا کارشناسی ناپیوسته دریافت کند. در صورتی که میانگین کل نمرات دانشجو از 12 کمتر باشد چنانچه از نظر طول مدت تحصیل مانعی نداشته باشد می تواند حداکثر تا 20 واحد درسی از درسهایی را که با نمره کمتر از 12 قبول شده است در دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته، در یک نیمسال تحصیلی و در دوره کارشناسی پیوسته، در 2 نیمسال تحصیلی مجدداً انتخاب و آن دروس را تکرار کند تا میانگین کل خود را جبران نماید. در این صورت نمرات دروس تکراری علاوه بر نمرات قبلی در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه میانگین کل نمرات او محسوب می شود.

تبصره 1: در صورتی که دانشجو مطابق مفاد ماده 67 دروس تکراری را اخذ نماید و در امتحان آن دروس مردود شود، چنانچه پس از احتساب کلیه نمرات قبولی، ردی و تکراری میانگین کل وی به 12 رسیده باشد، قبولی قبلی او در آن درس ملاک عمل است و دانشجو می تواند فارغ التحصیل شود. در صورتی که میانگین کل وی به 12 نرسیده باشد، چنانچه دانشجوی مقاطع کاردانی و کارشناسی ناپیوسته باشد از تحصیل محروم و اخراج می شود و در صورتی که دانشجوی مقطع کارشناسی پیوسته باشد، دانشجو در آن درس مردود است و علیرغم این که قبلاً در آن درس نمره قبولی کسب نموده بایستی مجدداً آن درس را با رعایت مفاد ماده 67 تکرار نماید.

تبصره 2: دانشجویی که نتواند یا نخواهد از مقررات مذکور در این ماده استفاده کند یا علیرغم استفاده از آن نتواند کمبود میانگین کل نمرات خود را جبران نماید در صورتی که مقطع تحصیلی او کاردانی یا کارشناسی ناپیوسته باشد از تحصیل محروم و اخراج می شود و در صورتی که در مقطع کارشناسی پیوسته باشد براساس ماده 31 و تبصره های آن اقدام می گردد.

ماده 68) دانشجویی که کلیه واحدهای درسی یکی از مقاطع کاردانی و کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی پیوسته را طبق برنامه مصوب و براساس مقررات این آیین نامه باموفقیت گذرانده باشد فارغ التحصیل آن دوره شناخته می شود.

تبصره 1: تاریخ فراغت از تحصیل دانشجو روزی است که آخرین نمره درسی وی توسط استاد به اداره آموزش دانشکده تحویل می شود.

تبصره 2: باتوجه به تبصره 1 و رعایت دقیق مفاد ماده 25 ضرورت دارد هر دانشگاه در هر نیمسال ، زمان خاصی را برای اعلام فراغت از تحصیل دانشجویان تعیین و مقدمات آن را فراهم سازد.

تبصره 3: قید کلمه شبانه در مدارک فراغت از تحصیل دوره های شبانه الزامی است.

ماده 69) این آیین نامه در 12 فصل و 69 ماده و 81 تبصره در بیست و ششمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ 83/3/23 مصوب گردید و برای آن دسته از دانشجویانی که از سال تحصیلی 84- 1383 وارد دانشگاهها و موسسات آموزش عالی می شوند لازم الاجرا است و از این تاریخ به بعد تمام آیین نامه ها، بخشنامه ها و دستورالعمل های مغایر با آن برای این گروه از دانشجویان لغو می شود

بخش دوم

آیین نامه آموزشی دوره

دکتری عمومی پزشکی

مصوبه بیست و ششمین جلسه شورای عالی

برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ

1383/3/ 23

دکتری حرفه ای پزشکی

آیین نامه آموزشی دوره دکتری عمومی پزشکی در 13 فصل ، 96 ماده و 94 تبصره در بیست و ششمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخه 83/3/23 به تصویب رسید . این آیین نامه از ابتدای سال تحصیلی 84-1383 برای آن دسته از دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می شوند لازم الاجرا است و از این تاریخ کلیه آیین نامه ها و بخشنامه های مغایر با آن برای دانشجویان مشمول این آیین نامه ، لغو می شود.

فصل اول

شرایط ورود و نام نویسی

ماده 1 (شرایط ورود به دوره دکتری عمومی پزشکی به شرح زیر است

- 1-1- پذیرفته شدن در آزمون ورودی
  - 1-2- داشتن گواهینامه پایان دوره متوسطه (نظام قدیم) و یا گواهینامه دوره پیش دانشگاهی (نظام جدید) از داخل یا خارج کشور مورد تایید وزارت آموزش و پرورش (با توجه به نظام جدید آموزش متوسطه) یا برابر آموزشهای حوزوی (مطابق با مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی)
  - 1-3- مجاز بودن به ادامه تحصیل از نظر قوانین و مقررات جاری کشور و داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی برابر مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی.
  - 1-4- برخورداری از سلامت کامل تن و روان برابر ضوابط مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی.
  - 1-5- سپردن تعهد خدمت براساس ضوابط و قانون آموزش رایگان یا پرداخت شهریه مطابق تعرفه و مقرراتی که از طریق مراجع ذیربط صادر می شود.
- تبصره 1 :** چنانچه دانشجو با توجه به ضوابط اعلام شده در دفترچه آزمون سراسری سازمان سنجش آموزش کشور از سلامت جسمی و روانی لازم برای دوره دکتری عمومی پزشکی برخوردار نباشد ، بر اساس نظر شورای پزشکی دانشگاه ، اجازه تحصیل در دوره دکتری عمومی پزشکی را ندارد.
- تبصره 2 :** ارائه تاییدیه تحصیلی دوره متوسطه نظام قدیم یا پیش دانشگاهی نظام جدید در زمان ثبت نام و حداکثر تا پایان نیمسال اول تحصیلی و ارائه اصل گواهینامه پایان دوره متوسطه یا اصل گواهینامه دوره پیش دانشگاهی حداکثر تا یک سال بعد از ثبت نام اولیه الزامی است.
- تبصره 3 :** پرداخت شهریه ، فارغ التحصیلان دوره دکتری عمومی پزشکی را از انجام دیگر تعهدات قانونی خاص معاف نمی کند.
- ماده 2** پذیرفته شدگان آزمون ورودی موظفند در مهلت هایی که توسط سازمان سنجش آموزش کشور یا دانشگاه اعلام می شود برای نام نویسی و انتخاب واحد به دانشگاه ذیربط مراجعه کنند عدم مراجعه برای نام نویسی در نخستین نیمسال تحصیلی پس از اعلام نتایج آزمون ، انصراف از تحصیل تلقی خواهد شد.
- ماده 3** دانشجو موظف است در هر نیمسال تحصیلی در زمانی که دانشگاه اعلام می کند برای ادامه تحصیل و انتخاب واحد به اداره آموزش مراجعه کند . عدم مراجعه دانشجو برای نام نویسی در یک نیمسال بدون اطلاع و عذر موجه به منزله ترک تحصیل است و دانشجو اخراج خواهد شد.
- تبصره 1 :** د ر موارد استثنائی که دانشجو ترک تحصیل خود را موجه می داند ، باید دلایل آن را حداکثر تا یک ماه قبل از پایان همان نیمسال بصورت مکتوب به اداره آموزش ارائه دهد . در صورت عدم تایید موجه بودن ترک تحصیل توسط شورای آموزشی دانشگاه ، آن نیمسال جزو مدت مجاز تحصیل وی محسوب و مرخصی تحصیلی برای آن نیمسال صادر می شود .
- تبصره 2 :** دانشجویی که ترک تحصیل نموده ، چنانچه بخواهد مدارک تحصیلی خود را دریافت نماید موظف است به

کلیه تعهدات قانونی دوران تحصیلی خود عمل نماید.

ماده 4) دانشجوی دوره دکتری عمومی پزشکی در یک زمان حق نام نویسی و ادامه تحصیل در بیش از یک رشته و در یک یا چند دانشگاه اعم از دولتی یا غیر دولتی را نخواهد داشت. در صورت تخلف به تشخیص کمیته نظارت بر حسن اجرای مقررات آموزشی وزارت متبوع، از ادامه تحصیل در یکی از رشته های انتخابی محروم و سوابق تحصیلی وی باطل اعلام می شود و دانشجو در این حال موظف است کلیه هزینه های مربوط به رشته حذف شده را مطابق تعرفه های تعیین شده به دانشگاه ذیربط بپردازد.

تبصره: دانشجویان ممتاز (استعدادهای درخشان) از شمول این ماده مستثنی و تابع آیین نامه و ضوابط مربوط به خود می باشند.

فصل دوم

نظام آموزشی

ماده 5) آموزش دوره دکتری عمومی پزشکی مبتنی بر نظام واحدی است.

ماده 6) در نظام واحدی، ارزش هر درس با تعداد واحدهای آن درس سنجیده می شود و قبولی یا عدم قبولی دانشجو در یک درس به همان درس محدود است.

ماده 7) هر واحد درس، مقدار یا میزان درسی است که مفاد آن به ترتیب به صورت نظری 17 ساعت، عملی (یا آزمایشگاهی) 34 ساعت، کارآموزی 51 ساعت و کارورزی 68 ساعت، در طول یک نیمسال تحصیلی یا دوره تابستانی و طبق برنامه مصوب شورای عالی برنامه ریزی تدریس می شود.

ماده 8) برنامه دوره دکتری عمومی پزشکی شامل مراحل به شرح زیر است:

مراحل اول: دروس عمومی و علوم پایه

مراحل دوم: نشانه شناسی و فیزیوپاتولوژی

مراحل سوم: کارآموزی بالینی

مراحل چهارم: کارورزی

ماده 9) در مراحل اول و دوم دوره دکتری عمومی پزشکی، هر سال تحصیلی مرکب از دو نیمسال تحصیلی و در صورت ضرورت داشتن شرایط و امکانات یک دوره تابستانی است. هر نیمسال تحصیلی عبارت از 17 هفته آموزشی و دوره تابستانی برابر 6 هفته آموزشی با رعایت مفاد ماده 7 است.

تبصره 1: طول مدت امتحانات پایان نیمسال یا پایان دوره تابستانی جزو مدت 17 هفته و 6 هفته آموزش محسوب نمی شود.

تبصره 2: در موارد استثنایی و ضروری، شامل وقوع بلایای طبیعی، عدم امکان حضور استاد مربوطه در طول 17 هفته، بیماری استاد و مواردی از این قبیل، به پیشنهاد دانشکده مربوطه و موافقت شورای آموزشی دانشگاه می توان درس یا درسهایی را در مدتی کوتاهتر از 17 هفته جهت کلیه دانشجویانی که آن درس یا درسها را اخذ کرده اند تدریس نمود، مشروط بر اینکه مجموع ساعات هر واحد درسی از میزان مقرر در ماده 7 این آیین نامه کمتر نشود و شرکت در کلیه کلاس های مطابق ساعات هر واحد درسی الزامی است.

ماده 10) در دوره بالینی، (مراحل سوم و چهارم) هر سال تحصیلی مشتمل بر چند بخش آموزش بالینی و دروس تئوری مربوطه است. تعداد بخشهای دوره بالینی در طول هر سال تحصیلی، با توجه به مدت زمان لازم برای آموزش هر بخش، توسط شورای آموزشی دانشگاه، تعیین می شود.

ماده 11) کلیه دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی، موظفند برنامه درسی و سرفصل مصوب شورای عالی برنامه ریزی را اجرا نمایند.

تبصره 1: ترتیب دروس با رعایت پیش نیازها، تنظیم برنامه تحصیلی دانشجویان در طول دوره، روش تدریس و جابجا کردن ریز مواد و طرح مطالب جدید در یک درس و انتخاب منابع بر عهده دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی است. بدیهی است منابع جهت امتحانات جامع علوم پایه و جامع پیش کارورزی از طرف وزارت متبوع تعیین می شود.

**دقت: به موجب مصوبه جلسه شورای دبیران شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی 83/11/13 دانشجویان مقطع دکتری عمومی چنانچه قبل از امتحان جامع علوم پایه درس پیش نیازی را قبلاً انتخاب نموده ولی نمره قبولی کسب نموده باشند می توانند درس پیش نیاز را برای بار دوم به صورت هم نیاز بردارند.

در مورد دروسی که پیش نیازهای آن بیش از دو درس است در صورتی که گذراندن دروس پیش نیاز به طور متوالی باعث افزایش طول متعارف دوره دانشجو گردد. دانشجو می تواند در طول تحصیلی خود فقط یکی از دروس پیش نیاز را با تایید شورای آموزشی دانشگاه به صورت هم نیاز بگذراند چنانچه دانشجویی دروس پیش نیاز و پس نیاز را هم زمان انتخاب نماید و در درس پیش نیاز مردود شود درس پس نیاز حذف نمی شود و دانشجو فقط ملزم به گذراندن درس پیش نیاز می باشد.

تبصره 2: آن دسته از دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی که حداقل سه دوره دکتری عمومی پزشکی فارغ التحصیل داشته اند، در صورت تایید شورای آموزشی دانشکده و دانشگاه می توانند با توجه به مقتضیات و امکانات، حداکثر به میزان ده درصد کل واحدهای دوره، به برنامه مصوب اضافه کنند.

ماده 12) در پایان مرحله اول، امتحانات جامع علوم پایه برگزار می شود و قبولی در امتحان جامع شرط ورود به دوره بعدی می باشد.

تبصره 1: شرط شرکت در امتحان جامع علوم پایه، قبولی در کلیه دروسهای مرحله اول (دروسهای علوم پایه و درسهای عمومی) و کسب میانگین کل 12 از این مرحله است. با این حال در شرایطی که دانشجو، تنها یک درس عمومی باقیمانده داشته باشد، می تواند در امتحان جامع علوم پایه شرکت کند و در صورت قبولی، درس باقیمانده را در دوره بعدی بگذراند بدیهی است نمره این درس در میانگین مرحله دوم محاسبه خواهد شد.

**دقت: به موجب نامه شماره 3391 موزخ 76/12/9 دبیر شورای عالی برنامه ریزی برای دانشجویان ورودی قبل از 76 داشتن معدل 12 در پایان دوره علوم پایه الزامی نیست ولی برای ورود به مرحله بالینی، معدل کل مرحله اول و دوم باید 12 باشد.

تبصره 2: چنانچه نمرات تعدادی از دروسی که دانشجو گذرانده و در امتحانات آنها شرکت کرده است در زمان معرفی به آزمون جامع علوم پایه اعلام نشده باشد، دانشجو به صورت مشروط در آزمون شرکت می نماید. در صورتی که بعد از اعلام نمره، دانشجو در آن درس مردود شده باشد یا علیرغم قبولی، میانگین کل مرحله اول وی به 12 نرسیده باشد، نتیجه آزمون وی کان لم یکن می باشد و آزمون مذکور جزو تعداد دفعات شرکت در آزمون او محاسبه نخواهد شد و تا کسب نمره قبولی در درس مردودی و همچنین کسب میانگین لازم، اجازه شرکت در آزمون جامع بعدی را حتی بصورت مشروط نخواهد داشت.

ماده 13) شرکت در امتحان جامع علوم پایه، تا سه نوبت مجاز است. چنانچه دانشجو در امتحان مذکور نمره قبولی کسب نکند از ادامه تحصیل در دوره دکتری عمومی پزشکی محروم می شود.

تبصره 1: غیبت غیر موجه در امتحان جامع علوم پایه به منزله یک نوبت شرکت در امتحان محسوب می شود.

تبصره 2: دانشجویی که به علت مردود شدن در امتحان جامع علوم پایه از ادامه تحصیل در رشته پزشکی محروم می شود، می تواند برابر دستورالعمل تغییررشته دانشجویان دوره های دکتری عمومی پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی که از ادامه تحصیل در دوره دکتری عمومی محروم می شوند، برابر مصوبه بیست و دومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ 82/4/28، به رشته دیگری در مقاطع کارشناسی پیوسته یا نا پیوسته و کاردانی تغییر رشته دهند.

ماده 14) قبولی در کلیه دروسهای مرحله دوم و کسب میانگین کل 12 از این مرحله، شرط ورود به مرحله سوم است.

ماده 15) کارآموزی بالینی شامل مراقبتهای بهداشتی - درمان سرپایی در درمانگاههای بیمارستانها و مراکز عرضه خدمات بهداشتی درمانی کشور، آموزش بر بالین بیماران بستری و درسهای نظری است.

تبصره 1: در طول دوره کارآموزی، گذراندن 20 ماه کارآموزی طبق برنامه مصوب برای کلیه دانشجویان الزامی است.
تبصره 2: حداکثر مدت کارآموزی بر بالین بیماران بستری در بیمارستانها نباید از 50٪ دوره کارآموزی بیشتر باشد.
ماده 16) در پایان مرحله سوم آزمون جامع پیش کارورزی برگزار می شود و قبولی در این آزمون شرط ورود به دوره کارورزی است.

تبصره 1: شرط شرکت در آزمون جامع پیش کارورزی، قبولی در کلیه درسها و بخشهای مرحله کارآموزی بالینی، کسب میانگین کل 14 از مرحله سوم و ثبت موضوع پایاننامه می باشد.

تبصره 2: چنانچه نمرات تعدادی از دروس و بخشهایی که دانشجو گذرانده و در امتحانات آنها شرکت کرده است در زمان معرفی به آزمون جامع پیش کارورزی اعلام نشده باشد، دانشجو به صورت مشروط در آزمون شرکت می نماید. در صورتی که بعد از اعلام نمره، دانشجو در آن درس یا بخش مردود شده باشد یا علیرغم قبولی میانگین کل مرحله سوم به 14 نرسیده باشد، نتیجه آزمون وی کان لم یکن می باشد و آزمون مذکور جزو تعداد دفعات شرکت در آزمون او محاسبه نخواهد شد و تا کسب نمره قبولی در درس یا بخش مردودی و همچنین کسب میانگین لازم، اجازه شرکت در آزمون جامع بعدی راحتی به صورت مشروط نخواهد داشت.

تبصره 3: قبول شدگان آزمون جامع پیش کارورزی، براساس رتبه ای که با توجه به فرمول زیر کسب می کنند، در انتخاب بخش های موجود، برای گذراندن مرحله کارورزی حق تقدم خواهند داشت.

نمره تراز شده آزمون پیش کارورزی براساس میانگین بعلاوه (میانگین سه مرحله اول ضربدر 2 کلا تقسیم بر 3
برای مثال: چنانچه میانگین سه مرحله اول دانشجویی 15 و نمره او در آزمون پیش کارورزی 180 از 200 باشد (نمره تراز شده آزمون پیش کارورزی او براساس میانگین 18 می شود)، رتبه او بر اساس فرمول بالا، به صورت زیر محاسبه می شود:

$$16 = 18 \div (2 \text{ ضربدر } 15) \text{ کلا تقسیم بر } 3$$

ماده 17) شرکت در امتحان جامع پیش کارورزی تا سه نوبت مجاز است.

تبصره: دانشجویانی که به علت مردود شدن در امتحان جامع پیش کارورزی از ادامه تحصیل در رشته پزشکی محروم می شوند،، می توانند براساس دستورالعمل مندرج در تبصره 2 ماده 13 به یکی از مقاطع کارشناسی پیوسته، کارشناسی ناپیوسته و کاردانی تغییر رشته دهند.

ماده 18) طول دوره کارورزی 18 ماه می باشد و گذراندن 17 ماه کارورزی طبق برنامه مصوب برای کارورزان الزامی است. دانشجویان در طول دوره می بایست از یک ماه مرخصی استفاده نمایند.

فصل سوم

واحدهای درسی و طول مدت تحصیل

ماده 19) حداقل تعداد واحدهای درسی لازم برای فراغت از تحصیل در دوره دکتری عمومی پزشکی طبق برنامه مصوب آن دوره در شورای عالی برنامه ریزی است.

ماده 20) دانشجو در هر نیمسال تحصیلی از مراحل اول و دوم دوره دکتری عمومی پزشکی باید حداقل 12 و حداکثر 20 واحد درسی، انتخاب نماید.

تبصره 1: در آخرین نیمسال تحصیلی در هر یک از مراحل اول و دوم، دانشجو از رعایت شرط حداقل 12 واحد معاف است.

تبصره 2: در صورتی که میانگین کل نمرات دانشجو در یک نیمسال تحصیلی حداقل 17 باشد میتواند با نظر استاد راهنما و موافقت دانشکده، در نیمسال بعد حداکثر تا 24 واحد درسی انتخاب کند.

تبصره 3: در مواردی که دانشجو حداکثر 24 واحد باقیمانده برای گذراندن هر یک از مراحل اول و دوم را داشته باشد، در صورتی که در نیمسال قبل مشروط نشده باشد با تایید دانشکده می تواند کلیه آن واحدها را در آن نیمسال بگذراند.

تبصره 4: در دوره تابستانی، دانشجو مجاز به انتخاب بیش از 6 واحد درسی نمی باشد.

ماده 21) آن دسته از پذیرفته شدگان آزمون سراسری ورودی دانشگاهها که نمره خام مواد امتحانی آنها در آزمون ورودی، در یک یا چند درس به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه پذیرنده، از حد نصاب معینی کمتر باشد، موظفند حسب نیاز رشته، دروسی را که آن دانشگاه تعیین می کند به عنوان دروس پیشنیاز دانشگاهی علاوه بر دروس مندرج در برنامه مصوب در اولین یا دومین نیمسال تحصیلی بگذرانند.

تبصره 1: تعیین نوع درس، تعداد واحد، ریز مواد، نحوه ارائه و زمان تدریس دروس پیش نیاز دانشگاهی بر عهده شورای آموزشی دانشگاه پذیرنده و براساس پیشنهاد گروههای آموزشی است.

تبصره 2: ارائه دروس پیشنیاز دانشگاهی و چگونگی اجرای آنها، در دانشگاهها از جمله ثبت نمرات در کارنامه دانشجو، احتساب در میانگین پایان نیمسال و مشروطی و میانگین کل نمرات دانشجو، مانند دروس دانشگاهی و تابع مقررات آموزش عالی است.

تبصره 3: سازمان سنجش آموزش کشور پس از اعلام نتایج آزمون ورودی، کارنامه پذیرفته شدگان، مشتمل بر نمره خام آنها را در هر یک از مواد امتحانی در اختیار دانشگاههای ذیربط قرار می دهد.

تبصره 4: به حداکثر طول دوره تحصیلی دانشجویانی که حداقل 8 واحد از دروس پیشنیاز دانشگاهی را گذرانده باشند، حداکثر یک نیمسال تحصیلی افزوده می شود.

ماده 22) حداکثر مدت مجاز تحصیل در دوره دکتری عمومی پزشکی 10 سال است، که 5 سال اول به طی مرحله اول و دوم آموزش پزشکی و 5 سال باقیمانده به طی مراحل سوم و چهارم آن اختصاص دارد.

تبصره 1: دانشجویی که نتواند در مدت 4 سال اول دوره آموزش پزشکی از امتحان جامع علوم پایه، نمره قبولی کسب کند و یا در مدت 5 سال اول، مراحل اول و دوم آموزش پزشکی را به پایان برساند، از ادامه تحصیل در رشته پزشکی محروم می شود و در صورتی که میانگین نمرات درسهایی که گذرانیده حداقل 10 باشد، می تواند برابر دستورالعمل مندرج در تبصره 2 ماده 13 به رشته دیگری در مقاطع کاردانی، کارشناسی پیوسته و ناپیوسته تغییر رشته بدهد.

تبصره 2: دوره تحصیلی دانشجویی که نتواند در مدت 3 سال از شروع دوره بالینی به دوره کارورزی راه یابد و یا در مدت 5 سال مراحل سوم و چهارم آموزش پزشکی را به پایان برساند، با تصویب شورای آموزشی دانشگاه حداکثر 12 ماه دیگر قابل تمدید است. مشروط بر آن که مدت مجاز تحصیلی وی به پایان نرسیده باشد.

*** دقت: برای دانشجویان ورودی قبل از مهر 77 تا 6 ماه قابل تمدید است.

فصل چهارم

حضور و غیاب

ماده 23) حضور دانشجو در تمامی جلسات مربوط به هر درس و دوره های کارآموزی و کارورزی الزامی است و عدم حضور دانشجو در هر یک از جلسات، غیبت محسوب می شود.

ماده 24) ساعات غیبت دانشجو در هر درس نظری از 4/17، عملی و آزمایشگاهی از 2/17، کارآموزی و کارورزی از 1/10 مجموع ساعات آن بخش نباید تجاوز کند، در غیر اینصورت نمره دانشجو در آن درس یا بخش صفر محسوب می شود.

تبصره 1: غیبت تا سقف مشخص شده در ماده 24، در صورتی مجاز خواهد بود که با ارائه مدارک مستند و تشخیص استاد موجه شناخته شود. نحوه برخورد با غیبت دانشجو (موجه یا غیر موجه) بر عهده استاد و با تایید دانشکده خواهد بود.

تبصره 2: در صورتی که غیبت دانشجو در هر درس یا بخش، بیش از میزان تعیین شده در ماده 24 باشد ولی غیبت با تشخیص شورای آموزشی دانشگاه موجه تشخیص داده شود، آن درس حذف می گردد. در این حال رعایت حداقل 12 واحد در هر نیمسال الزامی نیست، ولی نیمسال مذکور به عنوان یک نیمسال کامل جزو سنوات تحصیلی دانشجو

محسوب می شود.

ماده 25) غیبت غیر موجه در امتحان هر درس یا بخش به منزله گرفتن نمره صفر در آن درس یا بخش و غیبت موجه در امتحان هر درس یا بخش باعث حذف آن درس یا بخش می گردد . تشخیص موجه بودن غیبت در جلسه امتحان بر عهده شورای آموزشی دانشگاه است.

فصل پنجم

حذف و اضافه

ماده 26) دانشجو می تواند در هر نیمسال تحصیلی از مراحل اول و دوم تا دو هفته پس از شروع نیمسال ، حداکثر دو درس اخذ شده خود را حذف و یا دو درس دیگر اخذ نماید ، یا دو درس اخذ شده خود را با دو درس دیگر جابجا نماید ، مشروط بر اینکه تعداد واحدهای اخذ شده وی از حد مقرر در ماده 20 تجاوز نکند.

تبصره 1 : غیبت در جلسات دو هفته اول هر درس به دلیل حذف و اضافه یا به هر دلیل دیگر مجاز نیست و در صورت پیش آمد ، جزو حداکثر غیبت مجاز دانشجو (میزان تعیین شده در ماده 24) محاسبه و مفاد ماده مذکور اجرا خواهد شد.

تبصره 2 : حذف و اضافه در ترم تابستانی امکان پذیر نیست.

ماده 27) در صورت اضطرار ، دانشجو در مراحل اول و دوم آموزش پزشکی می تواند تا 5 هفته قبل از پایان نیمسال تحصیلی فقط یکی از درسهای نظری (**و عملی براساس نامه شماره 500/272 مورخ 97/3/24 معاون آموزشی وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی**) خود را با تایید گروه آموزشی مربوط حذف کند ، مشروط بر اینکه اولاً غیبت دانشجو در آن درس بیش از 4/17 مجموع ساعات آن درس نباشد و ثانیاً تعداد واحدهای باقیمانده وی از 12 واحد کمتر نشود.

ماده 28) حذف کلیه درس های اخذ شده در یک نیمسال ، حداکثر تا قبل از شروع امتحانات پایان آن نیمسال تنها در صورتی مجاز است که بنا به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه ، دانشجو قادر به ادامه تحصیل در آن نیمسال نباشد . در این صورت آن نیمسال برای دانشجو مرخصی تحصیلی محسوب خواهد شد . محاسبه یا عدم محاسبه این مرخصی در سنوات مجاز تحصیل دانشجو به عهده شورای آموزشی دانشگاه است.

تبصره : حذف کلیه دروس اخذ شده در دوره تابستانی حداکثر تا قبل از شروع امتحانات آن دوره با تایید شورای آموزشی دانشگاه امکان پذیر است.

ماده 29) حذف و تعویض بخش در هر یک از مراحل کارآموزی بالینی و کارورزی در صورت تایید شورای آموزشی دانشکده تنها در مدت زمان تعیین شده توسط آموزش دانشکده مجاز است.

فصل ششم

ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو

ماده 30) ارزیابی پیشرفت دانشجو در هر درس براساس میزان حضور و فعالیت در کلاس ، انجام فعالیت های آموزشی و نتایج امتحانات بین نیمسال و پایان نیمسال صورت می گیرد و استاد یا اساتید هر درس مرجع ارزیابی دانشجو در آن درس است.

ماده 31) ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو در دوره های کارآموزی بالینی و کارورزی ، با توجه به موارد زیر انجام می شود:

- 1- رعایت اخلاق اسلامی و حرفه ای ، حفظ شئون دانشجویی و حسن رابطه با بیماران ، مراجعین و کارکنان بخش
- 2- حضور مرتب و تمام وقت در بخش ، کلاسهای مربوط و انجام کشیک های محوله براساس برنامه تنظیمی بخش
- 3- دقت و احساس مسئولیت در انجام امور محوله طبق ضوابط بخش از جمله تهیه و تکمیل پرونده بیماران
- 4- افزایش مهارت و بهره گیری دانشجو از دوره های کارآموزی بالینی و کارورزی

5-31 شرکت در امتحان پایانی بخش و کسب نمره لازم

ماده 32) برگزاری امتحان کتبی در پایان هر نیمسال تحصیلی از مراحل اول و دوم آموزش پزشکی و درسهای نظری دوره کارآموزی بالینی الزامی است.

تبصره: امتحان بخشهای بالینی در دوره های کارآموزی و کارورزی در پایان هر بخش انجام می شود.

ماده 33) نتیجه ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو براساس مفاد مندرج در مواد 30 و 31 به صورت نمره تعیین می شود و نمره دانشجو در هر درس یا هر بخش بصورت عددی بین صفر تا بیست مشخص می شود.

ماده 34) حداقل نمره قبولی در درسهای مرحله اول و دوم آموزش پزشکی 10 و حداقل میانگین کل هر یک از مراحل 12 می باشد. حداقل نمره قبولی در هر یک از درسهای نظری مرحله کارآموزی بالینی و بخشهای مربوط به مراحل سوم و چهارم آموزش پزشکی 12 است و حداقل میانگین کل هر یک از این مراحل 14 می باشد. دانشجویی که در هر یک از درسها یا بخشها حداقل نمره قبولی را کسب ننماید، در اولین فرصت معین موظف به انتخاب مجدد آن درس یا بخش است با این حال نمرات کلیه دروس اعم از قبولی و ردی در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه میانگین منظور می شود.

تبصره: هر یک از دروس نظری و عملی نمره مستقل دارند، اما نمره دروس نظری - عملی که یک درس محسوب می شوند، معدل دو قسمت نظری و عملی و با توجه به ضرایب هر کدام است. در صورتی که معدل دو قسمت نظری و عملی به 10 نرسد و یا نمره یکی از آنها از 8 کمتر باشد هر چند معدل به 10 رسیده باشد، هر دو قسمت باید مجدداً تکرار شود.

ماده 35) استاد یا اساتید هر درس یا هر بخش موظفند گزارش نمره نهایی دانشجو در آن درس یا بخش را حداکثر ظرف ده روز پس از برگزاری امتحان آن درس، به آموزش دانشکده تسلیم نمایند.

تبصره: پس از اعلام نمره توسط آموزش، دانشجو می تواند حداکثر تا 3 روز پس از اعلام نتایج اعتراضات خود را کتباً به آموزش دانشکده اعلام کند تا رسیدگی لازم صورت پذیرد.

ماده 36) اداره آموزش دانشکده یا واحد ذیربط در هر دانشگاه موظف است نمرات نهایی را حداکثر تا دو هفته پس از برگزاری آخرین امتحان هر نیمسال و بعد از رسیدگی به اعتراضات دانشجویان و رفع اشتباهات احتمالی به آموزش کل دانشگاه تسلیم نماید.

تبصره: نمره پس از اعلام به آموزش کل دانشگاه غیر قابل تغییر است.

ماده 37) در پایان هر نیمسال تحصیلی از مراحل اول و دوم، میانگین نمرات دانشجو در آن نیمسال و میانگین کل نمرات او تا پایان آن نیمسال محاسبه و در پایان هر یک از مراحل دوره دکتری عمومی پزشکی نیز، میانگین کل نمرات دانشجو در آن مرحله محاسبه و در کارنامه وی ثبت می شود.

تبصره 1: برای محاسبه میانگین نمرات، تعداد واحدهای هر درس یا بخش در نمره آن درس یا بخش ضرب می شود و مجموع حاصل ضربها بر تعداد کل واحدهایی که دانشجو برای آنها نمره قبولی یا مردودی دریافت داشته است، تقسیم می شود.

تبصره 2: دوره تابستانی به عنوان نیمسال تحصیلی محسوب نمی شود، نمرات درسهای که دانشجو در دوره تابستانی می گذراند تنها در محاسبه میانگین کل مرحله مربوطه محسوب می شود.

ماده 38) میانگین نمرات دانشجو در هیچ نیمسال از مراحل اول و دوم آموزش پزشکی نباید از 12 کمتر باشد، در غیر اینصورت، نام نویسی دانشجو در نیمسال بعد، به صورت مشروط خواهد بود.

تبصره 1: در مواردی که تعداد واحدهای ارائه شده توسط دانشگاه کمتر از 12 واحد باشد آن نیمسال جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب نخواهد شد و لیکن در صورت کسر میانگین به عنوان نیمسال مشروطی محاسبه خواهد شد. در مواردی که به علت مشکلات دانشجو یا نیمسال آخر در هر یک از مراحل آموزش پزشکی، تعداد واحدها کمتر از 12 واحد باشد آن نیمسال جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب و در صورت کسر میانگین به عنوان نیمسال مشروطی نیز محاسبه خواهد شد.

تبصره 2: دانشگاه موظف است موضوع مشروط بودن نام نویسی دانشجو را هر بار کتباً به وی و اولیاء او اطلاع دهد و یک نسخه از آن را در پرونده دانشجو ضبط کند. با این وصف قصور در اخطار به وی از طرف دانشگاه و یا اظهار بی اطلاعی دانشجو از این امر، مانع از اجرای مقررات نخواهد بود.

ماده 39) دانشجویی که بصورت مشروط نام نویسی می کند حتی در نیمسال آخر در هر یک از مراحل اول و دوم آموزش پزشکی، حق انتخاب بیش از 14 واحد درسی در آن نیمسال را ندارد.

تبصره: در موارد استثنایی، در نیمسال آخر تحصیلی در هر یک از مراحل اول و دوم آموزش پزشکی با توجه به تعداد واحد باقی مانده و سوابق تحصیلی دانشجو، تصمیم گیری در خصوص ارائه بیش از 14 واحد درسی به دانشجوی مشروط به عهده شورای آموزشی دانشگاه است. در هر صورت این تعداد بیش از 20 واحد نباید باشد.

***دقت: مفاد تبصره ماده 39 شامل دانشجویان ورودی قبل از 83 نمی شود.

ماده 40) دانشجویی که در مراحل اول و دوم آموزش پزشکی برای 3 نیمسال متوالی یا 4 نیمسال متناوب مشروط شود، از ادامه تحصیل محروم می شود و چنانچه میانگین کل واحدهایی که گذرانیده است حداقل 10 باشد، می تواند برابر دستورالعمل مندرج در تبصره 2 ماده 13 به رشته دیگری در مقاطع کاردانی، کارشناسی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته تغییر رشته دهد.

***دقت: به موجب مصوبه شورای عالی برنامه ریزی مورخ 79/2/31 که بعداً نیز با نامه شماره 16/377246 مورخ 87/9/30 تجدید شد تصمیم گیری در مورد ارایه درس معرفی به استاد درمقطع دکتری عمومی به عهده شورای آموزشی دانشگاه گذاشته شده است، شرایط درس معرفی به استاد

براساس مصوبه شورای آموزشی مورخ 87/12/126 دانشگاه به شرح زیر می باشد:

- معرفی به استاد (مصوب جلسه 83/9/2 شورای آموزشی که مجدداً مورد تصویب قرار گرفته است)
در صورتی که دانشجو در هر یک از مقاطع تحصیلی دکتری پزشکی (چهار مقطع) / داروسازی و دندانپزشکی 2 مقطع در ترم تسویه باشد و فقط یک درس نظری داشته باشد، به شرط اینکه قبلاً به طور مرتب در کلاس های درسی شرکت نموده و نمره قبولی کسب نکرده یا با عذر موجه موفق به شرکت در امتحان آخر ترم نشده است می تواند به صورت معرفی به استاد در امتحان آن درس شرکت نماید و در صورت کسب موفقیت وارد مقطع بعدی یا فارغ التحصیل شود
- تماس با استاد:

در صورتی که دانشجو در ترم تسویه بوده و حداکثر دو درس نظری باقیمانده داشته باشد و به دلیل عدم ارایه واحدهای مورد نظر در ترم مذکور انتخاب واحد نداشته باشد می تواند حداکثر دو درس نظری را به صورت تماس با استاد انتخاب نماید بدین ترتیب که در اول ترم انتخاب واحد نماید و ضمن برخورداری از راهنمایی های استاد مربوطه در رفع اشکالات درسی خود، در پایان ترم در امتحان درس مذکور شرکت نماید

تذکر:

- 1- معرفی به استاد زمانی ممکن است که دانشجو فقط یک درس باقی مانده داشته باشد و در ترم تسویه باشد.
- 2- دانشجو در ترم تسویه می تواند دو درس تماس با استاد یا یک درس معرفی به استاد داشته باشد هم زمانی تماس با استاد و معرفی به استاد معنی نخواهد داشت. (نامه شماره 5/38/12059 سال 83)
- 3- مصوبات اضافه شده در جلسه 87/12/26

دانشجو در معرفی به استاد نیز انتخاب واحد خواهد داشت و نمره ماحوذه علاوه بر نمره مردودی در مقطعی که واحد درسی از آن مقطع است درج خواهد شد و در بند توضیحات در ریز نمرات داشتن معرفی به استاد ذکر خواهد شد

4- در صورتی که دانشجو در معرفی به استاد نمره قبولی اخذ ننماید می بایست در انتخاب واحد بعدی در کلاس های درسی شرکت نماید و در صورتی که درس در ترم مورد نظر ارایه نشود دانشجو باید واحد را به صورت تماس با استاد انتخاب نماید.

5- درس معرفی به استاد، جزو سنوات دانشجو محسوب نمی شود چون گذراندن آن نیاز به ترم کامل ندارد استثنائاً مشروطی نیز محاسبه نخواهد شد ولی اگر برابر تذکره 2، درس تماس با استاد باشد اگر یک درس یا دو درس باشد

مشروطی ان محاسبه خواهد شد در هر حال تماس با استاد در صورت عدم احراز حدنصاب لازم جزو ترم های مشروطی به حساب خواهد آمد.

ماده 41) میانگین کل نمره دانشجو در پایان هر یک از مراحل اول و دوم پزشکی نباید از 12 و میانگین کل نمرات دانشجو در پایان هر یک از مراحل سوم و چهارم پزشکی نباید از 14 کمتر باشد، دانشجویی که در پایان هر یک از مراحل مذکور دارای میانگین کل کمتر از حد تعیین شده باشد، در صورتی که مدت مجاز تحصیل وی در آن مرحله به پایان نرسیده باشد، می تواند درسها یا بخشهایی را که در آنها حسب مورد نمره کمتر از 12 یا 14 آورده است، تکرار کند. در غیر اینصورت حق ورود به مرحله بعدی و یا فراغت از تحصیل را نخواهد داشت. بدیهی است که نمرات دروس تکراری اضافه بر نمرات قبلی در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه میانگین کل او محسوب خواهد شد.

***دقت: به موجب مصوبه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ 82/4/28 نمرات دروس مرحله سوم دانشجویان که از مهر 82 به بعد وارد مرحله سوم دوره دکتری عمومی پزشکی (بالینی) می شوند اعم از قبولی، مردودی و تکراری در میانگین مرحله سوم مطابق آیین نامه آموزشی دوره مربوطه محاسبه خواهد شد و فقط در مورد دانشجویانی که قبل از مهر 82 وارد مرحله بالینی شده اند کمیسیون موارد خاص می تواند تصمیم گیری نماید که مطابق آیین نامه آموزشی اقدام نماید یا مطابق مصوبه جلسه 78/8/10 کمیسیون موارد خاص مرکزی (نمرات مردودی دروس و بخش هایی که دانشجو پس از اخذ مجدد از آن نمره 14 و بالاتر کسب نماید در کارنامه دانشجو ثبت ولی در میانگین مرحله سوم محاسبه نگردد و فقط در زمان فراغت از تحصیل محسوب گردد).

تبصره 1: در صورتی که دانشجو درسها و بخشهای با نمرات کمتر از 14 را جهت جبران کمبود میانگین هر یک از مراحل سوم و چهارم دوره دکتری عمومی پزشکی تکرار نموده و نمرات بالاتر از 14 کسب کرده و لیکن کمبود میانگین کل آن مرحله جبران نشده باشد، ضمن رعایت سایر مقررات آموزشی می تواند مجدداً همان درسها و بخشها را علیرغم داشتن نمره بالاتر از 14 تکرار نماید تا کمبود میانگین مرحله مربوطه جبران شود. بدیهی است که نمرات درسهای تکراری اضافه بر نمرات قبلی در کارنامه دانشجو ثبت و در میانگین کل مرحله مربوطه محسوب خواهد شد.

تبصره 2: در صورتی که دانشجویی، تعدادی از درسها یا بخشهایی را که در آنها حسب مورد نمره کمتر از 12 یا 14 آورده، جهت جبران میانگین کل هر یک از مراحل دوره دکتری عمومی پزشکی تکرار نماید و در درس یا بخش تکراری مردود شود،، چنانچه پس از احتساب کلیه نمرات قبولی، ردی و تکراری میانگین کل مرحله مربوطه به حد نصاب رسیده باشد، قبولی قبلی او در آن درس یا بخش ملاک عمل است و دانشجو می تواند وارد مرحله بعدی شود و در صورتی که میانگین کل مرحله مربوطه به حدنصاب نرسیده باشد دانشجو در آن درس یا بخش مردود است علیرغم اینکه قبلاً نمره قبولی کسب نموده بایستی مجدداً آن درس یا بخش را تکرار نماید.

تبصره 3: دانشجویی که نتواند یا نخواهد از فرصت مذکور در این ماه استفاده کند، یا علی رغم استفاده از آن نتواند کمبود میانگین کل خود را جبران نماید چنانچه میانگین کل واحدهایی که گذرانیده است حداقل 10 باشد، می تواند برابر دستورالعمل مندرج در تبصره 2 ماده 13 به رشته دیگری در مقطع کاردانی و کارشناسی پیوسته یا نا پیوسته تغییر رشته دهد.

ماده 42) دانشجویی که به لحاظ مشروط شدن بیش از حد، از ادامه تحصیل محروم می شود، در صورت انجام یا لغو تعهداتی که در دوران تحصیل سپرده است، می تواند برای تحصیل مجدد در آزمون سراسری یه غیر از رشته قبلی خود شرکت کند و در صورت قبولی در رشته مورد علاقه خود ادامه تحصیل دهد. دانشگاه پذیرنده می تواند واحدهایی را که دانشجو در رشته قبلی گذرانده است، با برنامه رشته جدید تطبیق داده و مطابق مقررات مربوطه بعضی یا تمام آنها را بپذیرد.

فصل هفتم

مرخصی تحصیلی و انصراف از تحصیل

ماده 43) دانشجو پس از گذراندن یک نیمسال تحصیلی می تواند در طول مراحل اول و دوم آموزش پزشکی حداکثر 2 نیمسال تحصیلی متوالی یا متناوب و در هر یک از مراحل کارآموزی بالینی و کارورزی حداکثر تا سقف 6 ماه متوالی با احتساب در سنوات از مرخصی تحصیلی استفاده نماید.

تبصره 1: موافقت با مرخصی تحصیلی دانشجو در نیمسال اول با شورای آموزشی دانشگاه می باشد.

تبصره 2: مدت مرخصی تحصیلی جزو حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجو در هر مرحله محسوب می شود.

تبصره 3: دانشجو در مرحله کارورزی می بایست از یک ماه مرخصی استفاده نماید .

ماده 44) تقاضای مرخصی تحصیلی باید به صورت کتبی ، حداقل دو هفته قبل از شروع نام نویسی هر نیمسال برای هر یک از مراحل اول و دوم و حداقل دو هفته قبل از شروع هر بخش برای هر یک از مراحل سوم و چهارم ، توسط دانشجو به اداره آموزش دانشگاه تسلیم گردد.

تبصره 1: چنانچه تقاضای مرخصی تحصیلی خارج از زمان مقرر ارائه شود ، تصمیم گیری به عهده شورای آموزشی دانشگاه است.

تبصره 2: اداره آموزش دانشگاه موظف است پس از کسب نظر از دانشکده ذیربط قبل از اتمام مهلت نام نویسی ، موافقت یا عدم موافقت با درخواست دانشجو را کتباً به وی ابلاغ کند.

تبصره 3: عواقب ناشی از مرخصی تحصیلی بر عهده دانشجو میباشد.

ماده 45) دانشجویان زن باردار شاغل به تحصیل می توانند با رعایت سایر ضوابط و مقررات از یک نیمسال مرخصی زایمان ، بدون احتساب در سنوات تحصیلی استفاده نمایند .

ماده 46) دانشجویانی که گواهی و عذر پزشکی موجه آنها به تایید شورای پزشکی و شورای آموزشی دانشگاه رسیده باشد می توانند از حداکثر یک نیمسال مرخصی تحصیلی بدون احتساب در سنوات استفاده نمایند.

ماده 47) دانشجویی که تمایل به انصراف از تحصیل داشته باشد باید درخواست انصراف خود را شخصاً به اداره آموزش دانشگاه تسلیم نماید. در این صورت دانشجو مجاز است فقط برای یک بار حداکثر تا یک ماه قبل از پایان همان نیمسال ، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد . پس از انقضای این مهلت حکم انصراف از تحصیل وی صادر خواهد شد و دانشجو پس از آن حق ادامه تحصیل در آن رشته را ندارد.

تبصره: دانشجوی منصرف از تحصیل چنانچه بخواهد مدارک تحصیلی خود را دریافت نماید موظف است به کلیه تعهدات قانونی دوران تحصیل خود عمل نماید.

فصل هشتم

انتقال و جابجایی

ماده 48) انتقال به معنی تغییر محل تحصیل دانشجو از یک دانشگاه به دانشگاه دیگر در همان رشته و همان مقطع تحصیلی است.

ماده 49) انتقال دانشجو با توافق دانشگاههای مبدا و مقصد منوط به داشتن همه شرایط زیر است:

1-49- ادامه تحصیل متقاضی در دانشگاه مبدا از نظر مقررات آموزشی و انضباطی بلامانع باشد.

2-49- متقاضی حداقل دو نیمسال از دوره آموزشی خود را در دانشگاه مبدا گذرانده باشد.

براساس نامه شماره 500/711 مورخ 1393/7/16 معاونت آموزشی وزارت حداقل یک نیمسال و حداکثر یک

سوم واحدهای دوره تغییر یافت.

3-49- واحدهای باقیمانده دانشجو برای دانشگاه مقصد ، حداقل نصف کل واحدهای دوره باشد.

4-49- میانگین نمرات دروس گذرانده شده متقاضی حداقل 12 باشد.

49-5- نمره آزمون ورودی متقاضی در سال ورود به تحصیل از نمره آزمون آخرین فرد پذیرفته شده همان سال در رشته و سهمیه مربوط در دانشگاه مقصد کمتر نباشد.

تبصره: انتقال محل تحصیل دانشجویانی که به دستگاههای اجرایی خاص تعهد سپرده اند، با رعایت شرایط ماده 49 و اعلام موافقت دستگاه اجرائی ذیربط امکان پذیر است.

ماده 50) در موارد زیر انتقال دانشجو به محل یا نزدیکترین محل سکونت دائم خانواده، خارج از شرایط مذکور در ماده 49 (به استثنای شرط 1) انجام می شود:

1-50- شهادت، فوت یا معلول شدن سرپرست خانواده دانشجو، به طوری که وی به تشخیص مراجع قانونی، به عنوان کفیل خانواده شناخته شود.

2-50- بیماری صعب العلاج یا معلولیت موثر دانشجو، به نحوی است که به تشخیص شورای پزشکی دانشگاه قادر به ادامه زندگی بطور مستقل نباشد.

3-50- ازدواج رسمی و دائمی دانشجوی دختر که محل تحصیل یا اشتغال شوهر در تهران باشد به تایید مراجع ذیربط.

تبصره 1: هر یک از موارد مذکور در این ماده باید بعد از قبولی دانشجو در دانشگاه صورت گرفته باشد.

تبصره 2: برای کارمندان رسمی یا پیمانی دولت، ارائه حکم اشتغال ضروری است و اگر شغل همسر آزاد است گواهی اشتغال و سکونت به تایید مراجع قانونی یا نیروی انتظامی رسیده باشد.

تبصره 3: در موارد استثنائی، چنانچه محل تحصیل دانشجوی دختر در تهران باشد و همسر او نیز در شهرستان دانشجو باشد، اگر رشته تحصیلی دختر در شهرستان محل تحصیل همسر موجود نباشد همسر او می تواند به تهران منتقل شود.

تبصره 4: صحت هر یک از موارد مذکور باید به تایید دانشگاه مقصد نیز برسد.

ماده 51) انتقال دانشجو به هر یک از دانشگاههای تهران ممنوع است جز در موارد مذکور در ماده 50.

ماده 52) انتقال از دانشگاههای غیردولتی به دانشگاه های دولتی ممنوع است ولی انتقال به عکس آن با موافقت مبدء و مقصد، با رعایت ضوابط مربوط، بلامانع است.

ماده 53) انتقال فرزندان اعضاء هیات علمی تابع ضوابط و آیین نامه مربوط به خود می باشد.

ماده 54) انتقال دانشجویان ایرانی شاغل به تحصیل در خارج از کشور به دانشگاهها و موسسات آموزش عالی داخل کشور، تابع ضوابط و آیین نامه مربوط به خود می باشد.

ماده 55) دانشجوی متقاضی انتقال باید درخواست انتقال خود را کتباً با ذکر مورد، حداقل 6 هفته قبل از شروع نیمسال تحصیلی به اداره آموزش دانشگاه مبدء تسلیم کند.

ماده 56) دانشگاه مبدء در صورت موافقت با انتقال متقاضی واجد شرایط، موظف است حداکثر ظرف یک هفته، موافقت خود را به همراه درخواست و ریزنمرات دانشجو به دانشگاه مقصد ارسال نماید و دانشگاه مقصد مکلف است حداقل دو هفته قبل از شروع نام نویسی نظر خود را به دانشگاه مبدء اعلام دارد.

تبصره: در صورت موافقت با انتقال، کلیه سوابق دانشجو از دانشگاه مبدء به دانشگاه مقصد ارسال و ارتباط دانشجو با دانشگاه مبدء قطع می شود.

ماده 57) در صورت انتقال واحدهای گذرانده شده دانشجو که نمرات آنها 12 و یا بالاتر است پذیرفته می شود و پذیرفتن واحدهایی که نمره آنها کمتر از 12 و بیشتر از 10 است بر عهده دانشگاه مقصد است. در هر حال عدم پذیرش واحدهای درسی دانشجوی انتقالی در حدودی مجاز است که وی امکان گذراندن واحدهای باقیمانده خود را در طول مدت مجاز تحصیل داشته باشد.

تبصره 1: تمام نمرات درسی دانشجو در دانشگاه مبدء اعم از قبولی و یا ردی و سوابق آموزشی دانشجوی انتقالی از لحاظ مشروطی، عیناً در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه میانگین کل او محاسبه می شود.

تبصره 2: عدم پذیرش دروس با نمره کمتر از 12 مربوط به مرحله ای است که دانشجو به هنگام انتقال در آن مرحله

مشغول به تحصیل است و به مرحله قبلی تسری ندارد.

ماده 58) مدرک فراغت از تحصیل دانشجوی انتقالی توسط دانشگاه مقصد صادر می شود و در آن مدرک، تعداد واحدهای گذرانده شده دانشجو و مجموع واحدهای اخذ شده در دانشگاههای مبدا و مقصد با ذکر میانگین نمرات آنها و سوابق تحصیلی دانشجو قید می شود.

ماده 59) انتقال دانشجو در طول مدت تحصیل فقط برای یک بار مجاز است.

جابجایی

**دقت: به موجب مصوبه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ 87/11/15 جابجایی دانشجویان مقاطع تحصیلی رشته های علوم پزشکی (کاردانی، کارشناسی پیوسته و ناپیوسته، دکتری عمومی پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی) ممنوع می باشد لذا مفاد مواد مربوطه زیر بی اثر می باشند.

ماده 60) جابجایی دو دانشجو با موافقت دانشگاههای مبدا و مقصد، پس از گذراندن حداقل یک نیمسال و در صورت احراز شرایط زیر در طول مدت تحصیل برای یک بار بلامانع است:

- 1-60- ادامه تحصیل هر دو دانشجو در دانشگاههای مبدا از نظر مقررات آموزشی و انضباطی بلامانع باشد.
  - 2-60- سال ورود به تحصیل هر دو دانشجو باید یکسان باشد و در هر صورت هر دو دانشجوی متقاضی جابجایی نباید بیش از 50٪ از واحدهای خود را گذرانده باشند.
  - 3-60- نمره آزمون ورودی متقاضیان در سال ورود به تحصیل از نمره آزمون آخرین فرد پذیرفته شده همان سال در رشته و سهمیه مربوطه در دانشگاه مقصد کمتر نباشد.
- تبصره 1:** برای جابجایی دانشجویانی که به دستگاههای اجرایی خاص تعهد سپرده اند، کسب موافقت دستگاه اجرایی ذیربط علاوه بر شرایط مذکور الزامی است.

تبصره 2: مدرک فراغت از تحصیل دانشجویانی که جابجا شده اند، توسط دانشگاه مقصد صادر خواهد شد.

ماده 61) دانشجوی متقاضی جابجایی بایستی دو نسخه فرم مربوط به جابجایی را از دانشگاه محل تحصیل خود دریافت و تکمیل نموده و در فاصله پانزدهم الی پایان تیرماه هر سال به آموزشی دانشگاه مبدا تسلیم کند.

تبصره 1: دانشجوی متقاضی جابجایی منحصرأ می تواند یک دانشگاه را به عنوان مقصد انتخاب کند.

تبصره 2: تقاضای جابجایی دانشجویانی که یک بار منتقل یا جابجا شده اند پذیرفته نخواهند شد.

ماده 62) دانشگاهها پس از انقضای مهلت تعیین شده نسبت به بررسی تقاضاهای رسیده اقدام و حسب مورد یک نسخه از تقاضاهای تایید شده را به همراه شرح واحدهایی که متقاضیان گذرانده اند به دانشگاه مقصد ارسال می دارند

تبصره: جابجایی منحصرأ یک بار در سال صورت خواهد گرفت. تقاضاهای جابجایی بایستی حداکثر تا پایان مرداد ماه به دانشگاه مقصد رسیده باشد.

ماده 63) از ابتدای شهریور ماه هر سال تحصیلی، تقاضاهای رسیده در شورای آموزشی یا کمیته منتخب آن شورا در دانشگاه مقصد مورد بررسی قرار میگیرد و نتایج تصمیمات متخذه قبل از شروع نام نویسی براساس تقویم دانشگاهی، توسط معاون آموزشی دانشگاه مقصد به دانشگاه مبدا و از آن طریق به دانشجویان ذینفع اعلام می گردد.

تبصره: جابجایی دانشجویان متقاضی پس از تصویب شورای آموزشی یا کمیته منتخب آن شورا امری است قطعی و برای طرفین لازم الاجرا است.

فصل نهم

دانشجوی میهمان

ماده 64) در مواردی که دانشجو، بطور موقت ناگزیر به تغییر محل تحصیل خود باشد، می تواند با توافق دانشگاههای مبدا و مقصد به عنوان دانشجوی میهمان، محل تحصیل خود را بطور موقت برای مدت معین تغییر دهد.

تبصره: میهمانی از دوره های روزانه به شبانه، از دانشگاههای حضوری به غیر حضوری، از دانشگاههای دولتی به غیر دولتی و بر عکس ممنوع است.

ماده 65) میهمان شدن دانشجو در یک دانشگاه، مشروط به این است که دانشجو حداقل دو نیمسال تحصیلی خود را در دانشگاه مبدا گذرانده باشد.

ماده 66) میهمان شدن دانشجو در یک دانشگاه برای گذراندن یک یا چند درس با موافقت دانشگاههای مبدا و مقصد، به شرط آن که تعداد واحدهای درسی مذکور از 10 واحد کمتر باشد و جمع واحدهای درسی اخذ شده دانشجو در دانشگاه مبدا و مقصد در آن نیمسال از 12 واحد کمتر از 20 واحد بیشتر نشود بلامانع است.

تبصره: انتخاب واحد دانشجوی میهمان در دانشگاه مقصد چه به صورت تک درس و چه به صورت تمام وقت بایستی با اطلاع گروه آموزشی مربوط در دانشگاه مبدا و طبق شرایط دانشگاه مقصد باشد.

ماده 67) تعداد واحدهایی که دانشجو به صورت میهمان (تک درس یا تمام وقت)، در یک یا چند دانشگاه می گذراند نباید از 40 درصد کل واحدهای دوره تجاوز نماید.

تبصره 1: واحدهایی که دانشجوی میهمان در دانشگاه مقصد می گذراند عیناً در کارنامه او در دانشگاه مبدا ثبت می شود و نمرات آنها در محاسبه میانگین نیمسال و میانگین کل او منظور می گردد.

تبصره 2: حداقل نمره قبولی دانشجوی میهمان در دانشگاه مقصد 12 می باشد. واحدهایی را که دانشجو در دانشگاه مقصد با نمره کمتر از 12 گذرانده است باید مجدداً بگذراند.

ماده 68) مدرک فراغت از تحصیل دانشجوی میهمان در هر صورت توسط دانشگاه مبدا صادر می شود.

فصل دهم

تغییر رشته

ماده 69) دانشجوی دوره دکتری عمومی پزشکی در طول دوران تحصیل خود می تواند در صورت داشتن شرایط زیر و موافقت دانشگاه ذیربط، به رشته دیگری تغییر رشته دهد:

1-69- ادامه تحصیل متقاضی در رشته قبلی از نظر مقررات آموزشی بلامانع باشد.

2-69- حداقل 1/6 و حداکثر 1/3 کل واحدهای دوره را گذرانده باشد.

3-69- نمره آزمون ورودی متقاضی در سال ورود به تحصیل از نمره آزمون آخرین فرد پذیرفته شده همان سال در سهمیه و رشته مورد تقاضا در دانشگاه مقصد کمتر نباشد.

4-69- با توجه به حداکثر مدت مجاز تحصیل، امکان گذراندن واحدهای درسی مورد نیاز در رشته جدید را داشته باشد.

تبصره 1: تغییر رشته دانشجویانی که از ادامه تحصیل در رشته پزشکی محروم می شوند، براساس دستورالعمل مندرج در تبصره 2 ماده 13 صورت می گیرد.

تبصره 2: تغییر رشته دانشجویانی که به دستگاههای اجرایی خاص تعهد دارند، با رعایت کلیه شرایط این ماده و اعلام موافقت دستگاه اجرایی ذیربط امکان پذیر است.

تبصره 3: تغییر رشته به رشته هایی که در ضوابط گزینش آنها شرایط خاص پیش بینی شده است، موقوف به احراز شرایط مربوط است.

تبصره 4: دانشجو در طول تحصیل خود تنها برای یک بار می تواند تغییر رشته دهد به استثنای مشمولین مندرج در تبصره 1 همین ماده.

ماده 70) تغییر رشته باید در مقاطع تحصیلی هم سطح صورت گیرد در غیر اینصورت فقط از مقطع بالاتر به مقطع پایین تر با رعایت مقررات ماده 69 امکان پذیر است.

ماده 71) در صورت موافقت با تقاضای تغییر رشته ، دانشجو موظف است در اولین نیمسال تحصیلی پس از موافقت ، در رشته جدید ثبت نام و انتخاب واحد نماید . پس از ثبت نام ، اجازه بازگشت به رشته قبلی را ندارد.

تبصره 1 : دانشجو تا قبل از ثبت نام در رشته جدید تابع مقررات آموزشی رشته قبلی می باشد.

تبصره 2 : اقدام نکردن دانشجو برای ثبت نام در رشته جدید در وقت معین به منزله انصراف از تغییر رشته تلقی می شود و حق تغییر رشته تا پایان دوره از وی سلب می شود.

ماده 72) در صورتی که دانشجو هم زمان دارای شرایط انتقال و همچنین شرایط تغییر رشته باشد ، تغییر رشته توأم با انتقال بلامانع است.

تبصره : تغییر رشته توأم با انتقال از وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی به وزارت علوم ، تحقیقات و فناوری و برعکس در صورت داشتن شرایط تغییر رشته و انتقال بلامانع است.

ماده 73) دروسی که دانشجو در رشته قبلی گذرانده است ، در گروه آموزشی رشته جدید بررسی و معادل سازی می شود و فقط درسهایی از وی پذیرفته می شود که به تشخیص گروه آموزشی با دروس رشته جدید حداقل 80٪ اشتراک محتوایی داشته باشد و نمره هر یک از آن درسا نیز از 12 کمتر نباشد.

تبصره 1 : دروس پذیرفته شده در کارنامه دانشجو ثبت و نمرات آنها در محاسبه میانگین کل منظور می گردد ، ولی نمرات درسهای پذیرفته نشده بدون احتساب در میانگین در کارنامه دانشجو باقی می ماند . در این صورت چنانچه میانگین کل واحدهای پذیرفته نشده او کمتر از 12 باشد با تصمیم شورای آموزشی دانشگاه ، جمعاً به عنوان یک نیمسال مشروطی در سابقه تحصیلی دانشجو در رشته جدید منظور خواهد شد.

تبصره 2 : در صورتی که تعداد واحدهای درسهای پذیرفته نشده دانشجو ، در حدی نباشد که امکان گذراندن واحدهای مورد نیاز رشته جدید را در طول مدت مجاز تحصیل از وی سلب کند ، با تقاضای تغییر رشته او موافقت نمی شود.

ماده 74) متقاضی تغییر رشته باید در خواست خود را به همراه مدرک لازم حداقل 6 هفته پیش از شروع نیمسال تحصیلی به آموزش دانشگاه خود تسلیم کند.

ماده 75) چنانچه دانشجو در دوران تحصیل ، دچار بیماری یا سانحه ای گردد که به تشخیص شورای پزشکی دانشگاه و تائید شورای آموزشی دانشگاه توانایی ادامه تحصیل در دوره دکتری عمومی پزشکی و یا امکان بهره گیری از کارآیی حاصل از آن را از دست بدهد ، اجازه ادامه تحصیل در دوره دکتری عمومی پزشکی را ندارد و می تواند با رعایت سایر مقررات به رشته دیگری که از لحاظ نمره آزمون ورودی نزدیکترین نمره را دارد تغییر رشته دهد . در این حال دانشجو از رعایت مقررات ماده 69 (به استثنای بند یک) معاف خواهد بود.

تبصره : در مواردی که دانشجو ، در طول تحصیل دچار اختلالات روانی و رفتاری یا بیماری جسمی و نقص عضو موثر گردد به نحوی که توانایی ادامه تحصیل در هیچ یک از رشته های گروه آزمایشی مربوطه را نداشته باشد ، می تواند با نظر شورای پزشکی دانشگاه و تایید شورای آموزشی دانشگاه به رشته ای در گروه آزمایشی دیگر پس از موافقت دانشگاه مقصد تغییر رشته بدهد.

** دقت : به موجب رای صادره در پنجاه و نهمین جلسه مورخ 76/9/3 گروه پزشکی شورای عالی برنامه ریزی پزشکی دانشجویانی که در یکی از سه رشته دکتری عمومی پزشکی ، دندانپزشکی و دارو سازی امتحان علوم پایه را بگذرانند و سپس برابر مقررات به یکی دیگر از سه رشته تغییر رشته دهند از گذراندن امتحان علوم پایه در رشته جدید معاف می باشند ولی می بایست واحدهای علوم پایه باقی مانده در رشته جدید را طبق ضوابط گذرانده و در امتحانات مربوطه ، نمره قبولی کسب نمایند.

فصل یازدهم

پذیرش واحدهای درسی

ماده 76) معادل سازی و پذیرش دروسی که دانشجو قبلاً در دانشگاهها یا دیگر مقاطع تحصیلی گذرانده است با رعایت شرایط زیر مجاز است:

- 1-76- دانشجو با توجه به سوابق تحصیلی خود مجاز به شرکت در آزمون ورودی رشته جدید باشد.
- 2-76- دانشگاه قبلی و مدارک تحصیلی آن مورد تایید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا وزارت علوم، تحقیقات و فناوری باشد.
- 3-76- محتوای آموزشی درسهای گذرانده شده با دروس رشته جدید به تشخیص گروه آموزشی ذیربط حداقل 80٪ اشتراک محتوایی داشته و نمره هر یک از دروس از 12 کمتر نباشد.
- 4-76- تحصیل دانشجو در دانشگاه قبلی مطابق برنامه مصوب شورای عالی برنامه ریزی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و یا وزارت علوم، تحقیقات و فناوری باشد.

تبصره 1: معادل سازی دروس تخصصی در مقاطع هم سطح یا از مقاطع بالاتر به پایین تر امکان پذیر است.

تبصره 2: برابری و پذیرفتن درسها توسط گروههای آموزشی ذیربط در دانشگاه پذیرنده انجام میشود.

ماده 77) نمرات دروس پذیرفته شده از دانشجو در محاسبه میانگین نیمسال محسوب نمی شود ولی در محاسبه میانگین کل دانشجو محسوب می شود.

تبصره: به ازای هر 20 واحد از دروس پذیرفته شده دانشجو، یک نیمسال تحصیلی از حداکثر مدت مجاز تحصیل وی کاسته می شود.

برابرنامه شماره 523/113 مورخ 1398/3/3 شورایعالی برنامه ریزی علوم پزشکی (تعداد واحدهای گذرانده شده باید برابر یا بیشتر از تعداد واحدهای درس در رشته جدید باشد).

فصل دوازدهم

پایان نامه

ماده 78) پایان نامه بخشی از دوره دکتری عمومی پزشکی است که طی آن دانشجو موظف است در یک زمینه مربوط به رشته تحصیلی خود زیر نظر استاد راهنما به تحقیق بپردازد.

ماده 79) دانشجویان دوره دکتری عمومی پزشکی می بایست از شروع دوره کارآموزی تا قبل از شرکت در امتحان جامع پیش کارورزی موضوع پایان نامه خود را انتخاب و به ثبت برسانند.

تبصره: دانشجویان دوره دکتری عمومی پزشکی چنانچه موضوع پایان نامه خود را در مدت مقرر به ثبت نرسانند، تا زمان ثبت موضوع پایان نامه مجاز به شرکت در امتحان جامع پیش کارورزی نمی باشند.

ماده 80) استاد راهنما با پیشنهاد دانشجو، موافقت استاد راهنما و تایید گروه آموزشی مربوطه و تصویب شورای پژوهشی دانشکده مربوطه تعیین می گردد.

تبصره 1: رتبه استاد راهنما حداقل استادیاری است. در موارد استثنایی با تایید شورای پژوهشی دانشکده می توان از اعضای هیات علمی مربی نیز به عنوان استاد راهنما استفاده نمود.

تبصره 2: در موارد خاص و با تصویب شورای پژوهشی دانشکده و به منظور انجام تحقیقات بین بخشی دانشجو می تواند بیش از یک استاد راهنما داشته باشد.

ماده 81) در صورت لزوم به پیشنهاد استاد راهنما یک نفر از اعضای هیات علمی یا متخصصان و محققان برجسته پس از تایید شورای پژوهشی دانشکده به عنوان استاد مشاور تعیین می شود.

تبصره: سقف تعداد پایان نامه های دوره دکتری عمومی پزشکی که به طور همزمان توسط هر استاد راهنما هدایت می شوند از فرمول تقسیم تعداد کل دانشجویان ورودی در هر سال به تعداد کل اعضای هیات علمی دانشکده مربوطه ضرب

در عدد 2 بدست می آید. در دانشکده هایی که تعداد اعضای هیات علمی زیاد است و با فرمول فوق سقف پایان نامه هر عضو هیات علمی عدد کمی خواهد شد، هر عضو هیات علمی براساس مرتبه دانشگاهی وی و با تصویب شورای پژوهشی دانشکده، حداکثر 3 پایان نامه دانشجویان با سال ورودی یکسان را به طور هم زمان می تواند راهنمایی نماید.

ماده 82) انتخاب موضوع پایان نامه بایستی با هدایت استاد راهنما باشد.

ماده 83) موضوع پایان نامه نباید تکراری باشد به این معنا که پایان نامه با عنوان مشابه یا متفاوت ولی محتوای یکسان در 5 سال اخیر در دانشگاه ذیربط گرفته نشده باشد.

تبصره: در موارد خاص و با نظر شورای پژوهشی دانشکده، در موضوعاتی که ممکن است نیاز به تحقیق مجدد در کمتر از فاصله زمانی فوق باشد، اخذ پایان نامه با عنوان و محتوای مشابه بلامانع است.

ماده 84) هر دانشجو باید یک موضوع را بعنوان پایان نامه انتخاب نماید.

تبصره: انتخاب موضوع پایان نامه توسط گروهی از دانشجویان (حداکثر 3 نفر) پس از تایید استاد راهنما و تصویب شورای پژوهشی دانشکده به شرط رعایت موارد ذیل مجاز می باشد.

الف: حجم و اهمیت موضوع تحقیق با تعداد دانشجویان نتاسب داشته باشد.

ب: تقسیم بندی موضوع تحقیق به گونه ای باشد که هر یک از دانشجویان ذیربط بتوانند انجام بخش مستقلی از پایان نامه را عهده دار شوند.

ماده 85) جهت ثبت موضوع پایان نامه باید مراحل ذیل طی شود:

الف: انتخاب موضوع پایان نامه با هدایت استاد راهنما

ب: بررسی تکراری نبودن موضوع پایان نامه توسط معاونت پژوهشی دانشکده.

ج: تصویب طرح پیشنهادی پایان نامه در گروه آموزشی مربوطه

د: ارائه طرح پیشنهادی پایان نامه از طرف گروه به معاونت پژوهشی دانشکده جهت تصویب در شورای پژوهشی دانشکده

ه: ابلاغ مصوبه شورای پژوهشی دانشکده به استاد راهنما جهت شروع پایان نامه

تبصره: فاصله زمان ثبت موضوع پایان نامه تا زمان دفاع آن نباید کمتر از یکسال باشد.

ماده 86) هر پایان نامه باید حاوی موارد زیر باشد:

الف: چکیده به زبان فارسی و انگلیسی (اهمیت و زمینه کار، مواد و روش، نتایج و نتیجه گیری)

ب: مقدمه (دلایل اهمیت موضوع پژوهشی، اطلاعات کلی در زمینه پژوهش و اهداف پژوهش)

ج: بررسی متون

د: روش کار (نوع پژوهش، محیط و مواد پژوهش، حجم نمونه و روش نمونه گیری، روش جمع آوری اطلاعات، روش تجزیه و تحلیل داده ها و انواع آزمون های آماری و مراحل انجام کار)

ز: نتایج (استفاده از آزمون های آماری، جداول، نمودارها و بیان نتایج)

و: بحث و نتیجه گیری (بررسی نیایح حاصله، مقایسه نیایح با سایر مطالعات، بررسی علت تفاوت نتایج پژوهش با سایر مطالعات، بررسی نقایص و محدودیت های پژوهش با سایر مطالعات، بررسی نقایص و محدودیت های پژوهش، نتیجه گیری نهایی و ارائه پیشنهادات)

ه: مراجع

ماده 87) نگارش پایان نامه به زبان انگلیسی بلامانع می باشد ولی لازم است علاوه بر چکیده به زبان انگلیسی. چکیده به زبان فارسی نیز داشته باشد.

ماده 88) هیات داوران که مسئولیت تصمیم گیری نهایی در مورد پایان نامه ها را بر عهده دارند از اعضای زیر تشکیل می شود:

استاد راهنما

استاد مشاور (در صورت وجود)

نماینده شورای پژوهشی دانشکده

نماینده گروه آموزشی مرتبط با پایان نامه

یکعضو از اعضای هیات علمی یا متحققان، متخصصان و صاحب نظران به انتخاب گروه آموزشی مربوطه
تبصره: مرتبه علمی استاد راهنما و اعضای هیات علمی باید حداقل استادیاری باشد، در شرایط خاص پس از تایید
شورای پژوهشی دانشکده می تواند مربی باشد. در خصوص محققان و متخصصان و
صاحب نظران داشتن مدرک دکترای تخصصی الزامی است.

ماده (89) ارزشیابی پایان نامه ها توسط هیات داوران در مقیاس نمره گذاری از صفر تا بیست صورت می گیرد و با توجه
به نمرات مربوط به چهار درجه به شرح ذیل متمایز می شوند:

عالی پایان نامه های با نمره 19 تا 20

بسیار خوب پایان نامه های با نمره 17 تا 18/99

خوب پایان نامه های با نمره 14 تا 16/99

غیر قابل قبول پایان نامه های با نمره کمتر از 14

تبصره: پایان نامه هایی می توانند درجه عالی را کسب نمایند که تحقیقاتی بوده و یا در یکی از مجلات علمی معتبر
داخل یا خارج از کشور به صورت مقاله چاپ شده و یا اخذ پذیرش چاپ را در این مجلات ارائه نمایند. بدیهی است که
ارائه مقاله و یا اخذ پذیرش چاپ مقاله باید قبل از دفاع از پایان نامه و تعیین نمره نهایی صورت گیرد.

ماده (90) کلیه دانشجویان موظف به دفاع از پایان نامه خود در آخرین نیمسال تحصیلی می باشند و چنانچه دانشجو در
چهارچوب سنوات مجاز تحصیلی نتواند از پایان نامه خود دفاع و نمره قبولی کسب نماید، علی رغم اینکه کلیه واحدهای
درسی دوره آموزشی مربوطه را با موفقیت گذرانده باشد، اخراج خواهد شد.

ماده (91) تعداد واحدها و نمره پایان نامه در آخرین نیمسال تحصیلی ثبت و دانشجو از رعایت حداکثر واحدهای مجاز
در آخرین نیمسال تحصیلی معاف است.

ماده (92) زمان فارغ التحصیلی دانشجو، زمانی است که تمامی واحدهای درسی خود را از جمله پایان نامه را گذرانده
باشد (هر کدام که موخر باشد)

ماده (93) کلیه حقوق مکتسب از پایان نامه متعلق به دانشگاه است.

ماده (94) یک نسخه از خلاصه هر پایان نامه می بایست به حوزه معاونت تحقیقات و فناوری وزارت متبوع جهت بهره
برداری و اطلاع رسانی به دیگر مراکز ارسال گردد.

فصل سیزدهم

فراغت از تحصیل

ماده (95) دانشجویی که کلیه واحدهای درسی و مراحل آموزشی دوره دکتری عمومی پزشکی و پایان نامه را طبق
مصوب براساس مقررات این آیین نامه با موفقیت گذرانده باشد فارغ التحصیل دوره دکتری عمومی پزشکی شناخته می
شود.

ماده (96) این آیین نامه در 13 فصل، 96 ماده و 94 تبصره در بیست و ششمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم
پزشکی مورخ 83/3/23 به تصویب رسیده و از ابتدای سال تحصیلی 1383 - 1384 برای آن دسته از دانشجویانی که از
این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می شوند لازم الاجرا است و از تاریخ اجرا کلیه آیین نامه ها و بخشنامه های قبلی مغایر با
آن برای این دسته از دانشجویان لغو می شود.

بخش سوم

آیین نامه آموزشی دوره

دکتری عمومی دندانپزشکی

مصوب بیست و هفتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی

علوم پزشکی مورخ

فصل اول

شرایط ورود و نام نویسی

ماده 1) شرایط ورود به دوره دکتری عمومی دندانپزشکی به شرح زیر است

1-1- پذیرفته شدن در آزمون ورودی

1-2- برخوردار داشتن از سلامت کامل تن و روان برابر ضوابط شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

1-3- مجاز بودن به ادامه تحصیل از نظر قوانین و مقررات جاری کشور و داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی برابر مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی .

1-4- داشتن گواهینامه پایان دوره متوسطه (نظام قدیم) و یا گواهینامه دوره پیش دانشگاهی (نظام جدید) از داخل یا خارج کشور مورد تایید وزارت آموزش و پرورش (با توجه به نظام جدید آموزش متوسطه) یا برابر آموزشهای حوزوی (مطابق با مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی)

1-5- سپردن تعهد خدمت براساس ضوابط و قانون آموزش رایگان یا پرداخت شهریه مطابق تعرفه و مقرراتی که از طریق مراجع ذیربط صادر می شود.

تبصره 1: چنانچه دانشجویان با توجه به ضوابط اعلام شده در دفترچه آزمون سراسری سازمان سنجش آموزش کشور از سلامت جسمی و روانی لازم برای دوره دکتری عمومی دندانپزشکی برخوردار نباشد، بر اساس نظر شورای پزشکی دانشگاه، اجازه تحصیل در دوره دکتری عمومی دندانپزشکی را ندارد.

تبصره 2: ارائه تاییدیه تحصیلی دوره متوسطه نظام قدیم یا پیش دانشگاهی نظام جدید در زمان ثبت نام و حداکثر تا پایان نیمسال اول تحصیلی و ارائه اصل گواهینامه پایان دوره متوسطه یا اصل گواهینامه دوره پیش دانشگاهی حداکثر تا یک سال بعد از ثبت نام اولیه الزامی است.

تبصره 3: پرداخت شهریه، فارغ التحصیلان دوره دکتری عمومی پزشکی را از انجام دیگر تعهدات قانونی خاص معاف نمی کند.

ماده 2) پذیرفته شدگان آزمون ورودی موظفند در مهلت هایی که توسط سازمان سنجش آموزش کشور یا دانشگاه اعلام می شود برای نام نویسی و انتخاب واحد به دانشگاه ذیربط مراجعه کنند عدم مراجعه برای نام نویسی در نخستین نیمسال تحصیلی پس از اعلام نتایج آزمون، انصراف از تحصیل تلقی خواهد شد

ماده 3) دانشجوی موظف است در هر نیمسال تحصیلی در زمانی که دانشگاه اعلام می کند برای ادامه تحصیل و انتخاب واحد به اداره آموزش مراجعه کند. عدم مراجعه دانشجوی برای نام نویسی در یک نیمسال بدون اطلاع و عذر موجه به منزله ترک تحصیل است و دانشجوی اخراج خواهد شد.

تبصره 1: در موارد استثنایی که دانشجوی ترک تحصیل خود را موجه می داند باید دلایل آن را حداکثر تا یک ماه قبل از پایان همان نیمسال به صورت مکتوب به اداره آموزش ارائه دهد. در صورت تایید موجه بودن ترک تحصیل توسط شورای آموزشی دانشگاه آن نیمسال جزو مدت مجاز تحصیل وی محسوب و مرخصی تحصیلی برای آن نیمسال صادر می شود.

تبصره 2: دانشجویی که ترک تحصیل نموده، چنانچه بخواهد مدارک تحصیلی خود را دریافت نماید موظف است به کلیه تعهدات قانونی خود عمل نماید.

ماده 4) دانشجوی دوره دکتری عمومی دندانپزشکی در یک زمان حق نام نویسی و ادامه تحصیل در بیش از یک رشته، در یک یا چند دانشگاه اعم از دولتی یا غیر دولتی را نخواهد داشت. در صورت تخلف به تشخیص کمیته نظارت بر حسن اجرای مقررات آموزشی وزارت متبوع، از ادامه تحصیل در یکی از رشته های انتخابی محروم و سوابق تحصیلی وی باطل اعلام می شود و دانشجوی در این حال موظف است کلیه هزینه های مربوط به رشته حذف شده را مطابق تعرفه های تعیین شده به دانشگاه ذیربط بپردازد.

تبصره: دانشجویان ممتاز (استعدادهای درخشان) از شمول این ماده مستثنی و تابع آیین نامه و ضوابط مربوط به خود می

باشند.

فصل دوم

نظام آموزشی

ماده 5) برنامه دوره دکتری عمومی دندانپزشکی مبتنی بر نظام واحدی است .

ماده 6) در نظام واحدی ، میزان هر درس با تعداد واحدهای آن درس سنجیده می شود و قبولی یا عدم قبولی دانشجو در یک درس به همان درس محدود است.

ماده 7) هر واحد درس ، مقدار یا میزان درسی است که مفاد آن به ترتیب به صورت نظری 17 ساعت ، عملی (یا آزمایشگاهی) 34 ساعت در طول یک نیمسال تحصیلی یا دوره تابستانی و طبق برنامه مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی تدریس می شود.

ماده 8) برنامه دوره دکتری عمومی دندانپزشکی شامل مراحل به شرح زیر است :

مرحله اول : دروس عمومی و علوم پایه و تعدادی از دروس اختصاصی

مرحله دوم : دروس اختصاصی دندانپزشکی

ماده 9) هر سال تحصیلی مرکب از دو نیمسال تحصیلی و در صورت ضرورت و داشتن شرایط و امکانات یک دوره تابستانی است . هر نیمسال تحصیلی عبارت از 17 هفته آموزشی و دوره تابستانی برابر 6 هفته با رعایت مفاد ماده 7 است. **تبصره 1:** طول مدت امتحانات پایان نیمسال یا پایان دوره تابستانی جزو مدت 17 هفته و 6 هفته آموزش محسوب نمی شود.

تبصره 2: در موارد استثنایی و ضروری، شامل وقوع بلایای طبیعی، عدم امکان حضور استاد مربوط در طول 17 هفته ، بیماری استاد و مواردی از این قبیل، به پیشنهاد دانشکده مربوط و موافقت شورای آموزشی دانشگاه می توان درس یا درسهایی را در مدتی کوتاهتر از 17 هفته جهت کلیه دانشجویانی که آن درس یا درسها را اخذ کرده اند تدریس کرد، مشروط بر اینکه مجموع ساعات هر واحد درسی از میزان مقرر در ماده 7 این آیین نامه کمتر نشود و شرکت در کلیه کلاس ها مطابق ساعات هر واحد درسی الزامی است .

***دقت : درمورد درس معرفی به استاد شورای آموزشی تصمیم گیری نموده که در آیین نامه دوره دکتری عمومی پزشکی آورده شده است.

ماده 10) در دوره بالینی هر نیمسال تحصیلی مشتمل بر چند بخش آموزش بالینی است . تعداد بخشهای دوره بالینی در طول هر نیمسال تحصیلی با توجه به مدت زمان لازم برای آموزش هر بخش توسط شورای آموزشی دانشگاه تعیین می شود.

ماده 11) کلیه دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی موظفند برنامه درسی و سرفصل مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی را اجرا نمایند.

تبصره 1: ترتیب دروس با رعایت پیش نیازها، روش تدریس و جابجا کردن ریز مواد و طرح مطالب جدید در یک درس و انتخاب منابع برعهده دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی است . بدیهی است منابع جهت امتحان جامع علوم پایه از طرف وزارت متبوع تعیین می شود.

تبصره 2: آن دسته از دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی که حداقل سه دوره دکتری عمومی دندانپزشکی فارغ التحصیل داشته اند، در صورت تایید شورای آموزش دانشکده و دانشگاه می توانند با توجه به مقتضیات وامكانات، حداکثر به میزان ده درصد کل واحدهای دوره، به برنامه مصوب اضافه کنند.

ماده 12) در پایان مرحله اول ، امتحان جامع علوم پایه برگزار می شود و قبولی در این امتحان شرط ورود به دوره بعدی است .

تبصره 1: شرط شرکت در امتحان جامع علوم پایه ، قبولی در کلیه درسهای مرحله اول (درسهای علوم پایه ، درسهای عمومی

و واحدهای جنین و بافت شناسی دهان و دندان و فک و آناتومی دندان) و کسب میانگین کل 12 از این مرحله است. با این حال در شرایطی که دانشجو تنها یک درس عمومی باقیمانده داشته باشد، می تواند در امتحان جامع علوم پایه شرکت کند و در صورت قبولی، درس باقیمانده را در دوره بعدی بگذراند. بدیهی است نمره این درس در میانگین مرحله دوم محاسبه خواهد شد.

تبصره 2: چنانچه نمرات تعدادی از دروسی که دانشجو گذرانده و در امتحانات آنها شرکت کرده است در زمان معرفی به آزمون جامع علوم پایه اعلام نشده باشد، دانشجو به صورت مشروط در آزمون شرکت می نماید. در صورتی که بعد از اعلام نمره دانشجو در آن درس مردود شده باشد یا علی رغم قبولی، میانگین کل مرحله اول وی به 12 نرسیده باشد، نتیجه آزمون وی کان لم یکن می باشد و آزمون مذکور جزو تعداد دفعات شرکت در آزمون او محاسبه نخواهد شد و تا کسب نمره قبولی در درس مردودی و همچنین کسب میانگین لازم، اجازه شرکت در آزمون جامع بعدی راحتی به صورت مشروط نخواهد داشت.

ماده 13: شرکت در امتحان جامع علوم پایه تا سه نوبت مجاز است. چنانچه دانشجو در امتحان مزبور نمره قبولی کسب نکند از ادامه تحصیل در دوره دکتری عمومی دندانپزشکی محروم می شود.

تبصره 1: غیبت غیر موجه در امتحان جامع علوم پایه به منزله یک نوبت شرکت در امتحان محسوب میشود.

تبصره 2: دانشجویی که به علت مردود شدن در امتحان جامع علوم پایه از ادامه تحصیل در رشته دندانپزشکی محروم می شود، می تواند برابر دستورالعمل تغییر رشته دانشجویان دوره های دکتری عمومی پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی که از ادامه تحصیل در دوره دکتری عمومی محروم می شوند، مصوب بیست و دومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ 82/4/28، به رشته دیگری در مقاطع کاردانی، کارشناسی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته تغییر رشته دهد.

فصل سوم

واحدهای درسی و طول مدت تحصیل

ماده 15: دانشجو در هر نیمسال تحصیلی در کلیه مراحل آموزشی دوره دکتری عمومی دندانپزشکی باید حداقل 12 و حداکثر تا 20 واحد درسی انتخاب نماید.

تبصره 1: در آخرین نیمسال تحصیلی در هر یک از مراحل آموزشی، دانشجو از رعایت شرط انتخاب حداقل 12 واحد معاف است

تبصره 2: در صورتی که میانگین کل نمرات دانشجو در یک نیمسال تحصیلی حداقل 17 باشد می تواند با نظر استاد راهنما و موافقت دانشکده در نیمسال بعد حداکثر تا 24 واحد درسی را انتخاب کند.

تبصره 3: در مواردی که دانشجو حداکثر 24 واحد باقیمانده برای گذراندن هر یک از مراحل آموزشی را داشته باشد در صورتی که در نیمسال قبل مشروط نشده باشد با تایید دانشگاه می تواند تمامی آن واحدها را در آن نیمسال بگذراند.

تبصره 4: در دوره تابستانی، دانشجو مجاز به انتخاب بیش از 6 واحد درسی نمی باشد.

ماده 16: آن دسته از پذیرفته شدگان آزمون سراسری ورودی دانشگاهها که نمره خام مواد امتحانی آنها در آزمون ورودی، در یک یا چند درس به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه پذیرنده، از حد نصاب معینی کمتر باشد، موظفند حسب نیاز رشته، دروسی را که آن دانشگاه تعیین می کند به عنوان دروس پیش نیاز دانشگاهی علاوه بر دروس مندرج در برنامه مصوب در اولین یا دومین نیمسال تحصیلی بگذرانند.

تبصره 1: تعیین نوع درس، تعداد واحد، ریز مواد، نحوه ارائه و زمان تدریس دروس پیش نیاز دانشگاهی بر عهده شورای آموزشی دانشگاه پذیرنده و براساس پیشنهاد گروههای آموزشی است.

تبصره 2: سازمان سنجش آموزش کشور پس از اعلام نتایج آزمون ورودی، کارنامه پذیرفته شدگان، مشتمل بر نمره خام آنها را در هر یک از مواد امتحانی در اختیار دانشگاههای ذیربط قرار می دهد.

تبصره 3: ارائه دروس پیش نیاز دانشگاهی و چگونگی اجرای آنها در دانشگاهها، از هر لحاظ از جمله ثبت نمرات در کارنامه دانشجو، احتساب در میانگین پایان نیمسال و مشروطی و میانگین کل نمرات دانشجو، مانند دروس دانشگاهی و تابع مقررات

آموزش عالی است .

تبصره 4: به حداکثر طول دوره تحصیل دانشجویانی که حداقل 8 واحد از دروس پیش نیاز دانشگاهی را گذرانده باشند، حداکثر یک نیمسال تحصیلی افزوده می‌شود.

ماده 17: حداکثر مدت مجاز تحصیل در دوره دکتری عمومی دندانپزشکی 9 سال است که 3/5 سال اول به طی مرحله اول و 5/5 سال باقیمانده به طی مرحله دوم اختصاص دارد.

تبصره 1: چنانچه دانشجویی نتواند در مدت 3/5 سال اول، از امتحان جامع علوم پایه نمره قبولی کسب کند از ادامه تحصیل در رشته دندانپزشکی محروم می‌شود.

تبصره 2: دوره تحصیلی دانشجویی که نتواند در مدت 5/5 سال از شروع مرحله دوم، این مرحله را به پایان برساند با تصویب شورای آموزشی دانشگاه حداکثر 12 ماه دیگر قابل تمدید است مشروط بر آن که مدت مجاز تحصیل وی به پایان نرسیده باشد .

فصل چهارم :

حضور و غیاب

ماده 18: حضور دانشجو در تمامی جلسات مربوط به هر درسی الزامی است و عدم حضور دانشجو در هر یک از جلسات، غیبت محسوب می‌شود .

ماده 19: ساعات غیبت دانشجو در هر درس نظری از ، عملی و آزمایشگاهی از مجموع ساعات آن درس نباید تجاوز کند ، در غیر این صورت نمره دانشجو در آن درس صفر محسوب می‌شود و دانشجو موظف به اخذ و تکرار کامل آن درس می‌باشد .

تبصره : غیبت تا سقف مشخص شده در ماده 19 در صورتی مجاز خواهد بود که با ارائه مدرک مستند و تشخیص استاد مربوطه موجه شناخته شود . نحوه برخورد با غیبت دانشجو (موجه یا غیر موجه) بر عهده استاد و با تایید دانشکده خواهد بود .

ماده 20: در صورتی که غیبت دانشجو در هر درس بیش از میزان تعیین شده در ماده 19 بوده و موجه تشخیص داده شود آن درس حذف می‌گردد. در این حال رعایت حداقل 12 واحد در هر نیمسال الزامی نیست ولی نیمسال مذکور به عنوان یک نیمسال کامل جزء سنوات تحصیلی محسوب می‌گردد.

ماده 21: غیبت غیر موجه در امتحان هر درس به منزله گرفتن نمره صفر در امتحان آن درس و غیبت موجه در امتحان هر درس موجب حذف آن درس می‌گردد و دانشجو موظف به اخذ و تکرار کامل آن درس می‌باشد . تشخیص موجه بودن غیبت در جلسه امتحان بر عهده ی شورای آموزشی دانشگاه است .

فصل پنجم

حذف و اضافه

ماده 22: دانشجو میتواند در هر نیمسال تحصیلی از کلیه مراحل دوره دکتری عمومی دندانپزشکی فقط در مهلتی کمتر از دو هفته پس از شروع نیمسال حداکثر دو درس اخذ شده خود را حذف یا دو درس دیگر اخذ نماید و یا دو درس اخذ شده خود را با دو درس دیگر جابجا نماید ، مشروط بر این که تعداد واحدهای اخذ شده وی از حدود مقرر در ماده 15 تجاوز نکند .

تبصره 1: غیبت در جلسات دو هفته اول هر درس به دلیل حذف و اضافه مجاز نیست و در صورت پیش آمد جزو حداکثر غیبت مجاز دانشجو محاسبه خواهد شد .

تبصره 2: حذف و اضافه در دوره تابستانی امکان پذیر نیست .

ماده 23: در صورت اضطرار ، دانشجو در هر یک از مراحل آموزش دندانپزشکی می تواند تا 5 هفته به پایان نیمسال تحصیلی ، فقط یکی از دروس نظری (**عملی براساس نامه شماره 500/272 مورخ 97/3/24 معاون آموزشی وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی**) خود را به پیشنهاد گروه آموزشی مربوط و تایید معاون آموزشی حذف کند ، مشروط بر اینکه اولاً غیبت دانشجو در آن درس بیش از میزان تعیین شده در ماده 19 نباشد و ثانیاً تعداد واحدهای باقیمانده وی از 12 واحد کمتر نشود .

ماده 24) حذف کلیه درسهای اخذ شده در یک نیمسال ، حداکثر تا قبل از شروع امتحانات پایان آن نیمسال تنها در صورتی مجاز است که بنا به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه دانشجو قادر به ادامه تحصیل در آن نیمسال نباشد . در این صورت آن نیمسال برای دانشجو مرخصی تحصیلی محسوب خواهد شد . محاسبه یا عدم محاسبه این مرخصی در سنوات مجاز تحصیل به عهده شورای آموزشی دانشگاه است .

تبصره: حذف کلیه درس های اخذ شده در تابستان حداکثر تا قبل از شروع امتحانات با تایید شورای آموزشی دانشگاه امکان پذیر است .

فصل ششم

ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو

ماده 25) ارزیابی پیشرفت دانشجو در هر درس براساس میزان حضور و فعالیت در کلاس، انجام فعالیتهای آموزشی و نتایج امتحانات در بین نیمسال و پایان نیمسال صورت می گیرد و استاد یا اساتید هردرس مرجع ارزیابی دانشجو در آن درس است. **تبصره:** برگزاری امتحان کتبی پایان نیمسال برای هر درس نظری الزامی است.

ماده 26) ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو در دوره های پیش بالینی و بالینی ، با توجه به موارد زیر انجام می شود:

1-26 رعایت اخلاق اسلامی، حفظ شئون دانشجویی و حسن رابطه با بیماران ، مراجعین و پرسنل بخش

2-26 حضور مرتب و تمام وقت در بخش ، کلاسهای مربوطه

3-26 دقت و احساس مسئولیت در انجام امور محوله طبق ضوابط بخش و تهیه و تکمیل پرونده بیماران

4-26 افزایش مهارت و بهره گیری دانشجو از دوره های پیش بالینی و بالینی

5-26 شرکت در امتحان واحدهای عملی و کسب نمره لازم.

ماده 27) نتیجه ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو، براساس مفاد مندرج در مواد 25 و 26 به صورت نمره تعیین می شود و نمرات دانشجو در هر درس یا هر بخش به صورت عددی بین صفر تا بیست مشخص می شود.

ماده 28) حداقل نمره قبولی در دروسهای مرحله اول 10 و در دروسهای مرحله دوم آموزش دندانپزشکی 12 می باشد.

تبصره 1: دانشجویی که در هر یک از دروسها حداقل نمره قبولی را کسب ننماید، در اولین فرصت معین موظف به انتخاب مجدد آن درس است، با این حال نمرات کلیه دروس اعم از قبولی و ردی در کارنامه دانشجو ثبت و در میانگین محاسبه می شود.

***دقت : به موجب مصوبه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ 88/2/13 چنانچه دانشجو در طول تحصیل از درسی نمره مردودی کسب نماید و پس از اخذ مجدد درس در اولین فرصت ممکن، در آن درس نمره 16 و بالاتر اخذ نماید نمره مردودی او حذف و در میانگین نیمسال و میانگین کل دانشجو محسوب نخواهد شد . موارد مجاز استفاده از این مصوبه برای دانشجویان دکتری عمومی دندانپزشکی تا سقف چهار بار می باشد.

تبصره 2: هر یک از دروس نظری و عملی نمره مستقل دارند، اما نمره دروس نظری - عملی که یک درس محسوب می شوند، معدل دو قسمت نظری و عملی و با توجه به ضرایب هر کدام است . در صورتی که معدل دو قسمت نظری و عملی به 10 نرسد و یا نمره یکی از آنها از 8 کمتر باشد هر چند معدل به 10 رسیده باشد، هر دو قسمت باید مجدداً تکرار شود

ماده 29) استاد یا اساتید هر درس و یا هر بخش موظفند گزارش نمره نهایی دانشجو در آن درس را ظرف 10 روز پس از برگزاری امتحان آن درس از طریق گروه، به آموزش دانشکده تسلیم نمایند.

تبصره: پس از اعلام نمره توسط آموزش، دانشجو می تواند حداکثر تا 3 روز پس از اعلام نتایج اعتراضات خود را کتباً به آموزش دانشکده اعلام کند تا رسیدگی لازم صورت پذیرد.

ماده 30) اداره آموزش دانشکده موظف است نمرات دانشجویان را حداکثر تا دو هفته پس از برگزاری آخرین امتحان هر

نیمسال و بعد از رسیدگی به اعتراضات دانشجویان و رفع اشتباهات احتمالی به آموزش کل دانشگاه ارسال دارد .

تبصره: نمره پس از اعلام به آموزش کل دانشگاه غیرقابل تغییر است .

ماده 31) در پایان هر نیمسال تحصیلی، میانگین نمرات دانشجو در آن نیمسال و میانگین کل نمرات او تا پایان آن نیمسال محاسبه و در پایان هر یک از مراحل دوره دکتری عمومی دندانپزشکی ، میانگین کل نمرات دانشجو در آن مرحله محاسبه و در کارنامه وی ثبت می‌شود.

تبصره 1: برای محاسبه میانگین نمرات، تعداد واحدهای هر درس یا بخش در نمره آن درس یا بخش ضرب می‌شود و مجموع حاصل ضربها بر تعداد کل واحدهایی که دانشجو برای آنها نمره قبولی یا مردودی دریافت داشته است، تقسیم می‌شود.

تبصره 2: دوره تابستانی به عنوان نیمسال تحصیلی محسوب نمی‌شود، نمرات درسهایی که دانشجو در دوره تابستانی می‌گذراند تنها در محاسبه میانگین کل مرحله مربوطه محسوب می‌شود.

ماده 32) میانگین نمرات دانشجو در هیچ نیمسال از مرحله اول آموزش دندانپزشکی نباشد از 12 و در مرحله دوم از 14 کمتر باشد در غیر اینصورت نام نویسی دانشجو در نیمسال بعد به صورت مشروط خواهد بود .

تبصره 1: در مواردی که تعداد واحدهای ارائه شده توسط دانشگاه کمتر از 12 واحد باشد، آن نیمسال جزو سنوات تحصیلی دانشجو محاسبه نخواهد شد ولیکن در صورت کسر میانگین به عنوان نیمسال مشروطی محاسبه خواهد شد. در مواردی که به علت مشکلات دانشجو یا نیمسال آخر در هر یک از مراحل آموزش دندانپزشکی تعداد واحدها کمتر از 12 واحد باشد، آن نیمسال جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب و در صورت کسر میانگین به عنوان نیمسال مشروطی نیز محاسبه خواهد شد.

تبصره 2: دانشکده موظف است موضوع مشروط بودن نام نویسی دانشجو را هر بار به وی و اولیایش کتباً اطلاع دهد و یک نسخه از آن را در پرونده دانشجو ضبط کند . با این وصف قصور در اعلام اخطار به وی مانع از اجرای مقررات نخواهد بود .

ماده 33) دانشجویی که به صورت مشروط نام نویسی می‌کند حتی در آخرین نیمسال هر یک از مراحل آموزش ، حق انتخاب بیش از 14 واحد درسی در آن نیمسال را ندارد .

تبصره: در موارد استثنایی (محدودیت در سقف سنوات تحصیلی) در آخرین نیمسال هر یک از مراحل آموزش دندانپزشکی با توجه به تعداد واحد باقی مانده و سوابق تحصیلی دانشجو، ارائه واحد بیشتر از حد مقرر به دانشجوی مشمول ماده 33 به عهده شورای آموزش دانشگاه است. در هر صورت این تعداد بیش از 20 واحد نباید باشد.

ماده 34) دانشجویی که در مراحل آموزش دندانپزشکی برای 3 نیمسال متوالی یا 4 نیمسال متناوب مشروط شود، از ادامه تحصیل محروم می‌شود و چنانچه میانگین کل واحدهایی که گذرانده است حداقل 10 باشد، می‌تواند برابر دستورالعمل مندرج در تبصره 2 ماده 13 به یکی از مقاطع کارشناسی پیوسته، کارشناسی ناپیوسته و کاردانی تغییر رشته بدهد.

ماده 35) میانگین نمرات دانشجو نباید در پایان مرحله اول آموزش دندانپزشکی از 12 و در پایان مرحله دوم از 14 کمتر باشد. دانشجویی که دارای میانگین کمتر از حد تعیین شده در هر یک از مراحل باشد، در صورتی که مدت مجاز تحصیل وی در آن مرحله به پایان نرسیده باشد، می‌تواند درسها یا بخشهایی را که در آنها حسب مورد نمره کمتر از 12 یا 14 آورده است ، تکرار کند. در غیر این صورت حق ورود به مرحله بعدی و یا فراغت از تحصیل را نخواهد داشت. بدیهی است که نمرات دروس تکراری اضافه بر نمرات قبلی در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه میانگین مرحله مربوطه محسوب خواهد شد.

تبصره 1: در صورتی که دانشجویی، تعدادی از درسها یا بخشهایی را که در آن ها حسب مورد نمره کمتر از 12 یا 14 آورده، جهت جبران میانگین کل هر یک از مراحل دوره دکتری عمومی پزشکی تکرار نماید و در درس یا بخش تکراری مردود شود، چنانچه پس از احتساب کلیه نمرات قبولی ، ردی و تکراری میانگین کل مرحله مربوطه به حد نصاب رسیده باشد، قبولی قبلی او در آن درس یا بخش ملاک عمل است و دانشجو می‌تواند وارد مرحله بعدی شود و در صورتی که میانگین کل مرحله مربوطه به حد نصاب نرسیده باشد دانشجو در آن درس یا بخش مردوداست و علیرغم اینکه قبلاً نمره قبولی کسب نموده بایستی مجدداً آن درس یا بخش را تکرار نماید.

تبصره 2: دانشجویی که نتواند یا نخواهد از فرصت مذکور در این ماده استفاده کند، یا علی‌رغم استفاده از آن نتواند کمبود میانگین کل خود را جبران نماید، برابر دستورالعمل مندرج در تبصره 2 ماده 13 می‌تواند به یکی از مقاطع کاردانی، کارشناسی

پیوسته یا کارشناسی ناپیوسته تغییر رشته دهد.

تبصره 3: شرط اخذ واحدهای درمان جامع و جامعه‌نگری عملی، رعایت ضوابط پیش‌نیازی دروس برنامه دوره دکتری عمومی دندانپزشکی و همچنین کسب میانگین کل (بدون احتساب نمرات درسهای مرحله اول) حداقل 14 می‌باشد.

ماده 36: دانشجویی که به دلیل مشروط شدن بیش از حد، از ادامه تحصیل محروم می‌شود، در صورت انجام یا لغو تعهداتی که در دوران تحصیل سپرده است، می‌تواند برای تحصیل مجدد به غیر از رشته قبلی خود، در آزمون سراسری شرکت کند و در صورت قبولی در رشته مورد علاقه خود ادامه تحصیل دهد. دانشگاه پذیرنده می‌تواند واحدهایی را که دانشجو در رشته قبلی گذرانده است، با برنامه رشته جدید تطبیق داده و طبق ضوابط این آیین‌نامه بعضی یا تمام آنها را بپذیرد.

فصل هفتم

مرخصی تحصیلی و انصراف از تحصیل

ماده 37: دانشجو پس از گذراندن یک نیمسال تحصیلی می‌تواند در طول مراحل آموزش دندانپزشکی حداکثر دو نیمسال تحصیلی متوالی یا متناوب با احتساب در سنوات از مرخصی تحصیلی استفاده نماید.

** دقت : برای ورودی‌های قبل از 84 سه نیمسال مرخصی هست.

تبصره 1: موافقت با مرخصی تحصیلی دانشجو در اولین نیمسال تحصیلی، به عهده شورای آموزشی دانشگاه می‌باشد.

تبصره 2: مدت مرخصی تحصیلی جزو حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجو در هر مرحله محسوب می‌شود.

ماده 38: تقاضای مرخصی تحصیلی باید به صورت کتبی، حداقل دو هفته قبل از شروع نام‌نویسی هر نیمسال، توسط دانشجو به اداره آموزش دانشگاه تسلیم گردد.

تبصره 1: چنانچه تقاضای مرخصی تحصیلی خارج از زمان مقرر ارائه شود، تصمیم‌گیری به عهده شورای آموزشی دانشگاه است.

تبصره 2: اداره آموزش دانشگاه موظف است پس از کسب نظر از دانشکده ذیربط قبل از اتمام مهلت نام‌نویسی، موافقت یا عدم موافقت با درخواست دانشجو را کتباً به وی ابلاغ کند.

تبصره 3: عواقب ناشی از مرخصی تحصیلی بر عهده دانشجو است.

ماده 39: دانشجویان زن باردار شاغل به تحصیل می‌توانند با رعایت سایر ضوابط و مقررات از یک نیمسال مرخصی زایمان، بدون احتساب در سنوات تحصیلی استفاده نمایند.

ماده 40: دانشجویانی که گواهی و عذر پزشکی موجه آنها به تایید شورای پزشکی و شورای آموزشی دانشگاه رسیده باشد می‌توانند از حداکثر یک نیمسال مرخصی تحصیلی بدون احتساب در سنوات استفاده نمایند.

ماده 41: دانشجویی که تمایل به انصراف از تحصیل داشته باشد باید درخواست انصراف خود را شخصاً به اداره آموزش دانشگاه تسلیم نماید. این دانشجو مجاز است فقط برای یک بار حداکثر تا یک ماه قبل از پایان همان نیمسال تقاضای انصراف خود را پس بگیرد. پس از انقضای این مهلت حکم انصراف از تحصیل وی صادر می‌شود و پس از آن حق ادامه تحصیل در آن رشته را ندارد.

تبصره : دانشجوی منصرف از تحصیل چنانچه بخواهد مدارک تحصیلی خود را دریافت نماید موظف است به کلیه تعهدات قانونی دوران تحصیل خود عمل نماید.

انتقال و جابجایی

ماده 42) انتقال به معنی تغییر محل تحصیل دانشجو از یک دانشگاه به دانشگاه دیگر در همان رشته و همان مقطع تحصیلی است .

ماده 43) انتقال دانشجو با توافق دانشگاههای مبدا و مقصد منوط به داشتن همه شرایط زیر است :

- 43-1- ادامه تحصیل متقاضی در دانشگاه مبدا از نظر مقررات آموزشی و انضباطی بلامانع باشد.
- 43-2- متقاضی حداقل دو نیمسال از دوره آموزشی خود را در دانشگاه مبدا گذرانده باشد.
- 43-3- واحدهای باقیمانده دانشجو برای دانشگاه مقصد، حداقل نصف کل واحدهای دوره باشد.
- 43-4- میانگین نمرات دروس گذرانده شده متقاضی حداقل 12 باشد.
- 43-5- نمره آزمون ورودی متقاضی در سال ورود به تحصیل از نمره آزمون آخرین فرد پذیرفته شده همان سال در رشته و سهمیه مربوط در دانشگاه مقصد کمتر نباشد.

تبصره : انتقال محل تحصیل دانشجویانی که به دستگاههای اجرایی خاص تعهد سپرده اند، با رعایت شرایط ماده 43 و اعلام موافقت دستگاه اجرائی ذیربط امکان پذیر است.

ماده 44) در موارد زیر انتقال دانشجو به محل یا نزدیکترین محل سکونت دائم خانواده او، خارج از شرایط مذکور در ماده 43 (به استثنای شرط 1) انجام می شود:

- 44-1- شهادت، فوت یا معلول شدن سرپرست خانواده دانشجو ، به طوری که وی به تشخیص مراجع قانونی، به عنوان کفیل خانواده شناخته شود.
  - 44-2- بیماری صعب العلاج یا معلولیت موثر دانشجو، به نحوی که به تشخیص شورای پزشکی دانشگاه قادر به ادامه زندگی به طور مستقل نباشد و ضرورت انتقال وی محرز باشد.
  - 44-3- ازدواج دائمی رسمی دانشجوی دختر که محل تحصیل یا اشتغال شوهر به تایید مراجع ذیربط، در شهر دیگری باشد.
- تبصره 1 :** هریک از موارد مذکور در این ماده باید بعد از قبولی دانشجو در دانشگاه صورت گرفته باشد.
- تبصره 2 :** برای کارمندان رسمی یا پیمانی دولت ارائه حکم اشتغال ضروری است و اگر شغل همسر آزاد باشد گواهی اشتغال و سکونت او در تهران باید به تایید مراجع قانونی یا نیروی انتظامی رسیده باشد.
- تبصره 3 :** در موارد استثنائی ، چنانچه محل تحصیل دانشجوی دختر در تهران باشد و همسر او نیز در شهرستان دانشجوی باشد، اگر رشته تحصیلی دختر در شهرستان محل تحصیل همسر موجود نباشد، همسر اومی تواند به تهران منتقل شود.
- تبصره 4 :** صحت هر یک از موارد مذکور باید به تایید دانشگاه مقصد نیز برسد.

ماده 45) انتقال دانشجو به هر یک از دانشگاههای تهران ممنوع است جز در موارد مذکور در ماده 44

ماده 46) انتقال از دانشگاههای غیر دولتی به دانشگاههای دولتی ممنوع است ولی انتقال به عکس آن با موافقت مبدا و مقصد بلامانع است.

ماده 47) انتقال فرزندان اعضاء هیات علمی تابع ضوابط و آیین نامه مربوط به خود می باشد.

ماده 48) انتقال دانشجویان ایرانی شاغل به تحصیل در خارج از کشور به دانشگاهها و موسسات آموزش عالی داخل کشور تابع ضوابط و آیین نامه مربوط به خود می باشد.

ماده 49) دانشجوی متقاضی انتقال باید درخواست انتقال خود را کتباً با ذکر مورد ، حداقل 6 هفته قبل از شروع نیمسال تحصیلی به اداره آموزش دانشگاه مبدا تسلیم کند.

ماده 50) دانشگاه مبدا، در صورت موافقت با انتقال متقاضی واجد شرایط، موظف است حداکثر ظرف یک هفته ، موافقت خود را به همراه درخواست دانشجو و ریزنمرات او به دانشگاه مقصد ارسال دارد و دانشگاه مقصد مکلف است حداقل دو هفته

قبل از شروع نام نویسی نظر خود را به دانشگاه مبداء اعلام نماید.
تبصره: در صورت موافقت با انتقال، کلیه سوابق دانشجو از دانشگاه مبداء به دانشگاه مقصد ارسال و ارتباط دانشجو با دانشگاه مبداء قطع می شود.

ماده 51) در صورت انتقال، کلیه واحدهای گذرانده شده دانشجو که نمرات آنها 12 و بالاتر است پذیرفته می شود و پذیرفتن واحدهایی که نمره آنها کمتر از 12 و بیشتر از 10 است برعهده دانشگاه مقصد است. در هر حال عدم پذیرش واحدهای درسی دانشجوی انتقالی در حدودی مجاز است که وی امکان گذراندن واحدهای باقیمانده خود را در طول مدت مجاز تحصیل داشته باشد.

تبصره 1: تمام نمرات دروسی دانشجو در دانشگاه مبداء گذرانده اعم از قبولی و یا ردی و سوابق آموزشی دانشجوی انتقالی از لحاظ مشروطی، عیناً در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه میانگین کل او محسوب می گردد.

تبصره 2: عدم پذیرش دروس با نمره کمتر از 12 مربوط به مرحله ای است که دانشجو به هنگام انتقال در آن مرحله مشغول به تحصیل است و به مرحله قبلی تسری ندارد.

ماده 52) مدرک فراغت از تحصیل دانشجوی انتقالی توسط دانشگاه مقصد صادر می شود و در آن تعداد واحدهای گذرانده شده دانشجو و مجموع واحدهای اخذ شده در دانشگاههای مبداء و مقصد با ذکر میانگین نمرات آنها و سوابق تحصیلی دانشجو قید می شود.

ماده 53) انتقال دانشجو در طول مدت تحصیل فقط برای یک بار مجاز است.

جابجایی

** دقت: برابر مصوبه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی در سال 87 جابجایی در کلیه مقاطع تحصیلی کاردانی، کارشناسی و دکتری عمومی ممنوع می باشد. و لذا ماده 54 تا 58 بی اثر گردیده است.

ماده 54) جابجایی دو دانشجو با موافقت دانشگاههای مبداء و مقصد، پس از گذراندن حداقل یک نیمسال و در صورت احراز شرایط زیر در طول مدت تحصیل برای یک بار بلامانع است.

1- 54- ادامه تحصیل هر دو دانشجو در دانشگاههای مبداء از نظر مقررات آموزشی و انضباطی بلامانع باشد.

2- 54- سال ورود به تحصیل هر دو دانشجو باید یکسان باشد و در هر صورت هر دو دانشجوی متقاضی جابجایی نباید بیش از 50٪ از واحدهای دوره را گذرانده باشند.

3- 54- نمره آزمون ورودی متقاضیان در سال ورود به تحصیل از نمره آزمون آخرین فرد پذیرفته شده در همان سال در رشته و سهمیه مربوطه در دانشگاه مقصد کمتر نباشد.

تبصره 1: برای جابجایی دانشجویانی که به دستگاههای اجرایی خاص تعهد سپرده اند، کسب موافقت دستگاه اجرایی ذیربط علاوه بر شرایط مذکور الزامی است.

تبصره 2: مدرک فراغت از تحصیل دانشجویانی که جابجا شده اند، توسط دانشگاه مقصد صادر خواهد شد.

ماده 55) جابجایی پذیرفته شدگان آزمون سراسری در هر سال تحصیلی با ارائه درخواست، پس از گذراندن یک نیمسال تحصیلی در دانشگاه مبداء با رعایت مفاد این فصل بلامانع است.

ماده 56) دانشجوی متقاضی جابجایی بایستی دو نسخه فرم مربوط به جابجایی را از دانشگاه محل تحصیل خود دریافت و تکمیل نموده و در فاصله پانزدهم الی پایان تیرماه هر سال به آموزش دانشگاه مبداء تسلیم کند.

تبصره 1: دانشجوی متقاضی جابجایی منحصراً می تواند یک دانشگاه را به عنوان مقصد انتخاب کند.

تبصره 2: تقاضای جابجایی دانشجویانی که قبلاً یک بار منتقل یا جابجا شده اند پذیرفته نخواهد شد.

ماده 57) دانشگاهها پس از انقضای مهلت تعیین شده نسبت به بررسی تقاضاهای رسیده اقدام و حسب مورد یک نسخه از تقاضاهای تایید شده را به همراه شرح واحدهایی که متقاضیان گذرانده اند به دانشگاه مقصد ارسال می دارند.

تبصره: جابجایی منحصراً یک بار در سال صورت خواهد گرفت. تقاضاهای جابجایی بایستی حداکثر تا پایان مردادماه به

دانشگاه مقصد رسیده باشد.

ماده 58) از ابتدای شهریور ماه هرسال تحصیلی، تقاضاهای رسیده در شورای آموزشی یا کمیته منتخب آن شورا در دانشگاه مقصد مورد بررسی قرار می گیرد و نتایج تصمیمات متخذه قبل از شروع نام نویسی براساس تقویم دانشگاهی، توسط معاون آموزشی دانشگاه مقصد به دانشگاه مبداء و از آن طریق به دانشجویان ذینفع اعلام می گردد.

تبصره: جابجایی دانشجویان متقاضی پس از تصویب شورای آموزشی یا کمیته منتخب آن شورا امری است قطعی و برای طرفین لازم الاجرا است.

فصل نهم

دانشجوی میهمان

ماده 59) در مواردی که دانشجو، به طور موقت ناگزیر به تغییر محل تحصیل خود باشد، می تواند با توافق دانشگاههای مبداء و مقصد به عنوان دانشجوی میهمان، محل تحصیل خود را به طور موقت برای مدت معین تغییر دهد.

تبصره 1: میهمانی از دوره های روزانه به شبانه، از دانشگاههای حضوری به غیر حضوری، از دانشگاههای دولتی به غیر دولتی و برعکس ممنوع است.

تبصره 2: میهمان شدن دانشجو در یک دانشگاه، مشروط بر این است که دانشجو حداقل دو نیمسال تحصیلی خود را در دانشگاه مبداء گذرانده باشد.

تبصره 3: میهمان شدن دانشجو در یک دانشگاه برای گذراندن یک یا چند درس با موافقت دانشگاه مبداء و دانشگاه مقصد، به شرط آنکه تعداد واحدهای درسی مذکور کمتر از 10 واحد باشد و جمع واحدهای درسی اخذ شده دانشجو در دانشگاه مبداء و مقصد در آن نیمسال از 12 واحد کمتر و از 20 واحد بیشتر نشود، بلامانع است.

ماده 60) تعداد واحدهایی که دانشجوی میهمان چه به صورت تمام وقت و چه به صورت تک درس در یک یا چند دانشگاه گذرانده است، نباید از 25 درصد کل واحدهای دوره تجاوز کند.

تبصره 1: انتخاب واحد دانشجو به صورت میهمان در دانشگاه مقصد چه به صورت تک درس و چه به صورت تمام وقت باید با اطلاع گروه آموزشی مربوط در دانشگاه مبداء و طبق شرایط دانشگاه مقصد باشد.

تبصره 2: واحدهایی که دانشجوی میهمان در یک یا چند دانشگاه می گذراند عیناً در کارنامه دانشجو ثبت می شود و نمرات آنها در محاسبات میانگین نیمسال و میانگین کل منظور خواهد شد.

تبصره 3: حداقل نمره قبولی دانشجوی میهمان در دانشگاه مقصد 12 می باشد و واحدهایی را که دانشجو در دانشگاه مقصد با نمره کمتر از 12 گذرانده باشد باید مجدداً بگذراند.

ماده 61) مدرک فراغت از تحصیل دانشجوی میهمان توسط دانشگاه مبداء صادر خواهد شد.

فصل دهم

تغییر رشته

ماده 62) دانشجو در طول دوران تحصیل خود می تواند در صورت داشتن شرایط زیر و موافقت دانشگاه ذیربط، به رشته دیگری تغییر رشته دهد.

62-1- ادامه تحصیل متقاضی در رشته قبلی از نظر مقررات آموزشی بلامانع باشد.

62-2- حداقل یک ششم و حداکثر یک سوم کل واحدهای دوره را گذرانده باشد.

براساس نامه شماره 500/711 مورخ 1393/7/16 معاونت آموزشی وزارت حداقل یک نیمسال و حداکثر یک سوم واحدهای دوره، تغییر یافت.

62-3- نمره آزمون ورودی متقاضی در سال ورود به دانشگاه از نمره آزمون آخرین فرد پذیرفته شده همان سال در سهمیه و

رشته مورد تقاضا در دانشگاه مقصد کمتر نباشد .

4-62- باتوجه به مدت مجاز تحصیل ، امکان گذراندن واحدهای درسی مورد نیاز در رشته جدید را داشته باشد .

ماده (63) تغییر رشته باید در مقاطع هم سطح تحصیلی صورت گیرد در غیر اینصورت فقط از مقطع بالاتر به مقطع پایین تر امکان پذیر است .

ماده (64) در صورت موافقت با تقاضای تغییر رشته ، دانشجو موظف است در اولین نیمسال تحصیلی پس از موافقت در رشته جدید ثبت نام و انتخاب واحد نماید و در صورت ثبت نام ، حق بازگشت به رشته قبلی را ندارد .

تبصره : اقدام نکردن دانشجو به ثبت نام در رشته جدید در وقت معین به منزله انصراف از تغییر رشته تلقی می شود و حق تغییر رشته تا پایان دوره از وی سلب می شود.

ماده (65) دانشجو تا قبل از ثبت نام در رشته جدید تابع مقررات رشته قبلی می باشد.

ماده (66) در صورتی که دانشجو هم زمان دارای شرایط انتقال و تغییر رشته باشد ، تغییر رشته توأم با انتقال بلامانع است .

تبصره: تغییر رشته توأم با انتقال از وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی به وزارت علوم ، تحقیقات و فن آوری و برعکس در صورت داشتن شرایط تغییر رشته و انتقال بلامانع می باشد

ماده (67) دروسی که دانشجو در رشته قبلی گذرانده است در گروه آموزشی رشته جدید بررسی و معادل سازی می شود و فقط درسهایی از وی پذیرفته می شود که به تشخیص گروه آموزشی با دروس رشته جدید ، حداقل 80٪ اشتراک محتوای داشته باشد و نمره هریک از آن درسا نیز از 12 کمتر نباشد.

تبصره 1: دروس پذیرفته شده در کارنامه دانشجو ثبت و نمرات آنها در محاسبه میانگین کل منظور می گردد، ولی نمرات درسهای پذیرفته نشده بدون احتساب در میانگین ، در کارنامه دانشجو باقی می ماند. در این صورت چنانچه میانگین کل واحد های پذیرفته نشده کمتر از 12 باشد با تصمیم شورای آموزشی دانشگاه ، جمعا بعنوان یک نیمسال مشروطی ، در سابقه تحصیلی دانشجو در رشته جدید منظور خواهد شد.

تبصره 2: در صورتی که تعداد واحدهای دروس پذیرفته نشده دانشجو در حدی باشد که امکان گذراندن واحدهای مورد نیاز رشته جدید را در طول مدت مجاز تحصیل از دانشجو سلب کند ، با تقاضای تغییر رشته او موافقت نمی شود .

ماده (68) متقاضی تغییر رشته باید درخواست خود را به انضمام مدارک لازم حداقل 6 هفته پیش از شروع نیمسال تحصیلی به آموزش دانشگاه محل تحصیل خود تسلیم کند .

ماده (69) چنانچه دانشجو در دوران تحصیل، دچار بیماری یا سانحه ای گردد که به تشخیص شورای پزشکی دانشگاه و تایید شورای آموزشی دانشگاه توانایی ادامه تحصیل در دوره دکترای عمومی دندان پزشکی و یا امکان بهره گیری از کارآیی حاصل از آن را از دست بدهد، اجازه ادامه تحصیل در دوره دکترای عمومی دندان پزشکی را ندارد و می تواند با رعایت سایر مقررات به رشته دیگری که از لحاظ نمره آزمون ورودی نزدیکترین نمره را دارد تغییر رشته دهد. در این حال دانشجو از رعایت شرایط موضوع ماده 62 به استثنای بند یک معاف خواهد بود.

تبصره: در مواردی که دانشجو در طول دوره تحصیل دچار اختلالات روانی و رفتاری یا بیماری جسمی و نقص عضو مؤثر گردد به نحوی که توانایی ادامه تحصیل در هیچ یک از رشته های گروه آزمایشی مربوط را نداشته باشد، می تواند با نظر شورای پزشکی دانشگاه و تأیید شورای آموزشی دانشگاه به رشته ای در گروه آزمایشی دیگر که از لحاظ نمره آزمون ورودی نزدیکترین نمره را دارد، پس از کسب موافقت دانشگاه مقصد تغییر رشته دهد.

فصل یازدهم

پذیرش واحدهای درسی پذیرفته شدگان آزمون سراسری

ماده (70) معادل سازی و پذیرش دروسی که دانشجو قبلاً در دانشگاه ها یا دیگر مقاطع تحصیلی گذرانده است با رعایت شرایط به شرح زیر مجاز است:

1-70- دانشجو با توجه به سوابق تحصیلی خود، مجاز به شرکت در آزمون ورودی رشته جدید باشد.

70-2- دانشگاه قبلی و مدارک تحصیلی آن مورد تایید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا وزارت علوم، تحقیقات و فناوری باشد.

70-3- تحصیل دانشجو در دانشگاه قبلی مطابق برنامه مصوب شورای عالی برنامه ریزی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا وزارت علوم، تحقیقات و فناوری باشد.

70-4- محتوای آموزشی دروس گذرانده شده با دروس رشته جدید به تشخیص گروه آموزشی ذیربط حداقل 80٪ اشتراک محتوایی داشته و نمره هر یک از دروس از 12 کمتر نباشد.

تبصره 1: معادل سازی دروس تخصصی در مقاطع هم سطح یا از مقاطع بالاتر به پائین تر امکان پذیر است.

تبصره 2: معادل سازی و پذیرفتن دروس توسط گروه های آموزشی ذیربط در دانشگاه پذیرنده انجام می شود.

ماده (72) به ازای هر 20 واحد از دروس پذیرفته شده دانشجو، یک نیمسال تحصیلی از حداکثر مدت مجاز تحصیل وی کاسته می شود.

برابرنامه شماره 523/113 مورخ 1398/3/3 شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی (تعداد واحدهای گذرانده شده باید برابر یا بیشتر از تعداد واحدهای درس در رشته جدید باشد).

فصل دوازدهم

پایان نامه

ماده (73) پایان نامه بخشی از دوره دکترای عمومی دندان پزشکی است که طی آن دانشجو موظف است در یک زمینه مربوط به رشته تحصیلی خود تحت نظر استاد راهنما به تحقیق بپردازد.

ماده (74) دانشجویان دوره دکترای عمومی دندان پزشکی می بایست پس از گذراندن 120 واحد درسی تا یکسال موضوع پایان نامه خود را انتخاب و به ثبت برسانند .

تبصره : به دانشجویانی که موضوع پایان نامه خود را در مدت مقرر به ثبت نرسانند ، تا زمان ثبت موضوع پایان نامه ، واحد درسی جدید ارائه نخواهد شد .

ماده (75) استاد راهنما با پیشنهاد دانشجو ، موافقت استاد راهنما و تایید گروه آموزشی مربوطه و تصویب شورای پژوهشی دانشکده مربوطه تعیین می گردد.

تبصره 1: رتبه استاد راهنما حداقل استادیاری است . در موارد استثنایی با تایید شورای پژوهشی دانشکده می توان از اعضای هیات علمی مربی نیز به عنوان استاد راهنما استفاده نمود .

ماده (76) در صورت لزوم به پیشنهاد استاد راهنما یک نفر از اعضای هیات علمی یا متخصصان و محققان برجسته پس از تایید شورای پژوهشی دانشکده به عنوان استاد مشاور تعیین می شود .

ماده (77) انتخاب موضوع پایان نامه باید با هدایت استاد راهنما باشد .

ماده (78) موضوع پایان نامه نباید تکراری باشد به این معنا که پایان نامه با عنوان مشابه یا متفاوت ولی محتوای یکسان در 5 سال اخیر در دانشگاه ذیربط گرفته نشده باشد .

ماده (79) هر دانشجو باید یک موضوع را به عنوان پایان نامه انتخاب کند .

تبصره : انتخاب موضوع پایان نامه توسط گروهی از دانشجویان (حداکثر 3 نفر) پس از تایید استاد راهنما و تصویب شورای پژوهشی دانشکده به شرط رعایت موارد ذیل مجاز است .

الف: حجم و اهمیت موضوع تحقیق با تعداد دانشجویان تناسب داشته باشد .

ب: تقسیم بندی موضوع تحقیق به گونه ای باشد که هر یک از دانشجویان ذیربط بتوانند انجام بخش مستقلی از پایان نامه را عهده دار شوند .

ماده 80) جهت ثبت موضوع پایان نامه باید مراحل ذیل طی شود.

الف: انتخاب موضوع پایان نامه با هدایت استاد راهنما

ب: بررسی تکراری نبودن موضوع پایان نامه توسط معاونت پژوهشی دانشکده.

ج: تصویب طرح پیشنهادی پایان نامه در گروه آموزشی مربوطه

د: ارائه طرح پیشنهادی پایان نامه از طرف گروه به معاونت پژوهشی دانشکده جهت تصویب در شورای پژوهشی دانشکده

ه: ابلاغ مصوبه شورای پژوهشی دانشکده به استاد راهنما جهت شروع پایان نامه

تبصره: فاصله زمان ثبت موضوع پایان نامه تا زمان دفاع آن نباید کمتر از یک سال باشد.

ماده 81) هر پایان نامه باید حاوی موارد زیر باشد:

الف: چکیده به زبان فارسی و انگلیسی (اهمیت و زمینه کار، مواد و روش، نتایج و نتیجه گیری)

ب: مقدمه (دلایل اهمیت موضوع پژوهش، اطلاعات کلی در زمینه پژوهش و اهداف پژوهش)

ج: بررسی متون

د: روش کار (نوع پژوهش، محیط و مواد پژوهش، حجم نمونه و روش نمونه گیری، روش جمع آوری اطلاعات، روش تجزیه و تحلیل داده ها و انواع آزمون های آماری و مراحل انجام کار).

ز: نتایج (استفاده از آزمون های آماری، جداول، نمودارها و بیان نتایج)

و: بحث و نتیجه گیری (بررسی نتایج حاصله، مقایسه نتایج با سایر مطالعات، بررسی علت تفاوت نتایج پژوهش با سایر مطالعات، بررسی نقایص و محدودیت های پژوهش، نتیجه گیری نهایی و ارائه پیشنهادات)

ه: مراجع

ماده 82) نگارش پایان نامه به زبان انگلیسی بلامانع می باشد ولی لازم است علاوه بر چکیده به زبان انگلیسی، چکیده به زبان فارسی نیز داشته باشد.

ماده 83) هیأت داوران که مسئولیت تصمیم گیری نهایی در مورد پایان نامه ها را بر عهده دارند از اعضای زیر تشکیل می شود.

1. استاد راهنما

2. استاد مشاور (در صورت وجود)

3. نماینده شورای پژوهشی دانشکده

4. نماینده گروه آموزشی مرتبط با پایان نامه

5. یک عضو از اعضای هیأت علمی یا محققان، متخصصان و صاحب نظران به انتخاب گروه آموزشی مربوطه

تبصره: مرتبه علمی استاد راهنما و اعضای هیأت علمی باید حداقل استاد یاری باشد، در شرایط خاص پس از تأیید شورای پژوهشی دانشکده می تواند مربی باشد. در خصوص محققان و متخصصان و صاحب نظران داشتن مدرک دکتری تخصصی الزامی است.

ماده 84) ارزشیابی پایان نامه ها توسط هیأت داوران در مقیاس نمره گذاری از صفر تا بیست صورت میگیرد و با توجه به نمرات مربوط به چهار درجه به شرح ذیل متمایز می شوند.

-عالی پایان نامه های با نمره 19 تا 20

-بسیار خوب پایان نامه های با نمره 17 تا 18/99

- خوب پایان نامه های با نمره 14 تا 16/99

- غیر قابل قبول پایان نامه های با نمره کمتر از 14

تبصره: پایان نامه هایی می توانند درجه عالی را کسب نمایند که تحقیقاتی بوده و یا در یکی از مجلات علمی معتبر داخل یا خارج از کشور به صورت مقاله چاپ شده و یا اخذ پذیرش چاپ را در این مجلات ارائه نمایند. بدیهی است که ارائه مقاله و یا اخذ پذیرش چاپ مقاله باید قبل از دفاع از پایان نامه و تعیین نمره نهایی صورت گیرد.

ماده 85) کلیه دانشجویان موظف به دفاع از پایان نامه خود در آخرین نیمسال تحصیلی می باشند و چنانچه دانشجو در چهار

چوب سنوات مجاز تحصیلی نتواند از پایان نامه خود دفاع و نمره قبولی کسب نماید، علی رغم این که کلیه واحد های درسی دوره آموزشی مربوطه را با موفقیت گذرانده باشد، اخراج خواهد شد.

ماده 86) تعداد واحد ها و نمره پایان نامه دانشجویان در آخرین نیمسال تحصیلی ثبت شده و دانشجو از رعایت حداکثر واحد های مجاز در آخرین نیم سال تحصیلی معاف است.

ماده 87) زمان فارغ التحصیلی دانشجو، زمانی است که تمامی واحد های درسی خود را از جمله پایان نامه را گذرانده باشد (هر کدام که مؤخر باشد)

ماده 88) کلیه حقوق مکتسب از پایان نامه متعلق به دانشگاه است.

ماده 89) یک نسخه از خلاصه هر پایان نامه می بایست به حوزه معاونت تحقیقات و فناوری وزارت متبوع جهت بهره برداری و اطلاع رسانی به دیگر مراکز، ارسال گردد.

فصل سیزدهم

فراغت از تحصیل

ماده 90) دانشجویی که کلیه واحد های درسی دوره دکترای عمومی دندان پزشکی و پایان نامه را طبق برنامه مصوب بر اساس مقررات این آیین نامه با موفقیت گذرانده باشد، فارغ التحصیل دوره دکترای عمومی دندان پزشکی شناخته می شود.

ماده 91) این آیین نامه در 13 فصل، 91 ماده و 86 تبصره در بیست و هفتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ 7 آذر 1383 به تصویب رسیده و از ابتدای سال تحصیلی 85-1384 برای آن دسته از دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می شوند لازم الاجرا است و از تاریخ اجراء کلیه آیین نامه ها و بخش نامه های قبلی مغایر با آن برای این دسته از دانشجویان لغو می شود.

بخش چهارم

آیین نامه دوره

دکتری عمومی داروسازی

مصوب بیست و هفتمین جلسه شورای عالی

برنامه ریزی مورخ 83/9/7

فصل 1

شرایط ورود و نام نویسی

ماده 1) شرایط ورود به دوره دکتری عمومی داروسازی به شرح زیر است:

- 1-1- پذیرفته شدن در آزمون ورودی
- 1-2- برخورداری از سلامت کامل تن و روان بر اساس ضوابط شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی.
- 1-3- مجاز بودن به تحصیل از نظر قوانین ومقررات جاری کشور وداشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی برابر مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی.
- 1-4- داشتن گواهینامه پایان دوره متوسطه (نظام قدیم) ویا گواهینامه دوره پیش دانشگاهی (نظام جدید)از داخل یا خارج از کشورمورد تایید وزارت آموزش وپرورش (باتوجه به نظام جدید آموزش متوسطه)یا برابر آموزش های حوزوی(مطابق مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی).
- 1-5- سپردن تعهد خدمت براساس ضوابط وقانون آموزش رایگان یا پرداخت شهریه مطابق تعرفه ومقرراتی که از طریق مراجع ذیربط صادر می شود.

تبصره 1: چنانچه دانشجو باتوجه به ضوابط اعلام شده در دفترچه آزمونسراسری سازمان سنجش آموزش کشور از سلامت جسمی وروانی لازم برای دوره دکتری عمومی داروسازی برخوردار نباشد،براساس نظر شورای پزشکی دانشگاه، اجازه تحصیل در دوره دکتری عمومی داروسازی را ندارد.

تبصره 2: ارائه تاییدیه تحصیلی دوره متوسطه نظام قدیم یا پیش دانشگاهی نظام جدید در زمان ثبت نام و حداکثر تا پایان نیمسال اول تحصیلی و ارائه اصل گواهینامه پایان دوره متوسطه یا اصل گواهینامه دوره پیش دانشگاهی حداکثر تا یک سال بعد از ثبت نام اولیه الزامی است.

تبصره 3: پرداخت شهریه، دانش آموختگان دوره دکتری عمومی داروسازی را از انجام دیگر تعهدات قانونی خاص معاف نمی کند.

ماده 2) پذیرفته شدگان آزمون ورودی موظفند در مهلت هایی که توسط سازمان سنجش آموزش کشور یا دانشگاه اعلام می شود برای نام نویسی وانتخاب واحد به دانشگاه ذیربط مراجعه نمایند.عدم مراجعه برای نام نویسی در نخستین نیمسال تحصیلی پس از اعلام نتایج آزمون،انصراف از تحصیل تلقی خواهد شد.

ماده 3) دانشجو موظف است در هر نیمسال تحصیلی در زمانی که دانشگاه اعلام می کند،برای ادامه تحصیل وانتخاب واحد به اداره آموزش مراجعه کند،عدم مراجعه دانشجو برای نام نویسی در یک نیمسال بدون اطلاع و عذر موجه به منزله ترک تحصیل است و دانشجو اخراج خواهد شد.

تبصره 1: در موارد استثنایی که دانشجو ترک تحصیل خود راموجه می داند باید دلایل آن را حداکثر تا یک ماه قبل از پایان همان نیمسال به صورت مکتوب به اداره آموزش ارائه دهد،درصورت تایید موجه بودن ترک تحصیل توسط شورای آموزشی دانشگاه،آن نیمسال جزو مدت مجاز تحصیل وی محسوب و مرخصی تحصیلی برای آن نیمسال صادر می شود.

تبصره 2: دانشجویی که ترک تحصیل نموده، چنانچه بخواهد مدارک تحصیلی خود را دریافت نماید موظف است به کلیه تعهدات قانونی دوران تحصیل خود عمل نماید.

ماده 4) دانشجو در یک زمان حق نام نویسی و ادامه تحصیل در بیش از یک رشتهودریک یا چند دانشگاه اعم از دولتی یا غیر دولتی را نخواهد داشت.درصورت تخلف،به تشخیص کمیته نظارت برحسن اجرای مقررات آموزشی وزارت متبوع از ادامه تحصیل در یکی از رشته های انتخابی محروم و سوابق تحصیلی وی باطل اعلام می شود و دانشجو در این حال موظف است کلیه هزینه های مربوط به رشته حذف شده را مطابق تعرفه های تعیین شده به دانشگاه ذیربط بپردازد.

تبصره: دانشجویان ممتاز(استعدادهای درخشان)از شمول این ماده مستثنی وتابع آئین نامه وضوابط مربوط به خود می باشند.

فصل دوم

نظام آموزشی

ماده 5) آموزش دوره دکتری عمومی داروسازی مبتنی بر نظام واحدی است. در نظام واحدی، ارزش هر درس با تعداد واحدهای آن درس سنجیده می شود و قبولی دانشجو در یک درس به همان درس محدود می شود.

ماده 6) هر واحد درس، مقدار یا میزان درسی است که مفاد آن به ترتیب به صورت نظری 17 ساعت، عملی یا آزمایشگاهی 34 ساعت کار آموزی و کارآموزی در عرصه 51 ساعت در طول یک نیمسال تحصیلی یا دوره تابستانی، طبق برنامه مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی تدریس می شود.

ماده 7) برنامه دوره دکتری عمومی داروسازی شامل مراحل به شرح زیر است:

مرحله اول: دروس عمومی و علوم پایه

مرحله دوم: دروس اختصاصی داروسازی، کارآموزی، کارآموزی در عرصه و پایان نامه

ماده 8) هر سال تحصیلی مرکب از دو نیمسال تحصیلی و در صورت ضرورت و داشتن امکانات یک دوره تابستانی است.

ماده 9) هر نیمسال تحصیلی عبارت از 17 هفته آموزشی و هر دوره تابستانی برابر 6 هفته آموزشی با رعایت مفاد ماده 6 است.

تبصره 1: طول مدت امتحانات پایان نیمسال یا پایان دوره تابستانی جزو مدت 17 هفته و 6 هفته آموزش محسوب نمی شود.

تبصره 2: در موارد استثنایی و ضروری، شامل وقوع بلایای طبیعی، عدم امکان حضور استاد مربوط در طول 17 هفته، بیماری استاد و مواردی از این قبیل، به پیشنهاد دانشکده مربوطه و موافقت شورای آموزش دانشگاه می توان درس یا درسهایی را در مدتی کوتاهتر از 17 هفته جهت کلیه دانشجویانی که آن درس یا در سها را اخذ کرده اند تدریس نمود، مشروط بر اینکه مجموع ساعات هر واحد درسی از میزان مقرر در ماده 6 این آیین نامه کمتر نشود، شرکت در کلیه کلاسها مطابق ساعات هر واحد درسی الزامی است.

*** دقت : برای آگاهی از مصوبه شورای آموزشی از نحوه ارایه واحد معرفی به استاد به آیین نامه دکتری پزشکی مراجعه نمایند.

ماده 10) تمام دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی موظفند برنامه درسی و سرفصل مصوب شورای عالی برنامه ریزی را اجرا نمایند

تبصره: ترتیب دروس با رعایت پیش نیازها، تنظیم برنامه تحصیلی دانشجویان در طول دوره، روش تدریس و جابجا کردن ریز مواد و طرح مطالب جدید در یک درس و انتخاب منابع برعهده دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی است. بدیهی است منابع جهت امتحان جامع علوم پایه از طرف وزارت متبوع تعیین می شود.

تبصره 2: آن دسته از دانشگاههای علوم پزشکی که حداقل سه دوره دکتری عمومی داروسازی فارغ التحصیل داشته اند، در صورت تأیید شورای آموزشی دانشکده و دانشگاه می توانند با توجه به مقتضیات و امکانات، حداکثر به میزان ده درصد کل واحدهای به برنامه مصوب اضافه کنند.

ماده 11) در پایان مرحله اول، امتحان جامع علوم پایه برگزار می شود و قبولی در این امتحان شرط ورود به دوره بعدی می باشد.
تبصره 1: شرط شرکت در امتحان جامع علوم پایه، قبولی در کلیه درسهای مرحله اول (درسهای علوم پایه و کلیه درسهای عمومی) و کسب میانگین کل 12 از این مرحله است. با این حال در شرایطی که دانشجو تنها یک درس عمومی باقی داشته باشد، می تواند در امتحان جامع علوم پایه شرکت کند و در صورت قبولی، درس باقیمانده را در دوره بعدی بگذراند بدیهی است نمره این درس در میانگین مرحله دوم محاسبه خواهد شد.

تبصره 2: چنانچه نمرات تعدادی از دروسی که دانشجو گذرانده و در امتحانات آنها شرکت کرده است در زمان معرفی به آزمون جامع علوم پایه اعلام نشده باشد، دانشجو به صورت مشروط در آزمون شرکت می نماید. در صورتی که بعد از اعلام نمره، دانشجو در آن درس مردود شده باشد یا علی رغم قبولی، میانگین کل مرحله اول وی به 12 نرسیده باشد، نتیجه آزمون وی کان لم یکن می باشد و آزمون مذکور جزو تعداد دفعات شرکت در آزمون او محاسبه نخواهد شد و تا کسب نمره قبولی در درس مردودی و همچنین کسب میانگین لازم، اجازه شرکت در آزمون جامع بعدی را حتی به صورت مشروط نخواهد داشت.

ماده 12) شرکت در امتحان جامع علوم پایه تا سه نوبت مجاز است. چنانچه دانشجو در امتحان مزبور نمره قبولی کسب نکند از ادامه تحصیل در دوره دکتری عمومی داروسازی محروم می شود.

تبصره 1: غیبت غیر موجه در امتحان جامع علوم پایه به منزله یک نوبت شرکت در امتحان محسوب می شود.

تبصره 2: دانشجویی که به علت مردود شدن در امتحان جامع علوم پایه از ادامه تحصیل در دوره دکتری عمومی داروسازی محروم می شود، می تواند برابر دستورالعمل تغییر رشته دانشجویان دوره دکتری عمومی پزشکی، دندانپزشکی و داروسازی که از ادامه تحصیل در دوره دکتری عمومی محروم می شوند، مصوب بیست و دومین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ 82/04/28 به رشته دیگری در مقاطع کاردانی، کارشناسی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته تغییر رشته دهد.

ماده 13) محل کار آموزی و کارآموزی در عرصه داروسازی، داروخانه، بیمارستان، بخش اورژانس، مرکز بهداشتی و درمانی روستایی و شهری و صنایع داروسازی می باشد.

فصل سوم

واحدهای درسی و طول مدت تحصیل

ماده 14) حداقل تعداد واحدهای درسی لازم برای فراغت از تحصیل در دوره دکتری عمومی داروسازی، طبق برنامه آموزشی مصوب آن دوره در شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی است.

ماده 15) دانشجو در هر نیمسال تحصیلی در کلیه مراحل آموزش دوره دکتری عمومی داروسازی باید حداقل 12 و حداکثر تا 20 واحد درسی، انتخاب نماید.

تبصره 1: در آخرین نیمسال تحصیلی هریک از مراحل آموزشی، دانشجو از رعایت شرط حداقل 12 واحد معاف است.

تبصره 2: در صورتی که میانگین کل نمرات دانشجو در یک نیمسال تحصیلی حداقل 17 باشد می تواند با نظر استاد راهنما و موافقت دانشکده، در نیمسال بعد حداکثر تا 24 واحد درسی را انتخاب کند.

تبصره 3: در مواردی که دانشجو حداکثر 24 واحد باقیمانده برای گذراندن هریک از مراحل آموزشی را داشته باشد، در صورتی که در نیمسال قبل مشروط نشده باشد با تایید دانشکده می تواند تمامی آن واحدها را در آن نیمسال بگذراند.

تبصره 4: در دوره تابستانی، دانشجو مجاز به انتخاب بیش از 6 واحد درسی نمی باشد.

ماده 16) آن دسته از پذیرفته شدگان آزمون سراسری ورودی دانشگاهها در دوره دکتری عمومی داروسازی که نمره خام مواد امتحانی آنها در آزمون ورودی، در یک یا چند درس به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه پذیرنده از حد نصاب معینی کمتر باشد، موظفند حسب نیاز رشته، دروسی را که آن دانشگاه تعیین می کند بعنوان دروس پیش نیاز دانشگاهی علاوه بر دروس مندرج در برنامه مصوب، در اولین یا دومین نیمسال تحصیلی بگذرانند.

تبصره 1: تعیین نوع درس، تعداد واحد، ریز مواد، نحوه ارائه و زمان تدریس دروس پیش نیاز دانشگاهی برعهده شورای آموزشی دانشگاه پذیرنده و بر اساس پیشنهاد گروههای آموزشی است.

تبصره 2: سازمان سنجش آموزش کشور پس از اعلام نتایج آزمون ورودی، کارنامه پذیرفته شدگان، مشتمل بر نمره خام آنها را در هریک از مواد امتحانی در اختیار دانشگاههای ذیربط قرار می دهد.

تبصره 3: ارائه دروس پیش نیاز دانشگاهی و چگونگی اجرای آنها، در دانشگاهها از هر لحاظ از جمله ثبت نمرات در کارنامه دانشجو، احتساب در میانگین پایان نیمسال و مشروطی و میانگین کل نمرات دانشجو، مانند دروس دانشگاهی و تابع مقررات آموزش عالی است.

تبصره 4: به حداکثر طول دوره تحصیل دانشجویانی که حداقل 8 واحد از دروس پیش نیاز دانشگاهی را گذرانده باشند، حداکثر یک نیمسال تحصیلی افزوده می شود.

ماده 17) حداکثر مدت مجاز تحصیل در دوره دکتری عمومی داروسازی 9/5 سال است.

دقت : بر اساس ماده 67 آیین نامه دکتری عمومی داروسازی قبلی (78/9/20) حداکثر دوره دکتری داروسازی برای ورودی های قبل از سال 84 حداکثر 9 سال می باشد.

تبصره 1: دانشجویی که نتواند در مدت 4 سال اول دوره آموزش داروسازی در امتحان جامع علوم پایه نمره قبولی کسب کند از ادامه تحصیل در رشته داروسازی محروم می شود و چنانچه میانگین نمرات درسهای که گذرانده است حداقل 10 باشد، می تواند برابر دستورالعمل مندرج در تبصره 2 ماده 12 به رشته دیگری در مقاطع کاردانی، کارشناسی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته تغییر رشته دهد.

تبصره 2: دوره تحصیلی دانشجویی که نتواند در مدت 5 سال از شروع مرحله دوم، این مرحله را به پایان برساند با تصویب شورای آموزشی دانشگاه حداکثر 12 ماه دیگر قابل تمدید است، مشروط بر آن که مدت مجاز تحصیل وی به پایان نرسیده باشد.

فصل چهارم

حضور و غیاب

ماده 18: حضور دانشجو در تمامی جلسات مربوط به هر درس و واحدهای کارآموزی و کار آموزی در عرصه الزامی است و عدم حضور دانشجو در هر یک از جلسات، غیبت محسوب می شود.

ماده 19: ساعات غیبت دانشجو در هر درس نظری از 4/17، عملی و آزمایشگاهی از 2/17، کار آموزی و کار آموزی در عرصه از 1/10 مجموع ساعات آن درس نباید تجاوز کند، در غیر این صورت نمره دانشجو در آن درس صفر محسوب می شود.

تبصره 1: غیبت در جلسات درس تا سقف مشخص شده در ماده 19، در صورتی مجاز خواهد بود که با ارائه مدارک مستند و تشخیص استاد موجه شناخته شود. نحوه برخورد با غیبت دانشجو (موجه یا غیر موجه) برعهده استاد و با تایید دانشکده خواهد بود.

تبصره 2: در صورتی که غیبت دانشجو در هر درس بیش از میزان تعیین شده در ماده 19 باشد ولی غیبت او با تشخیص شورای آموزشی دانشگاه موجه تشخیص داده شود، آن درس حذف می شود. در اینحال رعایت حداقل 12 واحد در هر نیمسال الزامی نیست. ولی نیمسال مذکور به عنوان یک نیمسال کامل جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب می گردد.

ماده 20: غیبت غیر موجه در امتحان هر درس به منزله گرفتن نمره صفر در آن درس و غیبت موجه در امتحان هر درس موجب حذف آن درس خواهد بود. تشخیص موجه بودن غیبت در جلسه امتحان برعهده شورای آموزشی دانشگاه است.

فصل پنجم

حذف و اضافه

ماده 21: دانشجو می تواند در هر نیمسال تحصیلی، تا دوهفته پس از شروع نیمسال تحصیلی، حداکثر دو درس اخذ شده خود را حذف یا دو درس دیگر اخذ نماید و یا دو درس اخذ شده را با دو درس دیگر جابجا نماید، مشروط بر اینکه تعداد واحدهای اخذ شده وی از حد مقرر در ماده 15 تجاوز نکند.

تبصره 1: غیبت در جلسات دوهفته اول هر درس به دلیل حذف و اضافه و یا به هر دلیل دیگر مجاز نیست و در صورت پیش آمد، جزو و حداکثر غیبت مجاز دانشجو (میزان تعیین شده در ماده 19) محاسبه و مفاد ماده مذکور اجرا خواهد شد.

تبصره 2: حذف و اضافه در دوره تابستانی امکان پذیر نیست.

ماده 22: در صورت اضطرار، دانشجو می تواند تا 5 هفته قبل از پایان نیمسال تحصیلی فقط یکی از دروس نظری (عملی براساس نامه شماره 500/272 مورخ 97/3/24 معاون آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی) خود را با تأیید گروه آموزشی مربوط حذف کند، مشروط بر اینکه اولاً غیبت دانشجو در آن درس بیش از میزان تعیین شده در ماده 19 نباشد و ثانیاً تعداد واحدهای باقیمانده وی از 12 واحد کمتر نشود.

ماده 23: حذف کلیه درسهای اخذ شده در یک نیمسال، حداکثر تا قبل از شروع امتحانات پایان آن نیمسال تنها در صورتی مجاز است که بنا به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه، دانشجو قادر به ادامه تحصیل در آن نیمسال نباشد. در این صورت آن نیمسال برای دانشجو مرخصی تحصیلی محسوب خواهد شد محاسبه یا عدم محاسبه این مرخصی در سنوات مجاز تحصیل دانشجو به عهده شورای آموزشی دانشگاه است.

تبصره: حذف کلیه دروس اخذ شده در دوره تابستانی حداکثر تا قبل از شروع امتحانات آن دوره با تایید شورای آموزشی دانشگاه امکان پذیر است.

فصل ششم

ارزشیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو

ماده 24) ارزیابی پیشرفت دانشجو در هر درس براساس میزان حضور و فعالیت در کلاس، انجام فعالیتهای آموزشی و نتایج امتحانات بین نیمسال و پایان نیمسال صورت می گیرد و استاد یا اساتید هر درس مرجع ارزیابی دانشجو در آن درس است.

ماده 25) ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو در واحدهای کارآموزی و کارآموزی در عرصه، باتوجه به موارد زیر انجام می شود:

25-1- رعایت اخلاق اسلامی و حرفه ای ، حفظ شئون دانشجویی و حسن رابطه با بیماران، مراجعین و کارکنان بخش

25-2- حضور مرتب و تمام وقت در واحدها و کلاسهای مربوطه

25-3- دقت و احساس مسئولیت در انجام امور محوله طبق ضوابط واحد مربوطه

25-4- افزایش مهارت و بهره گیری دانشجو از واحدهای کارآموزی و کارآموزی در عرصه

25-5- شرکت در امتحانات پایانی واحدها و کسب نمره لازم

ماده 26) برگزاری امتحان کتبی در پایان هر نیمسال تحصیلی دوره دکتری عمومی داروسازی الزامی است و امتحان واحدهای کارآموزی و کارآموزی در عرصه در پایان هر درس انجام می شود.

ماده 27) معیار ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو، براساس مفاد مندرج در مواد 24 و 25 به صورت نمره تعیین می شود و نمره دانشجو در هر درس به صورت عددی بین صفر تا 20 مشخص می شود.

ماده 28) حداقل نمره قبولی در کلیه دروسهای مرحله اول (دروس عمومی و علوم پایه) 10 و حداقل میانگین در هر نیمسال مرحله اول و میانگین کل این مرحله 12 می باشد. حداقل نمره قبولی در کلیه دروس مرحله دوم (اختصاصی، واحدهای کارآموزی، کارآموزی در عرصه و پایان نامه 1 و 2 و 3) 12 و حداقل میانگین در هر نیمسال مرحله دوم و میانگین کل این مرحله 14 می باشد. دانشجویی که در هر یک از در سها حداقل نمره قبولی را کسب ننماید در اولین فرصت معین موظف به انتخاب مجدد آن دروسی باشد. با این حال نمرات کلیه دروس اعم از قبولی و یا ردی در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه میانگین محسوب می شود.

تبصره هر یک از دروس نظری و عملی نمره مستقل دارند، اما نمره دروس نظری- عملی که یک درس محسوب می شوند، معدل دو قسمت نظری و عملی و باتوجه به ضرایب هر کدام است. در صورتی که معدل دو قسمت نظری و عملی به 10 نرسد و یا یکی از آنها از 8 کمتر باشد ، هر چند معدل به 10 رسیده باشد هر دو قسمت باید مجدداً تکرار شود.

ماده 29) استاد یا اساتید هر درس موظفند گزارش نمره نهایی دانشجو در آن درس را حداکثر ظرف 10 روز پس از برگزاری امتحان آن درس از طریق گروه، به آموزش دانشکده تسلیم نمایند.

تبصره: پس از اعلام نمره توسط آموزش، دانشجو میتواند حداکثر تا 3 روز پس از اعلام نتایج اعتراضات خود را کتبا به آموزش دانشکده اعلام کند تا رسیدگی لازم صورت پذیرد.

ماده 30) اداره آموزش دانشکده یا واحد ذیربط در هر دانشگاه موظف است نمرات نهایی را حداکثر تا دو هفته پس از برگزاری آخرین امتحان هر نیمسال و بعد از رسیدگی به اعتراضات دانشجویان و رفع اشتباهات احتمالی، به آموزش کل دانشگاه ارسال دارد.

تبصره: نمره پس از اعلام به آموزش کل دانشگاه غیر قابل تغییر است.

ماده 31) در پایان هر نیمسال تحصیلی میانگین نمرات دانشجو در آن نیمسال و میانگین کل نمرات او تا پایان آن نیمسال محاسبه و در پایان هر یک از مراحل نیز میانگین کل نمرات دانشجو در آن مرحله محاسبه و در کارنامه وی ثبت می گردد.

تبصره 1: برای محاسبه میانگین نمرات ، تعداد واحدهای درس در نمره آن درس ضرب می شود و مجموع حاصل ضربها بر تعداد کل واحدهایی که دانشجو برای آنها نمره قبولی یا مردودی دریافت داشته است، تقسیم می شود.

تبصره 2: دوره تابستانی، به عنوان نیمسال تحصیلی محسوب نمی شود. نمرات دروسی که دانشجو در دوره تابستانی می گذراند، تنها در محاسبه میانگین کل مرحله مربوطه محسوب می شود.

ماده 32) میانگین نمرات دانشجو در هیچ نیمسال تحصیلی در مرحله اول نباید از 12 و در مرحله دوم از 14 کمتر باشد، در غیر این صورت نام نویسی دانشجو در نیمسال بعدی بصورت مشروط خواهد بود.

** دقت : براساس مصوبه شورای عالی برنامه ریزی میانگین کل مرحله اول و دوم به 12 اصلاح شده است.

تبصره 1: در مواردی که تعداد واحدهای ارائه شده توسط دانشگاه کمتر از 12 واحد باشد، آن نیمسال جزو سنوات تحصیلی دانشجو محاسبه نخواهد شد ولیکن در صورت کسر میانگین به عنوان نیمسال مشروط محاسبه خواهد شد. در مواردی که بعلت مشکلات دانشجو یا نیمسال آخر در هریک از مراحل آموزش داروسازی تعداد واحدها کمتر از 12 واحد باشد، آن نیمسال جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب و در صورت کسر میانگین به عنوان نیمسال مشروطی نیز محاسبه خواهد شد.

تبصره 2: دانشگاه موظف است موضوع مشروط بودن نام نویسی دانشجو را هربار کتبا به وی و اولیاء او اطلاع دهد و یک نسخه از آن را در پرونده دانشجو ضبط کند. با این وصف عدم اخطار به وی از طرف دانشگاه و یا اظهار بی اطلاعی دانشجو از این امر، مانع از اجرای مقررات نخواهد بود.

ماده 33) دانشجویی که به صورت مشروط نام نویسی می کند حتی در نیمسال آخر در هریک از مراحل آموزش داروسازی، حق انتخاب بیش از 14 واحد درسی در آن نیمسال را ندارد.

تبصره: در موارد استثنایی (محدودیت در سقف سنوات تحصیلی) در آخرین نیمسال هریک از مراحل آموزش داروسازی با توجه به تعدا واحد باقی مانده وسوابق تحصیلی دانشجو، ارائه واحد بیشتر از 14 واحد درسی به دانشجوی مشمول ماده 33 به عهده شورای آموزشی دانشگاه است. در هر صورت این تعدا بیش از 20 واحد نباید باشد.

** دقت : این تبصره شامل دانشجویان ورودی قبل از سال 84 نمی شود.

ماده 34) دانشجویی که برای سه نیمسال متوالی یا چهار نیمسال متناوب مشروط شود، از ادامه تحصیل محروم می شود و چنانچه میانگین کل واحدهایی که گذرانده است حداقل 10 باشد، می تواند برابر دستورالعمل مندرج در تبصره 2 ماده 12 به رشته دیگری در مقاطع کاردانی، کارشناسی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته تغییر رشته بدهد.

ماده 35) میانگین کل نمرات دانشجو در پایان مرحله اول نباید از 12 و در پایان مرحله دوم از 14 کمتر باشد. دانشجویی که در پایان هریک از مراحل دارای میانگین کل کمتر از حد تعیین شده باشد، در صورتی که مدت مجاز تحصیل وی در آن مرحله به پایان نرسیده باشد می تواند درسهایی را که در آنها حسب مورد نمره کمتر از 12 یا 14 آورده است تکرار کند، در غیر اینصورت حق ورود به مرحله بعدی و یافراغت از تحصیل را نخواهد داشت. بدیهی است که نمرات دروس تکراری اضافه بر نمرات قبلی در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه میانگین کل مرحله مربوطه محسوب خواهد شد.

تبصره: دانشجویی که نتواند یا نخواهد از فرصت مذکور در این ماده استفاده کند یا علیرغم استفاده از آن نتواند کمبود میانگین کل خود را جبران نماید چنانچه حداقل میانگین کل واحدهای او 10 باشد، می تواند برابر دستورالعمل مندرج در تبصره 2 ماده 12 به رشته دیگری در مقاطع کاردانی، کارشناسی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته تغییر دهد.

ماده 36) دانشجویی که به دلیل مشروط شدن بیش از حد، از ادامه تحصیل محروم می شود، در صورت انجام یا لغو تعهداتی که در دوران تحصیل سپرده است، می تواند برای تحصیل مجدد به غیر از رشته قبلی خود، در آزمون سراسری شرکت کند و در صورت قبولی در رشته مورد علاقه خود ادامه تحصیل دهد، دانشگاه پذیرنده می تواند، واحدهایی را که دانشجو در رشته قبلی گذرانده است، با برنامه رشته جدید تطبیق داده و مطابق مقررات مربوطه بعضی یا تمام آنها را بپذیرد.

فصل هفتم

مرخصی تحصیلی و انصراف از تحصیل

ماده 37) دانشجو پس از گذراندن یک نیمسال تحصیلی، می تواند در طول مراحل آموزش داروسازی حداکثر دو نیمسال تحصیلی متوالی یا متناوب از مرخصی تحصیلی استفاده نماید.

تبصره 1: موافقت با مرخصی تحصیلی دانشجو در نیمسال اول با شورای آموزشی دانشگاه می باشد.

تبصره 2: مدت مرخصی تحصیلی جزو حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجو در هر مرحله محسوب می شود.

ماده 38: تقاضای مرخصی تحصیلی باید به صورت کتبی ، حداقل دوهفته قبل از شروع نام نویسی هر نیمسال توسط دانشجو به اداره آموزش دانشکده تسلیم گردد.

تبصره 1: چنانچه تقاضای مرخصی تحصیلی خارج از زمان مقرر ارائه شود، تصمیم گیری بعهده شورای آموزشی دانشگاه است.

تبصره 2: اداره آموزش دانشگاه موظف است پس از کسب نظر از دانشکده ذیربط تا قبل از اتمام مهلت نام نویسی، موافقت یا عدم موافقت با درخواست دانشجو را کتبا به وی ابلاغ نماید.

تبصره 3: عواقب ناشی از مرخصی تحصیلی برعهده دانشجو می باشد.

ماده 39: دانشجویان زن باردار شاغل به تحصیل می توانند با رعایت سایر ضوابط و مقررات از یک نیمسال مرخصی زایمان، بدون احتساب در سنوات تحصیل استفاده نمایند.

ماده 40: دانشجویانی که گواهی و عذر پزشکی موجه آنها به تأیید شورای پزشکی و شورای آموزشی دانشگاه رسیده باشد می توانند از حداکثر یک نیمسال مرخصی تحصیلی بدون احتساب در سنوات تحصیل استفاده نمایند.

ماده 41: دانشجویی که تمایل به انصراف از تحصیل داشته باشد باید درخواست انصراف خود را شخصا به اداره آموزش دانشگاه تسلیم نماید. این دانشجو مجاز است فقط برای یک بار حداکثر تا یک ماه قبل از پایان همان نیمسال تقاضای انصراف خود را پس بگیرد. پس از انقضای این مهلت حکم انصراف از تحصیل وی صادر می شود و پس از آن حق ادامه تحصیل در آن رشته را ندارد.

تبصره: دانشجوی منصرف از تحصیل چنانچه بخواهد مدارک تحصیلی خود را دریافت نماید موظف است به کلیه تعهدات قانونی دوران تحصیل خود عمل نماید.

فصل هشتم

انتقال و جابجایی

ماده 42: انتقال به معنی تغییر محل تحصیل دانشجو از یک دانشگاه به دانشگاه دیگر در همان رشته و همان مقطع تحصیلی است.

ماده 43: انتقال دانشجو با توافق دانشگاههای مبدا و مقصد منوط به داشتن همه شرایط زیر است:

- 1-43-** ادامه تحصیل متقاضی در دانشگاه مبدا از نظر مقررات آموزش و انضباطی بلامانع باشد.
- 2-43-** متقاضی حداقل دو نیمسال از دوره آموزشی خود را در دانشگاه مبدا گذرانده باشد.
- 3-43-** واحدهای باقیمانده دانشجو برای دانشگاه مقصد، حداقل نصف کل واحدهای دوره باشد.
- 4-43-** میانگین نمرات دروس گذرانده شده متقاضی حداقل 12 باشد.
- 5-43-** نمره آزمون ورودی متقاضی در سال ورود به تحصیل، از نمره آزمون آخرین فرد پذیرفته شده همان سال در رشته و سهمیه مربوط در دانشگاه مقصد کمتر نباشد.

تبصره: انتقال محل تحصیل دانشجویانی که به دستگاههای اجرایی خاص تعهد سپرده اند، با رعایت شرایط ماده 43 و اعلام موافقت دستگاه اجرائی ذیربط امکان پذیر است.

ماده 44: در موارد زیر انتقال دانشجو به محل یا نزدیکترین محل سکونت دائم خانواده، خارج از شرایط مذکور در ماده 43 به استثنای شرط 1) انجام می شود:

- 1-44-** شهادت، فوت یا معلول شدن سرپرست خانواده دانشجو، به طوری که وی به تشخیص مراجع قانونی به عنوان کفیل خانواده شناخته شود.
- 2-44-** بیماری صعب العلاج یا معلولیت موثر دانشجو، به نحوی که به تشخیص شورای پزشکی قادر به ادامه زندگی بطور مستقل نباشد.

- 3-44-** ازدواج رسمی و دائمی دانشجوی دختر، که محل تحصیل یا اشتغال شوهر به تایید مراجع ذیربط در شهر دیگری باشد.
- تبصره 1:** هریک از موارد مذکور در این ماده باید بعد از قبولی دانشجو در دانشگاه صورت گرفته باشد.
- تبصره 2:** برای کارمندان رسمی یا پیمانی دولت ارائه حکم اشتغال ضروری است و اگر شغل همسر آزاد باشد گواهی اشتغال و سکونت او باید به تأیید مراجع قانونی یا نیروی انتظامی رسیده باشد.
- تبصره 3:** در موارد استثنایی، چنانچه محل تحصیل دانشجوی دختر در تهران باشد و همسر او نیز در شهرستان دانشجو باشد، اگر رشته تحصیلی دختر در شهرستان محل تحصیل همسر موجود نباشد، همسر او می تواند به تهران منتقل شود.
- تبصره 4:** صحت هریک از موارد مذکور به تأیید دانشگاه مقصد نیز برسد.
- ماده 45:** انتقال دانشجو به یکی از دانشگاههای تهران ممنوع است جز در موارد مذکور در ماده 44.
- ماده 46:** انتقال از دانشگاههای غیر دولتی به دانشگاههای دولتی ممنوع است ولی انتقال به عکس آن با موافقت دانشگاههای مبدا و مقصد، با رعایت ضوابط مربوط بلامانع است.
- ماده 47:** انتقال فرزندان اعضاء هیات عملی تابع ضوابط و آیین نامه مربوط به خود می باشد.
- ماده 48:** انتقال دانشجویان ایرانی شاغل به تحصیل در خارج از کشور به دانشگاهها و موسسات آموزش عالی داخل کشور، تابع ضوابط و آیین نامه به خود می باشد.
- ماده 49:** دانشجوی متقاضی انتقال باید درخواست انتقال خود را کتبا با ذکر مورد، حداقل 6 هفته قبل از شروع نیمسال تحصیلی بهاداره آموزش دانشگاه مبدا تسلیم نماید.
- ماده 50:** دانشگاه مبدا در صورت موافقت یا انتقال متقاضی واجد شرایط، موظف است حداکثر ظرف یک هفته، موافقت خود را همراه با درخواست و ریز نمرات دانشجو به دانشگاه مقصد ارسال نماید و دانشگاه مقصد مکلف است حداقل دو هفته قبل از شروع نام نویسی نظر خود را به دانشگاه مبدا اعلام نماید.
- تبصره:** در صورت موافقت با انتقال، کلیه سوابق تحصیلی از دانشگاه مبدا به دانشگاه مقصد ارسال و ارتباط دانشجو با دانشگاه مبدا قطع می شود.
- ماده 51:** در صورت انتقال، واحدهای گذرانده شده دانشجو کهنمرات آنها 12 و یا بالاتر است پذیرفته میشود و پذیرفتن واحدهایی که نمره آنها کمتر از 12 و بیشتر از 10 است، برعهده دانشگاه مقصد می باشد در هر حال عدم پذیرش واحدهای درسی دانشجوی انتقالی در حدودی مجاز است که وی امکان گذراندن واحدهای باقیمانده خود را در طول مدت مجاز تحصیل داشته باشد.
- تبصره 1:** تمام نمرات درسی دانشجو در دانشگاه مبدا اعم از قبولی و یا ردی و سوابق آموزشی دانشجوی انتقالی از لحاظ مشروطی، عینا در کارنامه دانشجو ثبت و در میانگین کل نمرات دانشجو محاسبه می شود.
- تبصره 2:** عدم پذیرش دروس با نمره کمتر از 12 مربوط به مرحله ای است که دانشجو به هنگام انتقال در آن مرحله مشغول به تحصیل است و به مرحله قبلی تسری ندارد.
- ماده 52:** مدرک فراغت از تحصیل دانشجوی انتقالی توسط دانشگاه مقصد صادر می شود و در آن مدرک تعداد واحدهای گذرانده شده دانشجو و مجموع واحدهای اخذ شده در دانشگاههای مبدا و مقصد با ذکر میانگین نمرات و سوابق تحصیلی دانشجو قید می شود.
- ماده 53:** انتقال دانشجو در طول مدت تحصیل فقط برای یکبار مجاز است.

جابجایی

* دقت : برابر مصوبه سال 87 جابجایی در کلیه مقاطع تحصیلی ممنوع شده است .

- ماده 54:** جابجایی دو دانشجو با موافقت دانشگاههای مبدا و مقصد، پس از گذراندن حداقل یک نیمسال و در صورت احراز شرایط زیر در طول مدت تحصیل برای یکبار بلامانع است.
- 1-54-** ادامه تحصیل هر دو دانشجو در دانشگاههای مبدا از نظر مقررات آموزشی و انضباطی بلامانع باشد.

2-54- سال ورود به تحصیل هر دو دانشجو باید یکسان باشد و در هر صورت هر دو دانشجوی متقاضی جابجایی نباید بیش از 50٪ از واحدهای دوره را گذرانده باشند.

3-54- نمره آزمون ورودی متقاضیان در سال ورود به تحصیل از نمره آزمون آخرین فرد پذیرفته شده همان سال در رشته و سهمیه مربوطه در دانشگاه مقصد کمتر نباشد.

تبصره 1: برای جابجایی دانشجویانی که به دستگاههای اجرایی خاص تعهد سپرده اند، کسب موافقت دستگاه اجرایی ذیربط علاوه بر شرایط مذکور الزامی است.

تبصره 2: مدرک فراغت از تحصیل دانشجویانی که جابجا شده اند، توسط دانشگاه مقصد صادر خواهد شد.

ماده 55) دانشجوی متقاضی جابجایی بایستی دو نسخه فرم مربوط به جابجایی را از دانشگاه محل تحصیل خود دریافت و تکمیل نموده و در فاصله پانزدهم الی پایان تیرماه هر سال به آموزش دانشگاه مبدا تسلیم کند.

تبصره 1: دانشجویی متقاضی جابجایی منحصر می تواند یک دانشگاه را به عنوان مقصد انتخاب کند.

تبصره 2: تقاضای جابجایی دانشجویانی که قبلاً یکبار منتقل یا جابجا شده اند پذیرفته نخواهد شد.

ماده 56) دانشگاهها پس از انقضای مهلت تعیین شده نسبت به بررسی تقاضاهای رسیده اقدام و حسب مورد یک نسخه از تقاضاهای تأیید شده را به همراه شرح واحدهایی که متقاضیان گذرانده به دانشگاه مقصد ارسال می دارند.

تبصره: جابجایی منحصر یک بار در سال صورت خواهد گرفت، تقاضاهای جابجایی بایستی حداکثر تا پایان مرداد ماه به دانشگاه مقصد رسیده باشد.

ماده 57) از ابتدای شهریور ماه هر سال تحصیلی تقاضاهای رسیده در شورای آموزشی یا کمیته منتخب آن شورا در دانشگاه مقصد مورد بررسی قرار می گیرد و نتایج تصمیمات متخذه قبل از شروع نام نویسی بر اساس تقویم دانشگاهی، توسط معاون آموزشی دانشگاه مقصد به دانشگاه مبدا و از آن طریق به دانشجویان ذینفع اعلام می گردد.

تبصره: جابجایی دانشجویان متقاضی پس از تصویب شورای آموزشی ویا کمیته منتخب آن شورا امری است قطعی و برای طرفین لازم الاجرا است.

فصل نهم

دانشجوی میهمان

ماده 58) در مواردی که دانشجو، بطور موقت ناگزیر به تغییر محل تحصیل خود باشد، می تواند با توافق دانشگاههای مبدا و مقصد به عنوان دانشجوی میهمان، محل تحصیل خود را به طور موقت برای مدت معین تغییر دهد.

تبصره 1: میهمانی از دوره های روزانه به شبانه، از دانشگاههای حضوری به غیر حضوری، از دانشگاههای دولتی به غیردولتی و بر عکس ممنوع است.

تبصره 2: میهمان شدن دانشجو، مشروط به این است که دانشجو حداقل دو نیمسال تحصیلی خود را در دانشگاه مبدا گذرانده باشد.

تبصره 3: میهمان شدن دانشجو در یک دانشگاه برای گذراندن یک یا چند درس با موافقت دانشگاههای مبدا و مقصد، به شرط آنکه تعداد واحدهای درسی مذکور از 10 واحد کمتر باشد و جمع واحدهای درسی اخذ شده دانشجو در دانشگاه مبدا و مقصد در آن نیمسال از 12 واحد کمتر و از 20 واحد بیشتر نشود، بلامانع است.

ماده 59) تعداد واحدهایی که دانشجو به صورت میهمان (تمام وقت یا تک درس)، در یک یا چند دانشگاه گذرانده است، نباید از 40 درصد کل واحدهای دوره تجاوز نماید.

تبصره 1: انتخاب واحد دانشجوی میهمان در دانشگاه مقصد چه به صورت تک درس و چه به صورت تمام وقت باید با اطلاع گروه آموزشی مربوط در دانشگاه مبدا و طبق شرایط دانشگاه مقصد باشد.

تبصره 2: واحدهایی که دانشجوی میهمان در دانشگاه مقصد می گذراند، عیناً در کارنامه اودر دانشگاه مبدا ثبت می شود و نمرات آنها در محاسبات میانگین نیمسال و میانگین کل او منظور خواهد شد.

تبصره 3: حداقل نمره قبولی دانشجوی میهمان در دانشگاه مقصد 12 می باشد و واحدهایی را که دانشجو در دانشگاه مقصد با نمره کمتر از 12 گذرانده است باید مجدداً بگذراند.
ماده 60: مدرک فراغت از تحصیل دانشجوی میهمان توسط دانشگاه مبدا صادر خواهد شد.

فصل دهم

تغییر رشته

ماده 61: دانشجوی دوره دکتری عمومی داروسازی در طول دوران تحصیل خود می تواند در صورت داشتن شرایط زیر و موافقت دانشگاه ذیربط، به رشته دیگری تغییر رشته دهد:

1-61- ادامه تحصیل متقاضی در رشته قبلی از نظر مقررات آموزشی بلامانع باشد.

2-61- حداقل یک ششم و حداکثر یک سوم کل واحدهای دوره را گذرانده باشد.

براساس نامه شماره 500/711 مورخ 1393/7/16 معاونت آموزشی وزارت حداقل یک نیمسال و حداکثر یک سوم واحدهای دوره، تغییر یافت.

3-61- نمره آزمون ورودی متقاضی در سال ورود به تحصیل از نمره آزمون آخرین فرد پذیرفته شده همان سال در سهمیه و رشته مورد تقاضا در دانشگاه مقصد کمتر نباشد.

4-61- با توجه به حداکثر مدت مجاز تحصیل امکان گذراندن واحدهای درسی مورد نیاز در رشته جدید را داشته باشد.

تبصره 1: تغییر رشته دانشجویانی که از ادامه تحصیل در دوره دکتری عمومی داروسازی محروم می شوند، براساس دستورالعمل مندرج در تبصره 2 ماده 12 انجام می شود.

تبصره 2: تغییر رشته دانشجویانی که به دستگاههای اجرایی خاص تعهد دارند، با رعایت کلیه شرایط این ماده و اعلام موافقت دستگاه اجرایی ذیربط امکان پذیر است.

تبصره 3: تغییر رشته به رشته هایی که در ضوابط گزینش آنها شرایط خاصی پیش بینی شده است، موقوف به احراز شرایط مربوط است.

تبصره 4: دانشجو در طول تحصیل خود تنها برای یک بار می تواند تغییر رشته دهد به استثنای مشمولین مندرج در تبصره 1 همین ماده.

ماده 62: تغییر رشته باید در مقاطع تحصیلی هم سطح صورت گیرد در غیر این صورت فقط از مقطع بالاتر به مقطع پایین تر با رعایت مقررات ماده 61 امکان پذیر است.

ماده 63: در صورت موافقت با تقاضای تغییر رشته، دانشجو موظف است در اولین نیمسال تحصیلی پس از موافقت، در رشته جدید ثبت نام و انتخاب واحد نماید. در صورت ثبت نام، دانشجو اجازه بازگشت به رشته قبلی را ندارد.

تبصره 1: دانشجو تا قبل از ثبت نام در رشته جدید تابع مقررات رشته قبلی می باشد.

تبصره 2: اقدام نکردن دانشجو به نام نویسی در رشته جدید در وقت معین به منزله انصراف از تغییر رشته تلقی می شود و حق تغییر رشته تا پایان دوره از وی سلب می شود.

ماده 64: در صورتی که دانشجو هم زمان دارای شرایط انتقال و همچنین شرایط تغییر رشته باشد، تغییر رشته توأم با انتقال بلامانع است.

تبصره: تغییر رشته توأم با انتقال از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و برعکس در صورت داشتن شرایط تغییر رشته و انتقال، بلامانع است.

ماده 65: دروسی که دانشجو در رشته قبلی گذرانده است، در گروه آموزشی رشته جدید درسی و معادل سازی می شود و فقط دروسی از وی پذیرفته می شود که به تشخیص گروه آموزشی با دروس رشته جدید حداقل 80٪ اشتراک محتوای داشته باشد و نمره هریک از آن دروس نیز از 12 کمتر نباشد.

تبصره 1: دروس پذیرفته شده در کارنامه دانشجو ثبت و نمرات آنها در محاسبه میانگین کل منظور می گردد، ولی نمرات دروسهای پذیرفته نشده بدون احتساب در میانگین در کارنامه دانشجو باقی می ماند. در این صورت چنانچه میانگین کل واحدهای پذیرفته نشده او کمتر از 12 باشد با تصمیم شورای آموزشی دانشگاه، جمعا بعنوان یک نیمسال مشروطی در سابقه تحصیلی دانشجو در رشته جدید منظور خواهد شد.

تبصره 2: در صورتی که تعداد واحدهای دروسهای پذیرفته نشده دانشجو در حدی باشد که امکان گذراندن واحدهای مورد نیاز رشته جدید را در طول مدت مجاز تحصیل از وی سلب کند، با تقاضای تغییر رشته او موافقت نمی شود.

ماده 66) متقاضی تغییر رشته باید درخواست خود را به همراه مدارک لازم حداقل 6 هفته پیش از شروع نیمسال تحصیلی به آموزش دانشگاه محل تحصیل خود تسلیم نماید.

ماده 67) چنانچه دانشجو در دوران تحصیل، دچار بیماری یا سانحه ای گردد که به تشخیص شورای پزشکی دانشگاه و تایید شورای آموزشی دانشگاه توانایی ادامه تحصیل در دوره دکتری عمومی داروسازی ویا امکان بهره گیری از کارایی حاصل از آن را از دست بدهد، اجازه ادامه تحصیل در دوره دکتری عمومی داروسازی را ندارد و می تواند با رعایت سایر مقررات به رشته دیگری که از لحاظ نمره آزمون ورودی نزدیکترین نمره را دارد تغییر رشته دهد. در این حال دانشجو از رعایت مقررات ماده 61 (به استثنای بند یک) معاف خواهد بود.

تبصره: در مواردی که دانشجو در طول تحصیل دچار اختلالات روانی و رفتاری یا بیماری جسمی و نقص عضو موثر گردد به نحوی که توانایی ادامه تحصیل در هیچ یک از رشته های گروه آزمایشی مربوط را نداشته باشد، می تواند بانظر شورای پزشکی دانشگاه و تایید شورای آموزشی دانشگاه به رشته های دیگر پس از موافقت دانشگاه مقصد تغییر رشته دهد.

فصل یازدهم

پذیرش واحدهای درسی

ماده 68) معادل و پذیرش دروسی که دانشجو در دانشگاهها یا دیگر مقاطع تحصیلی گذرانده است با رعایت شرایط زیر مجاز است:

- 1- **68-** دانشجو باتوجه به سوابق تحصیلی خود مجاز به شرکت در آزمون ورودی رشته جدید باشد.
- 2- **68-** دانشگاه قبلی و مدارک تحصیلی آن مورد تائید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا وزارت علوم، تحقیقات و فناوری باشد.
- 3- **68-** تحصیل دانشجو در دانشگاه قبلی مطابق برنامه مصوب شورای عالی برنامه ریزی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ویا وزارت علوم، تحقیقات و فناوری باشد.
- 4- **68-** محتوای آموزشی دروس گذرانده شده با دروس رشته جدید به تشخیص گروه آموزشی ذیربط حداقل 80٪ اشتراک محتوای داشته و نمره هریک از دروس از 12 کمتر نباشد.

تبصره 1: معادل سازی دروس تخصصی در مقاطع هم سطح یا از مقاطع بالاتر به پایین تر امکان پذیر است.

تبصره 2: معادل سازی و پذیرفتن دروس توسط گروه های آموزشی ذیربط در دانشگاه پذیرنده انجام می شود.

ماده 69) نمرات دروس پذیرفته شده از دانشجو در محاسبه میانگین نیمسال محسوب نمی شود ولی در محاسبه میانگین کل دانشجو محسوب خواهد شد.

تبصره: به ازای هر 20 واحد از دروس پذیرفته شده دانشجو، یک نیمسال تحصیلی از حداکثر مدت مجاز تحصیل وی کاسته می شود.

برابرنامه شماره 523/113 مورخ 1398/3/3 شورایعالی برنامه ریزی علوم پزشکی (تعداد واحدهای گذرانده شده باید برابر یا بیشتر از تعداد واحدهای درس در رشته جدید باشد).

فصل دوازدهم

پایان نامه

ماده 70) پایان نامه بخشی از دوره ی دکتری عمومی داروسازی است که طی آن دانشجو موظف است در یک زمینه ی مربوط به رشته ی تحصیلی خود زیر نظر استاد راهنما به تحقیق بپردازد.

ماده 71) دانشجویان دوره دکتری عمومی داروسازی می بایست پس از گذراندن 140 واحد درسی دوره دکتری عمومی داروسازی تا یک سال موضوع پایان نامه خود را انتخاب و به ثبت برسانند.

تبصره: دانشجویی که موضوع پایان نامه خود را در مدت مقرر به ثبت نرساند، تا زمان ثبت موضوع پایان نامه، مجاز به اخذ واحد درسی جدید نخواهد بود.

ماده 72) استاد راهنما به پیشنهاد دانشجو، موافقت استاد راهنما و تأیید گروه آموزشی مربوطه و تصویب شورای پژوهشی دانشکده ی مربوطه تعیین میگردد.

تبصره 1: رتبه ی استاد راهنما حداقل استادیاری است. در موارد استثنائی با تأیید شورای پژوهشی دانشکده میتوان از اعضای هیات علمی مربی نیز به عنوان استاد راهنما استفاده نمود.

تبصره 2: در موارد خاص و با تصویب شورای پژوهشی دانشکده و به منظور انجام تحقیقات بین بخشی دانشجو میتواند بیش از یک استاد راهنما داشته باشد.

ماده 73) در صورت لزوم به پیشنهاد استاد راهنما یک نفر از اعضای هیات علمی یا متخصصان و محققان برجسته پس از تأیید شورای پژوهشی دانشکده به عنوان استاد مشاور تعیین می شود.

تبصره: سقف تعداد پایان نامه های دوره ی دکتری عمومی داروسازی که به طور همزمان توسط هر استاد راهنما هدایت می شوند از فرمول تقسیم تعداد کل دانشجویان ورودی در هر سال به تعداد کل اعضای هیات علمی دانشکده ی مربوطه ضرب در عدد 2 بدست می آید. در دانشکدهایی که تعداد اعضای هیات علمی زیاد است و با فرمول فوق سقف پایان نامه هر عضو هیات علمی عدد کمی خواهد شد، هر عضو هیات علمی بر اساس مرتبه ی دانشگاهی وی و با تصویب شورای پژوهشی دانشکده، حداکثر 3 پایان نامه دانشجویان با سال ورودی یکسان را به طور همزمان میتواند راهنمایی نماید.

ماده 74) انتخاب موضوع پایان نامه بایستی با هدایت استاد راهنما باشد.

ماده 75) موضوع پایان نامه نباید تکراری باشد به این معنا که پایان نامه با عنوان مشابه یا متفاوت ولی محتوای یکسان در 5 سال اخیر در دانشگاه ذیربط گرفته نشده باشد.

تبصره: در موارد خاص و با نظر شورای پژوهشی دانشکده در موضوعاتی که ممکن است نیاز به تحقیق مجدد در کمتر از فاصله ی زمانی فوق باشد، اخذ پایان نامه با عنوان و محتوای مشابه بلامانع است.

ماده 76) هر دانشجو باید یک موضوع را با عنوان پایان نامه انتخاب نماید.

تبصره: انتخاب موضوع پایان نامه توسط گروهیاز دانشجویان (حداکثر 3 نفر) پس از تأیید استاد راهنما و تصویب شورای پژوهشی دانشکده به شرط رعایت موارد ذیل مجاز می باشد.

الف: حجم و اهمیت موضوع تحقیق با تعداد دانشجویان تناسب داشته باشد.

ب: تقسیم بندی موضوع تحقیق به گونه ای باشد که هریک از دانشجویان ذیربط بتواند انجام بخش مستقلی از پایان نامه را عهده دار شوند.

ماده 77) جهت ثبت موضوع پایان نامه باید مراحل ذیل طی شود.

الف: انتخاب موضوع پایان نامه با هدایت استاد راهنما.

ب: بررسی تکراری نبودن موضوع پایان نامه توسط معاونت پژوهشی دانشکده.

ج: تصویب طرح پیشنهادی پایان نامه در گروه آموزشی مربوطه.

د: ارائه طرح پیشنهادی پایان نامه از طرف گروه به معاونت پژوهشی دانشکده جهت تصویب در شورای پژوهشی دانشکده .

ه: ابلاغ مصوبه ی شورای پژوهشی دانشکده به استاد راهنما جهت شروع پایان نامه.

تبصره: فاصله زمان ثبت موضوع پایان نامه تا زمان دفاع آن نباید کمتر از یک سال باشد.

ماده 78) هر پایان نامه باید حاوی موارد زیر باشد:

الف: چکیده به زبان فارسی و انگلیسی (اهمیت و زمینه ی کار، مواد و روش، نتایج و نتیجه گیری)

ب: مقدمه (دلایل اهمیت موضوع پژوهش، اطلاعات کلی در زمینه ی پژوهش و اهداف پژوهش)

ج: بررسی متون

د: روش کار (نوع پژوهش، محیط و مواد پژوهش، حجم نمونه و روش نمونه گیری، روش جمع آوری اطلاعات، روش تجزیه و تحلیل

داده ها و انواع آزمون های آماری و مراحل انجام کار)

ز: نتایج (استفاده از آزمون های آماری، جداول، نمودارها و بیان نتایج)

و: بحث و نتیجه گیری (بررسی نتایج حاصله، مقایسه نتایج با سایر مطالعات، بررسی علت تفاوت نتایج پژوهش با سایر

مطالعات، بررسی نقایص و محدودیت های پژوهش، نتیجه گیری نهایی و ارائه پیشنهادات)

ه: مراجع

ماده 79) نگارش پایان نامه به زبان انگلیسی بلامانع می باشد ولی لازم است علاوه بر چکیده به زبان انگلیسی، چکیده به زبان

فارسی نیز داشته باشد.

ماده 80) هیات داوران که مسئولیت تصمیم گیری نهایی در مورد پایان نامه ها را برعهده دارند از اعضای زیر تشکیل میشود.

1. استاد راهنما

2. استاد مشاور (در صورت وجود)

3. نماینده ی شورای پژوهشی دانشکده

4. نماینده ی گروه آموزشی مرتبط با پایان نامه

5. یک عضو از اعضای هیات علمی یا محققان، متخصصان و صاحب نظران به انتخاب گروه آموزشی مربوطه.

تبصره: مرتبه علمی استاد راهنما و اعضای هیات علمی باید حداقل استاد یاری باشد، در شرایط خاص پس از تأیید شورای

پژوهشی دانشکده، میتواند مربی باشد. در خصوص محققان و متخصصان و صاحب نظران داشتن مدرک دکترای تخصصی الزامی

است.

ماده 81) ارزشیابی پایان نامه ها توسط هیات داوران در مقیاس نمره گذاری از صفر تا بیست صورت میگردد و باتوجه به نمرات

مربوط به 4 درجه به شرح ذیل متمایز می شوند.

عالی   پایان نامه های با نمره 19 تا 20

بسیار خوب   پایان نامه های با نمره 17 تا 18/99

خوب   پایان نامه های با نمره 14 تا 16/99

غیر قابل قبول   پایان نامه های با نمره کمتر از 14

تبصره: پایان نامه هایی می توانند درجه ی عالی را کسب نمایند که تحقیقاتی بوده و یا در یکی از مجلاتی علمی معتبر داخل یا

خارج از کشور به صورت مقاله چاپ شده و یا اخذ پذیرش چاپ را در این مجلات ارائه نمایند. بدیهی است که ارائه مقاله و یا اخذ

پذیرش چاپ مقاله باید قبل از دفاع از پایان نامه و تعیین نمره نهایی صورت گیرد.

ماده 82) کلیه ی دانشجویان موظف به دفاع از پایان نامه خود در آخرین نیمسال تحصیلی می باشند و چنانچه دانشجویان در

چهارچوب سنوات مجاز تحصیلی نتواند از پایان نامه خود دفاع و نمره قبولی کسب نماید، علی رغم اینکه کلیه واحدهای درسی

دوره آموزشی مربوطه را با موفقیت گذرانده باشد، اخراج خواهد شد.

ماده 83) تعداد واحدها و نمره پایان نامه های 1 و 2 دانشجویان دوره ی دکتری عمومی داروسازی در نیمسالی که واحد اخذ شده است و پایان نامه 3 در آخرین نیمسال تحصیلی ثبت خواهد شد و دانشجو از رعایت حداکثر واحدهای مجاز در آخرین نیمسال تحصیلی معاف است.

ماده 84) زمان فارغ التحصیلی دانشجو، زمانی است که تمامی واحدهای درسی خود را از جمله پایان نامه را گذرانده باشد. (هر کدام که موخر باشد)

ماده 85) کلیه حقوق مکتسب از پایان نامه متعلق به دانشگاه است.

ماده 86) یک نسخه از خلاصه هر پایان نامه می بایست به حوزه ی معاونت تحقیقات و فناوری وزارت متبوع جهت بهره برداری و اطلاع رسانی به دیگر مراکز، ارسال گردد.

بخش پنجم

آیین نامه اجرایی کمیسیون

موارد خاص دانشگاه ها

مصوب بیست و هشتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم

پزشکی مورخ 84/4/25

آیین نامه اجرایی کمیسیون موارد خاص دانشگاه ها / دانشکده های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی

کمیسیون موارد خاص که از این پس کمیسیون نامیده می شود در دانشگاه ها / دانشکده علوم پزشکی تشکیل می شود ، تا با رعایت کامل مفاد این آئین نامه به وضعیت تحصیلی دانشجویانی که مورد خاص تشخیص داده می شوند رسیدگی و رای نهایی صادر نماید.

ماده 1- تعریف موارد خاص:

موارد خاص به وضعیت دانشجویانی گفته می شود که جریان تحصیل آنان به خاطر عللی که در تحصیلاتشان موثر بوده ، با مشکل مواجه گردیده و حل آن با مقررات و آیین نامه های آموزشی موجود ممکن نمی باشد.

ماده 2- اختیارات کمیسیون:

کمیسیون مسائل آموزشی مربوط به دانشجویان شاغل به تحصیل ، در حال اخراج ، اخراجیها و دانشجویانی که بنا به دلایلی غیبت موجه دارند را بصورت موردی بررسی می کند و در چهارچوب اختیارات این آئین نامه تصمیم گیری و با رعایت اصول زیر رای خود را صادر می نماید.

- حفظ کیفیت آموزشی و کمیت محتوی کل در یک رشته تحصیلی.
- حفظ حداقل واحد درسی مقرر و میانگین کل لازم برای فراغت از تحصیل.
- حفظ حداقل میانگین کل لازم در پایان هر یک از مراحل آموزشی دوره های دکتری عمومی (پزشکی ، دندانپزشکی و داروسازی)
- حفظ حداقل نمره قبولی در هر درس.
- عدم تغییر مقطع تحصیلی از پایین به بالاتر.
- عدم وضع مقررات و آئین نامه های جدید و یا تغییر آنها .

تبصره 1: حد اکثر زمان قابل بررسی برای رسیدگی به پرونده دانشجویان اخراجی و کسانی که بنا به دلایلی غیبت موجه دارند یک سال بعد از اخراج می باشد. در مواردی که دانشجو به دلایلی کاملاً خارج از اختیار و اراده خود (مثل ترک تحصیل ناشی از صدور احکام قضایی) بیش از یک سال از تحصیل به دور مانده است ، تصمیم گیری برای بازگشت به تحصیل دانشجو در اختیار کمیسیون خواهد بود.

تبصره 2: حد اکثر تعداد دفعات مجاز شرکت در امتحانات جامع علوم پایه دوره های دکتری عمومی (پزشکی ، دندانپزشکی و داروسازی) و جامع پیش کارورزی دوره دکتری عمومی پزشکی مطابق با آیین نامه های آموزشی مربوطه بوده و قابل تغییر نمی باشد.

ماده 3- اعطای فرصت ارفاقی:

اعطای فرصت ارفاقی به دانشجویانی که با رعایت آیین نامه های آموزشی دوره های کاردانی ، کارشناسی پیوسته و نا پیوسته ، دکتری عمومی (پزشکی ، دندانپزشکی و داروسازی) مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی به دلیل مشروطی در معرض اخراج قرار گرفته اند، بشرط آنکه میانگین کل آنها در دوره کاردانی و کارشناسی پیوسته و کارشناسی نا پیوسته کمتر از 10 و دکتری عمومی (پزشکی ، دندانپزشکی و داروسازی) کمتر از 12 نباشد و سنوات تحصیلی لازم جهت ادامه دوره را داشته باشند.

تبصره 1: دوره کارشناسی ارشد و دوره دکتری تخصصی (Ph.D) شامل فرصت ارفاقی نمی باشد.

تبصره 2: شرط میانگین کل 12 برای دوره های دکتری عمومی شامل دانشجویان ورودی مهر ماه 81 به بعد است و جهت دانشجویان ورودی قبل از مهرماه 81 ، حداقل میانگین کل 10 می باشد.

تبصره 3: دانشجو نباید پس از فرصت ارفاقی در هیچ نیمسال مشروط شود ، حتی اگر تعداد واحدها در آن نیمسال ها کمتر از حد نصاب تعیین شده توسط شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی باشد. در عین حال پرونده دانشجویان کارشناسی پیوسته و دکتری عمومی که یک بار از فرصت ارفاقی استفاده نموده اند و لیکن سنوات تحصیلی آنها جهت ادامه دوره به پایان نرسیده است ، در صورتی که دارای شرایط خاص به شرح ذیل باشند قابل طرح مجدد در کمیسیون و اعطای حد اکثر یک فرصت ارفاقی دیگر می باشد:

- گذراندن حداقل 120 واحد از واحد های دوره کارشناسی پیوسته برای دانشجویان دوره کارشناسی

- گذراندن حداقل 140 واحد از واحد های دوره دکتری عمومی داروسازی و دندانپزشکی .
- دانشجویان دوره های دکتری عمومی پزشکی حداقل 190 واحد را با موفقیت گذرانده باشند.

ماده 4- اعطای سنوات تحصیلی:

موافقت با اعطای سنوات تحصیلی تا یک نیمسال برای دانشجویان کاردانی و کارشناسی ناپیوسته ، دو نیمسال برای دانشجویان کارشناسی پیوسته ، دو نیمسال برای دانشجویان کارشناسی ارشد ناپیوسته ، سه نیمسال برای دانشجویان دکتری تخصصی (Ph.D) و سه نیمسال برای دانشجویان دکتری عمومی (پزشکی ، دندانپزشکی و داروسازی) که مدت مجاز تحصیل آنان برابر مقررات در کل دوره و یا در یک مرحله تحصیلی از دوره دکتری عمومی به پایان رسیده و ادامه تحصیل آنها از نظر سایر مقررات آموزشی مانعی نداشته باشد.

تبصره 1: اعطای سنوات تحصیلی ، علاوه بر فرصتهای پیش بینی شده در آئین نامه آموزشی دوره های مذکور می باشد.

تبصره 2: دانشجویی که به دلیل مشروطی از فرصت ارفاقی مندرج در ماده 3 و تبصره های آن استفاده نموده است ، تنها در صورتی می تواند از مفاد مندرج در ماده 4 بهره مند گردد که به مشکل سنوات تحصیلی برای دانش آموخته شدن برخورد نماید.

تبصره 3: در دوره هایی دکتری عمومی (پزشکی ، دندانپزشکی و داروسازی) که دوره آموزشی به مراحل مختلف تقسیم گردیده است ، چنانچه دانشجو در مهلت مقرر جهت هر یک از مراحل دوره نتواند آن مرحله را به اتمام برساند می تواند از اعطای سنوات تحصیلی برخوردار شود. در هر صورت حد اکثر مدت سنوات اعطایی در کل دوره آموزشی ، نباید از سه نیمسال تحصیلی بیشتر شود.

ماده 5- موافقت با بازگشت به تحصیل دانشجویانی که به دلایل موجه و با ارائه مدارک مستدل، حداکثر برای یکسال تاخیر در ثبت نام و انتخاب واحد داشته اند، این مدت برای کلیه مقاطع یکسان در نظر گرفته شود.

تبصره 1: مدت غیبت این قبیل دانشجویان ، جزء سنوات تحصیلشان محسوب نمی گردد.

تبصره 2: تاخیر و عدم مراجعه برای ثبت نام ، نباید در ثبت نام اولیه باشد.

تبصره 3: تصمیم گیری در مورد دانشجویان دوره دکتری عمومی پزشکی ورودی قبل از مهر ماه سال 1383 که کلیه واحد های آموزشی دوره دکتری عمومی پزشکی را گذرانیده ولیکن در سقف سنوات مجاز تحصیل از پایان نامه خود دفاع ننموده اند ، برعهده کمیسیون موارد خاص دانشکده می باشد.

ماده 6- موافقت با حد اکثر یک سال مرخصی بدون احتساب در سنوات تحصیلی دانشجویانی که با ارائه مدارک مستدل و تشخیص شورای پزشکی دانشگاه به بیماری حاد یا مزمن مبتلا گشته اند و یک نیمسال (حداکثر 6 ماه) بدون احتساب در سنوات تحصیلی علاوه بر 6 ماه مرخصی زایمان مندرج در آیین نامه آموزشی ، برای بانوانی که در دوران بارداری و زایمان به بیماری مبتلا شوند.

تبصره 1: در مواردی که دانشجو به بیماری مزمن روانی مبتلا باشد با تشخیص شورای پزشکی دانشگاه میتواند حد اکثر از دو سال مرخصی بدون احتساب در سنوات تحصیلی استفاده نماید.

تبصره 2: دانشجویی که مبتلا به بیماری مزمن است چنانچه با رعایت مفاد این ماده و سایر موارد این آیین نامه نتواند در مدت پیش بینی شده مطابق مقررات مندرج در آیین نامه آموزشی مقطع مربوطه فارغالتحصیل گردد و یا بیماری روانی مزمن وی علاج نگردد و یا بیماری جسمی مزمن وی را از ادامه حضور موثر در محیط آموزشی باز دارد ، بر اساس تشخیص شورای پزشکی دانشگاه و مراجع ذیربط و صورت لزوم با رای کمیسیون موارد خاص دانشگاه حکم اخراج یا تغییر رشته وی برابر مقررات آموزشی دوره مربوطه صادر خواهد شد.

تبصره 3: در هر حال مجموع مدت عدم مراجعه (موضوع ماده 5) و یا مدت مرخصی ناشی از بیماری (موضوع ماده 6) نباید از دو سال بیشتر شود.

ماده 7 - مفاد مواد 3 تا 6 و تبصره های آنها به عنوان حد اکثر مساعدت هر دانشگاه تلقی می گردد.

ماده 8 - ترکیب اعضای کمیسیون موارد خاص دانشگاه به شرح زیر است:

- رئیس دانشگاه به عنوان رئیس کمیسیون .

- معاون آموزشی دانشگاه (نایب رئیس).
- معاون دانشجویی، فرهنگی دانشگاه.
- مدیر امور آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه به عنوان دبیر کمیسیون.
- دبیر ستاد دانشجویان شاهد و ایثارگر دانشگاه.
- سه نفر از اعضای هیئت علمی صاحب نظر و متعهد.
- رئیس مرکز مشاوره دانشگاه.

تبصره 1: کمیسیون می تواند عنداللزوم و به تشخیص خود از مسئولین دیگر مرتبط با پرونده دانشجوی (رئیس یا معاون آموزشی دانشکده مربوط با حق رای و استاد راهنمای دانشجوی بدون حق رای) برای شرکت در جلسه دعوت نماید.

تبصره 2: کلیه اعضاء با حکم ریاست دانشگاه و به مدت دو سال انتخاب می شوند. انتخاب سه نفر عضو هیئت علمی به پیشنهاد شورای آموزشی دانشگاه و حکم ریاست دانشگاه خواهد بود.

تبصره 3: برای تشکیل جلسات کمیسیون حضور دو سوم اعضاء که رئیس یا نایب رئیس کمیسیون جزء حاضرین باشند ضروری است و رای موافق حد اقل 5 نفر از کل اعضاء جهت تصویب لازم است.

تبصره 4: جلسات کمیسیون در صورت وجود تقاضا هر ماه یک بار و در صورت ضرورت بنا به درخواست رئیس یا دبیر کمیسیون بصورت فوق العاده تشکیل می شود.

تبصره 5: مصوبات کمیسیون پس از تایید رئیس یا نایب رئیس کمیسیون لازم الاجرا است.

ماده 9- نحوه ارجاع پرونده ها به کمیسیون

- پرونده با دستور رئیس دانشگاه علوم پزشکی یا معاون آموزشی دانشگاه به کمیسیون ارجاء می شود.
- مواردی که پرونده پس از طرح در شورای آموزشی دانشگاه / دانشکده به کمیسیون ارجاع می شود.

ماده 10- با توجه به حذف کمیسیون موارد خاص مرکزی در وزارت متبوع ، کلیه مسائل مربوط به کمیسیون موارد خاص باید در دانشگاه ها حل و فصل شود. کمیسیون خاص دانشگاهها مجاز به وضع آئین نامه و مقررات جدید و یا تغییر در مقررات و آئین نامه های آموزشی نبوده و صرفا ابهامات و سوالات آئین نامه ای را از کمیته تدوین و تفسیر کننده مقررات و آئین نامه های آموزشی شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی وزارت متبوع استعلام خواهند نمود. حدود اختیارات کمیسیون موارد خاص محدود به این آئین نامه بوده و اقدامی خارج از چهارچوب این آئین نامه مجاز نمی باشد.

ماده 11- کمیته نظارت بر حسن اجرای مقررات و آئین نامه های آموزشی وزارت متبوع، مسئولیت نظارت بر اجرای دقیق مفاد آئین نامه های آموزشی و آئین نامه کمیسیون موارد خاص را بر عهده داشته و موارد تخلف را جهت اخذ تصمیم مقتضی به روسای دانشگاهها / دانشکده های علوم پزشکی و معاونت آموزشی و امور دانشجویی وزارت متبوع اعلام می نماید.

ماده 12- مفاد این آیین نامه برای دانشگاه ها و دانشکده های غیر انتفاعی و وابسته به دستگاه های اجرایی لازم الاجرا است.

ماده 13- این آئین نامه با 13 ماده و 19 تبصره در بیست و هشتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ 1384/4/25 به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ جهت کلیه دانشجویان مشمول این آئین نامه صرف نظر از سال ورود به دانشگاه لازم الاجرا است و با ابلاغ آن کلیه اختیارات تفویض شده قبلی و مقررات مغایر با آن ملغی می باشد.